ง
153.9434
พ1999

การสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู

สารนิพนธ์

ของ

พนิดา ผิวแดง

- 1 ส.ค. 2551

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว
พฤษภาคม 2551

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

S 338051

การสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู

บทคัดย่อ

ของ

พนิดา ผิวแดง

อ
153.9437
พ199ก

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2551

พนิดา ผิวแดง. (2550). *การสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2550 จำนวน 1,046 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น ตำแหน่งเปอร์เซ็นไทล์ และเกณฑ์ปกติในรูปของคะแนนทีปกติ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านความสนใจ และด้านบุคลิกภาพจำนวน 62 ข้อ โดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ตามวิธีคำนวณสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.94 มีตำแหน่งเปอร์เซ็นไทล์อยู่ระหว่าง 0.05 – 99.95 โดยมีค่า T-Score อยู่ระหว่าง T_{25} – T_{79}

2. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านความรู้จำนวน 16 ข้อ มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.18 – 0.90 มีค่าอำนาจจำแนก (t)อยู่ระหว่าง 2.93 – 20.08 มีค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (KR_{20}) เท่ากับ 0.66 มีตำแหน่งเปอร์เซ็นไทล์อยู่ระหว่าง 0.55 – 97.71 โดยมีค่า T – Score อยู่ระหว่าง T_{16} – T_{69}

3. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านควมสนใจจำนวน 10 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (t) อยู่ระหว่าง 13.70 – 37.20 มีค่าความเชื่อมั่นวิธีคำนวณสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.89 มีตำแหน่งเปอร์เซ็นไทล์อยู่ระหว่าง 0.72 – 99.86 โดยมีค่า T – Score อยู่ระหว่าง T_{25} – T_{79}

4. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านบุคลิกภาพจำนวน 36 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (t) อยู่ระหว่าง 12.72 – 26.95 มีค่าความเชื่อมั่นวิธีคำนวณสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.95 มีตำแหน่งเปอร์เซ็นไทล์อยู่ระหว่าง 0.55 – 99.47 โดยมีค่า T – Score อยู่ระหว่าง T_{16} – T_{75}

A CONSTRUCTION OF DESIRABLE CHARACTERISTICS INVENTORY FOR TEACHER

AN ABSTRACT

BY

PANIDA PEWDANG

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the

Master of Education Degree in Guidance and Counseling Psychology

at Srinakharinwirot University

May 2008

Panida Pewdang. (2008). *A Construction of Desirable Characteristics Inventory for Teacher.* Master's Project,M.Ed. (Guidance and Counseling Phychology). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Asst. Prof. Dr.Nanthana Wong-In.

The purposes of this research was to construct a desirable characteristics inventory for teachers. The subjects of 1,046 students were muti-stage randomly selected from Mathayom Suksa III students of secondary schools under the Office of the Basic Education Commission in Bangkok in the adademic year 2007. The research instrument was a Desirable Characteristics Inventory for Teacher. The mean, standard deviation, the level of difficulty, discrimination power, reliability coefficient, percentile ranks, and Normalized T-Score were used to analyze the data.

The results of this research were follows:

1. A Construction of Desirable Characteristics Inventory for Teachers comprised of three aspects : knowledge aspect, interesting aspect, and personality aspect; consisted of 62 items, the reliability showed Cronbach's alpha of 0.94.The percentile ranks were between 0.05 – 99.95, and T-Scores were between T_{25} – T_{79}

2. The knowledge aspect consisted of 16 items, while it's difficulty level (p) revealed between 0.18 – 0.90,the discrimination power (t) ranked from 2.93 – 20.08, the reliability showed (KR_{20}) of 0.66 . Moreover, the knowledge norms for raw scores corresponding to designated percentiles, 0.55 – 97.71 percentile ranks, and T-Scores, T_{16} – T_{69}

3. The interesting aspect consisted of 10 items, while it's discrimination power (t) from 13.70 – 37.20 , the reliability showed Cronbach's alpha of 0.89. Moreover, the interesting norms for raw scores corresponding to designated percentiles, 0.72 – 99.86 percentile ranks, and T-Scores, T_{25} – T_{79}

4. The personality aspect consisted of 36 items, while it's discrimination power (t) ranked from 12.72 – 26.95, the reliability showed Cronbach's alpha of 0.95. Moreover, the personality norms for raw scores corresponding to designated percentiles, 0.55 – 99.47 percentile ranks, and T-Scores, T_{16} – T_{67}

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ของ พนิดา ผิวแดง ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.นันทา สู้รักษา)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ชูชีพ อ่อนโคกสูง)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์

(อาจารย์ อนุสรณ์ อรรถศิริ)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. องอาจ นัยพัฒน์)

วันที่ 23 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2551

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร. นันทนา วงษ์อินทร์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แนะนำแนวทางตลอดจนแนวคิด และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อสารนิพนธ์ฉบับนี้ ทางผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบของพระคุณรองศาสตราจารย์ชูชีพ อ่อนโคกสูง และอาจารย์อนุสรณ์ อรรถศิริ ที่สละเวลาในการเป็นกรรมการสอบสารนิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ทศวร มณีศรีขำ อาจารย์ไพศาล อั๋นประเสริฐ และอาจารย์ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง ที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือและให้คำแนะนำต่างๆ เพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบวัดให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ อาจารย์ และนักเรียนโรงเรียนสารวิทยา โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย โรงเรียนหอวัง โรงเรียนทวีธาภิเศก ที่ได้ช่วยอำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้

คุณค่าประโยชน์และความดีที่ได้รับจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ บิดา มารดา พี่ น้อง และเพื่อนๆ ทุกท่าน ที่คอยให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือ ทำให้ผู้วิจัยได้มีความมานะพยายาม มีความอดทน จนประสบความสำเร็จในการศึกษา ผู้วิจัยสำนึกในความกรุณาและซาบซึ้งใจในทุกท่านด้วยความจริงใจ ขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

พนิดา ผิวแดง

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	**บทนำ**	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
	ความสำคัญของการวิจัย	4
	ขอบเขตของการวิจัย	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ	4
	กรอบการวิจัย	6
2	**เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง**	7
	คุณลักษณะของครูที่ดี	7
	คุณลักษณะทั่วไปของครูที่ดี	8
	คุณลักษณะด้านความรู้	16
	คุณลักษณะด้านการสอน	21
	คุณลักษณะด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณ	23
	คุณลักษณะด้านการพัฒนา	25
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะครูที่ดี	28
	วุฒิการศึกษา	28
	ประสบการณ์ในการสอน	29
	บุคลิกภาพของครู	29
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของครู	33
	การสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ และการหาเกณฑ์มาตรฐาน	35
3	**วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า**	45
	การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	45
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	46
	ตัวอย่างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู	48
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	49

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ **หน้า**

3 (ต่อ)

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล..... 50

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 53

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล..... 53

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 53

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 54

5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ..... 67

ความมุ่งหมายของการวิจัย..... 67

วิธีการดำเนินการวิจัย..... 67

การวิเคราะห์ข้อมูล..... 68

สรุปผลการวิจัย..... 68

อภิปรายผล..... 69

ข้อเสนอแนะ..... 71

บรรณานุกรม..... 73

ภาคผนวก..... 79

ภาคผนวก ก..... 80

ภาคผนวก ข..... 97

ภาคผนวก ค..... 118

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์..... 123

บัญชีตาราง

ตาราง หน้า

1 รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ในจังหวัดกรุงเทพมหานครตามการแบ่งกลุ่มของสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน..... 46

2 ค่าความยากง่าย (p) ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูของกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try Out) (n=100)..... 54

3 ค่าความยากง่าย (p) ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูของกลุ่มตัวอย่าง (n = 1,046)..... 55

4 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง (n = 1,046)..... 55

5 เกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านความรู้ จำนวน 16 ข้อ (n = 1,046)..... 56

6 เกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านความสนใจ จำนวน 10 ข้อ (n = 1,046)..... 58

7 เกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านบุคลิกภาพ จำนวน 36 ข้อ (n = 1,046)..... 60

8 เกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านความสนใจ และด้านบุคลิกภาพ จำนวน 62 ข้อ (n=1,046)..... 63

9 ค่าความสอดคล้อง IOC ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านความรู้..... 81

10 ค่าความสอดคล้อง IOC ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านความสนใจ..... 83

11 ค่าความสอดคล้อง IOC ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านบุคลิกภาพ..... 84

12 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ที่ใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try Out) (n = 100)..... 86

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง **หน้า**

13 ค่าความยากง่าย (p) และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักาณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านความรู้ของกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try Out) (n = 100)..... 87

14 ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านความรู้ของกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try Out) (n = 100)..... 88

15 ค่าอำนาจจำแนก (t) และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านความสนใจ (n = 100)..... 89

16 ค่าอำนาจจำแนก (t) และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านบุคลิกภาพ (n = 100)..... 90

17 ค่าความยากง่าย (p) และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านความรู้ (n = 1,046)..... 92

18 ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านความรู้ของกลุ่มตัวอย่าง (n = 1,046)..... 93

19 ค่าอำนาจจำแนก (t) และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านความสนใจ (n = 1,046)..... 94

20 ค่าอำนาจจำแนก (t) และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านบุคลิกภาพ (n = 1,046)..... 95

บทที่ 1
บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษามีความสำคัญในการพัฒนามนุษย์ให้เป็นกำลังของประเทศ เพราะการศึกษาช่วยสร้างคนให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกวงการทั้งภาครัฐ และเอกชน การที่คนในชาติยิ่งมีระดับการศึกษาสูงมากเท่าใด ย่อมเป็นเครื่องบ่งบอกได้ว่าชาตินั้นเป็นชาติที่มีความเจริญรุ่งเรืองมากเท่านั้น นักสังคมวิทยาเชื่อว่าระดับการศึกษาของคนในชาติถือเป็นดัชนีชี้บ่งถึงความเจริญของชาตินั้น (สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. 2538:8)

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศ ถ้าประชาชนส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาจนมีความรู้ ความสามารถ มีคุณภาพเป็นอย่างดีแล้ว ย่อมช่วยให้การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเจริญก้าวหน้าทัดเทียมสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว นอกจากการศึกษาจะช่วยทำให้คนเฉลียวฉลาด มีความรู้ทักษะแล้วยังทำให้มีความสามารถในด้านการผลิต และการมีรายได้ดีขึ้น เป็นการยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่ของประชาชนให้สูงขึ้น ครูเป็นตัวแปรที่สำคัญมากที่สุดในการกำหนดคุณภาพของการศึกษา เพราะลักษณะและพฤติกรรมต่าง ๆ ของครูผู้สอนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ (จำนง กงทอง. 2539:1)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพครู ตามแนวทางการปฏิรูปแบ่งเป็นด้านต่างๆ 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูมีความรู้ในเนื้อหาที่สอนอย่างลึกซึ้ง มีความรู้ด้านจิตวิทยาการเรียนการเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอน การะประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ มีความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความรู้ในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเตอร์เน็ต มีความรู้เรื่องมาตรฐานการศึกษา การประกันคุณภาพ ปรัชญาและนโยบายการศึกษา รวมถึงมีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา แผนและโครงการพัฒนาการศึกษา สามารถวางแผนการสอน การปรับแผนการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและตัวผู้เรียน ส่งเสริมให้เด็กเกิดการบูรณาการด้านความรู้ และคุณธรรมจริยธรรม และสามารถประเมินผลการเรียนที่เกิดผลดีแก่ผู้เรียน

2. ด้านมนุษย์สัมพันธ์ ครูมีพฤติกรรมที่แสดงออกมาเพื่อให้เกิดสัมพันธภาพอันดีต่อกัน และพฤติกรรมที่แสดงเพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการทำงานกับเพื่อนร่วมงาน เกิดความร่วมมือประสานงานเพื่อบรรลุถึงวัตถุประสงค์ในการทำงานของโรงเรียนด้วยความเข้าใจดีและถูกต้อง

3. ด้านคุณธรรมจริยธรรม ครูรักและศรัทธาในอาชีพครู มีความเมตตากรุณาและเห็นใจผู้อื่น มีความซื่อสัตย์สุจริตและยุติธรรม รู้จักปฏิบัติตามพิธีการทางศาสนา ช่วยเหลือตอบแทนผู้มีพระคุณ รักษาความลับของเด็กและเพื่อนร่วมงานได้ดี รู้จักเสียสละ และอดทน ทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี อยู่ในกรอบประพฤติการเป็นครูที่ดีงาม

4. ด้านสุขภาพกายครูเป็นผู้มีความคล่องแคล่วว่องไว และสุภาพแข็งแรง ไม่เจ็บป่วยบ่อยอีกทั้งยังรู้จักการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

5. ด้านสุขภาพจิต ครูเป็นผู้ปฏิบัติตนได้อย่างสุขุมรอบคอบมี สุขภาพจิตดี อารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใสอ่อนโยนมีอารมณ์มั่นคงไม่อ่อนไหวง่าย

6. ด้านการพัฒนาตนเอง ครูต้องศึกษาหาความรู้ เพิ่มพูนทักษะด้านวิชาการ กระบวนการเรียนการสอนทั้งที่ศึกษาด้วยตนเอง อบรมสัมนาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทันต่อเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลง มีการศึกษาวิจัยด้านหลักสูตรและผู้เรียน รวมถึงการพัฒนาห้องเรียน สถานที่ และส่งเสริมพัฒนาผู้ร่วมงานให้มีความทัดเทียมกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี. 2542 :30-32)

สังคมในปัจจุบันมีความซับซ้อนและสับสนมากขึ้น มีปัญหาใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากมาย เช่นปัญหายาเสพติด ปัญหาการแสดงออกทางเพศของเยาวชน ปัญหาสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม มีความเจริญด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว จนทำให้การจัดการศึกษาของไทยตามไม่ทัน ไม่สามารถผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพเท่าทันการเปลี่ยนแปลงได้ นอกจากการเปลี่ยนแปลงภายในประเทศแล้ว สังคมโลกยังเกิดการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี มีการแข่งขันกันในด้านคุณภาพด้านการผลิตอย่างรุนแรง จึงส่งผลให้การจัดการศึกษาของประเทศก้าวไปไม่ทันนานาประเทศ จากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการศึกษาเป็นอย่างมากนี้ถือเป็นวิกฤติทางการศึกษา ดร.รุ่ง แก้วแดง ได้สรุปคำกล่าวของพระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตโต) ไว้ว่า เกิดความเสื่อมในสถาบันครู ครูมีสภาพทางสังคมที่ต่ำลง เสียคุณค่าทางปูชนียบุคคล คนมีความสามารถไม่มาเป็นครู ครูผู้สอนคุณธรรม จริยธรรมขาดคุณภาพ สังคมยุคใหม่มีความจำเป็นและเกิดความต้องการครูที่มีคุณภาพและศักยภาพเข้ามาช่วยจัดระบบวิถีชีวิต ทั้งทางวัฒนธรรมและทางเศรษฐกิจ ดังนั้นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ในหมวดที่ 7 ได้มีสาระบัญญัติสำคัญที่เกี่ยวกับครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาไว้โดยเฉพาะ โดยมีเจตนารมณ์ที่จะให้วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง ผู้ประกอบวิชาชีพนี้จะต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องมีเกียรติ และศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพเป็นที่ยอมรับของสังคม อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติต่อไป (ดร.รุ่ง แก้วแดง. 2542:4-6)

ครูต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ หรือรอบรู้ในวิชาอาชีพ หรือวิทยาการนั้น ๆ จนแกร่งกล้า สามารถยกระดับชั้นเป็นผู้ถ่ายทอดวิทยาการนั้น ๆ บทบาทหน้าที่ของครูนั้นนอกจากเป็นผู้สั่งสอนวิทยาการแล้ว ยังเป็นผู้อบรมจริยธรรมให้กับลูกศิษย์ สั่งสอนคุณธรรม หลักการประพฤติปฏิบัติในวิชาชีพตลอดจนแนวทางในการครองชีวิตของศิษย์ สังคมจึงยอมยกย่องครูในฐานะพิเศษที่มีบทบาทและความสำคัญต่อการพัฒนาและสร้างสังคม (ธีรศักดิ์ อัครบวร. 2544:18-20)

ครูเป็นตัวแปรสำคัญที่จะกำหนดคุณภาพของนักเรียนโดยตรง ดังนั้นคุณลักษณะที่ดีของครูจึงเป็นสิ่งสำคัญ ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่พระราชทานแก่ครูอาวุโส เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2523 ความว่า " ครูที่แท้นั้น เป็นผู้ทำแต่ความดี คือต้องหมั่นขยัน อุตสาหะ พากเพียร ต้องเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ ต้องหนักแน่นอดกลั้นและอดทน ต้องรักษาวินัย สำรวมระวังความประพฤติ ปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบแบบแผนที่ดีงาม ต้องปลีกตัวปลีกใจจากความสะดวกสบาย และความสนุกรื่นเริงที่ไม่สมควรแก่เกียรติภูมิของตน ต้องตั้งใจให้มั่นคงแน่วแน่ ต้องซื่อสัตย์รักษาความจริงใจ ต้องเมตตาหวังดี ต้องทำใจเป็นกลาง ไม่เปลี่ยนไปตามอำนาจอคติ ต้องอบรมปัญญาให้เพิ่มพูนสมบูรณ์ขึ้น ทั้งด้านวิทยาการ และความฉลาดรอบรู้ในเหตุและผล" (ธีรศักดิ์ อัครบวร. 2544:63-64)

คุณสมบัติของครูจึงสำคัญอย่างยิ่งในการประกอบอาชีพครู ซึ่งจากการหาข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ และการใช้แบบสอบถามปลายเปิดกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพครูว่าผู้ประกอบอาชีพครูนั้นควรมีลักษณะอย่างไร จากการสัมภาษณ์ และใช้แบบสอบถามผู้ประกอบวิชาชีพครู และผู้ปกครองนักเรียนทั้งสิ้น 80 คน ได้ข้อมูลว่า ครูจะต้องมีใจรักในอาชีพครู มีจรรยาบรรณความเป็นครู มีความรอบรู้ในวิชาที่สอน มีวิธีการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ เป็นผู้ที่แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ และมีคุณธรรมเมตตากรุณาต่อศิษย์ พูดจาสุภาพเรียบร้อย เป็นแบบอย่างที่ดี และมีความอดทน ซึ่งจากข้อมูลทั้งหมดนี้ผู้วิจัยได้แบ่งลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูได้เป็น 3 ด้านใหญ่ๆ คือ ด้านความรู้ ด้านความสนใจ และด้านบุคลิกภาพ ในการวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพครูนั้นจะช่วยให้ผู้ที่สนใจสามารถตัดสินใจประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองได้ ดังนั้นเครื่องมือในการคัดกรองนักเรียนในการเลือกศึกษาและประกอบอาชีพครูจึงมีความสำคัญ

ทั้งนี้ในฐานะที่ผู้ทำการวิจัยประกอบวิชาชีพครู จึงมีความสนใจในการสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพครู เพื่อนำข้อมูลจากผลการวิจัยมาเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ที่สนใจจะประกอบอาชีพครูได้ประเมินตนเองว่ามีความเหมาะสมกับอาชีพหรือไม่ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพครู
2. เพื่อนำไปสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพครู
3. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพครู

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยในครั้งนี้จะช่วยทำให้ได้แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพครู ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการคัดสรร คัดกรองนักเรียนที่มีความสนใจจะประกอบอาชีพครูและจะสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 118 โรงเรียน รวมจำนวนทั้งสิ้น 52,528 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 3 โรงเรียน รวมจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 1,046 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพครู หมายถึง ลักษณะเฉพาะของบุคคลที่เหมาะกับอาชีพครู ผู้เป็นครูที่ดีจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่สอน มีเทคนิควิธีสอนที่ดี ชัดเจน มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับอาชีพ ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรมที่ดี รักและศรัทธาต่ออาชีพ มุ่งมั่นในการพัฒนาตนเอง

2. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพครู หมายถึง แบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้วัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ที่จะประกอบอาชีพครูในอนาคต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1.1 ด้านความรู้ หมายถึง คุณสมบัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในการมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังต่อไปนี้

1.1.1 ความรู้เกี่ยวกับงานในอาชีพครูได้แก่ งานด้านการสอน การประเมินผลการเรียน

1.1.2 ความรู้เกี่ยวกับบุคลิกภาพของผู้เป็นครู ได้แก่ การวางตัวที่เหมาะสม มีความตั้งใจในการสอน มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่

1.2 ด้านความสนใจ หมายถึง ความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เกี่ยวกับความสนใจต่ออาชีพครู ดังต่อไปนี้

1.2.1 ความสนใจในอาชีพ ได้แก่

-มีใจรักในอาชีพครู

-มีความต้องการที่จะประกอบอาชีพครู

-มีการติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพครูอยู่เสมอ

-ต้องการศึกษาต่อในสายการศึกษา ในอาชีพครู

1.2.2 ความสนใจข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชีพครู ได้แก่

-สนใจข่าวสารเรื่องราวที่เกี่ยวกับการศึกษา

-ข่าวสารการเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดเกี่ยวกับอาชีพครู

1.3 ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง การวัดลักษณะเฉพาะของบุคคลที่จะประกอบอาชีพครู โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.3.1 ลักษณะท่าทางภายนอก การแสดงออก ได้แก่

-แต่งกายสุภาพเหมาะสม ถูกต้องตามกาลเทศะ

-ร่าเริง แจ่มใส ใจเย็น ยิ้มแย้มเป็นมิตร

-วางตัวได้เหมาะสม มีเมตตากรุณา ไม่หวังผลประโยชน์

-กล้าคิด กล้าพูดแสดงความคิดเห็น ช่างสังเกต

-มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ตรงต่อเวลา

-ทันต่อเหตุการณ์ มีไหวพริบในการแก้ปัญหา

-กระฉับกระเฉง แคล่วคล่องว่องไว อดทน

1.3.2 มนุษยสัมพันธ์ ได้แก่ ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในการติดต่อสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ช่วยเหลือเกื้อกูล เอาใจใส่ มีปฏิสัมพันธ์ที่ราบรื่น มีความสามารถในการจูงใจ รู้จักประนีประนอม และสามารถทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

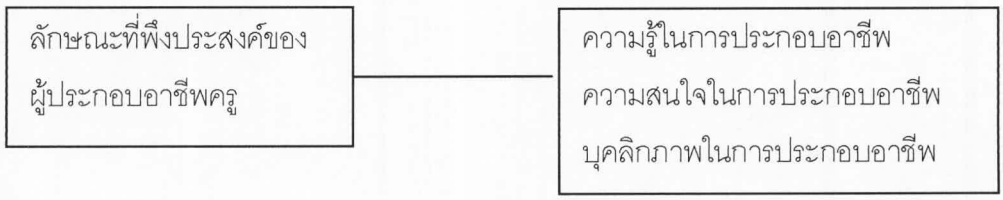

มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอเป็นหัวข้อตามลำดับ ดังนี้

1. คุณลักษณะครูที่ดี
   1.1 คุณลักษณะทั่วไปของครูที่ดี
   1.2 คุณลักษณะด้านความรู้
   1.3 คุณลักษณะด้านการสอน
   1.4 คุณลักษณะด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณ
   1.5 คุณลักษณะด้านการพัฒน
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะครูที่ดี
   2.1 วุฒิการศึกษาของครู
   2.2 ประสบการณ์ในการสอน
   2.3 บุคลิกภาพของครู
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
   3.1 งานวิจัยต่างประเทศ
   3.2 งานวิจัยในประเทศ
4. การสร้างแบบวัดคุณลักษณะลักษณะที่พึงประสงค์ และการหาเกณฑ์มาตรฐาน

1. คุณลักษณะครูที่ดี

ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวดที่ 7 ที่ต้องการจะพัฒนาอาชีพครูให้เป็นอาชีพชั้นสูง ผู้ที่ประกอบอาชีพนี้จะต้องได้รับเกียรติและมีศักดิ์ศรีในวิชาชีพในฐานะเป็นผู้สร้างหรือผู้มีบทบาทในการพัฒนาให้เยาวชนของชาติเป็นคนที่มีคุณภาพอันเป็นผลให้ประชาชนโดยรวมของชาติในอนาคตมีคุณภาพพร้อมที่จะพัฒนาชาติต่อไป โดยกำหนดให้องค์กรวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษามีฐานะเป็นองค์กรอิสระ ภายใต้การบริหารของสภาวิชาชีพในการกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับดูแล การปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2542 : 67) แสดงว่าอาชีพครูเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการ

จัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน (Duke. 1992 : 257) และยังมีบทบาทในการจูงใจ การจัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมแก่การเรียนรวมถึงการใช้อิทธิพลอื่น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีความสนใจและประสบผลสูงสุดตามศักยภาพ (Jacobsen, Eggen & Kauchak. 1999 : 3-14) ในการพัฒนาครูให้เป็นมืออาชีพจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ เพื่อให้เกิดการเตรียมตัวการคัดสรรให้มีครูที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสม

การเปลี่ยนแปลงทางสังคม สิ่งแวดล้อม วิทยาการและเทคโนโลยีในโลกยุคปัจจุบันทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านวิชาชีพต่าง ๆ โดยเฉพาะวิชาชีพครูที่มีผู้ให้ความสำคัญมากขึ้น เป็นอาชีพที่สังคมให้การยอมรับมากขึ้น เพราะเห็นว่าครูจะเป็นผู้สร้างความมั่นคงให้กับเยาวชน ซึ่งจะเป็นประชาชนของชาติที่ทำให้ประเทศชาติมั่นคงต่อไปเช่นเดียวกัน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้ความหมายคำว่าครูว่า ครู หมายถึง ผู้สั่งสอนให้แก่ศิษย์และคำว่า อาชีพ หมายถึง การเลี้ยงชีวิต การทำมาหากินงานที่ทำเป็นประจำเพื่อเลี้ยงชีพ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2524 ได้ให้คำจำกัดความคำว่า ครูว่า ครู หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่ทำหน้าที่ด้านการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาของรัฐหรือเอกชน (กรมสามัญศึกษา. 2542 : 6)

พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ กล่าวว่า ครูวิชาชีพ คือ ครูที่มีความพร้อมในทุก ๆ ด้านที่จะเป็นครู คือ มีความรู้ความสามารถมีทักษะในการให้การศึกษาอบรมศิษย์ในทุก ๆ ด้าน มีความประพฤติวางตัวดี เอาใจใส่ดูแลลูกศิษย์ มีวิญญาณความเป็นครูและปฏิบัติหน้าที่ครูด้วยจิตวิญญาณของความเป็นครู ส่วนอาชีพครู คือ คนที่มายึดอาชีพเพื่อให้ได้ค่าตอบแทนมาใช้ในการดำรงชีวิต ขาดจิตวิญญาณของความเป็นครู จึงปฏิบัติหน้าที่ครู เพราะมีหน้าที่ที่จะต้องทำไม่ใช่เพราะมีใจรักที่จะทำ (กรมวิชาการ. 2544 : 7)

1.1 คุณลักษณะทั่วไปของครูที่ดี

ลักษณะของครูที่ดีนั้นเป็นส่วนที่จะส่งผลถึงคุณค่าทางการศึกษาซึ่งเป็นคุณสมบัติพื้นฐาน เพราะการเป็นครูนั้นไม่ใช่ว่ามีความรู้ หรือท่าทางน่าเชื่อถือก็จะมาเป็นครูได้ อาชีพครูเป็นอาชีพเฉพาะตัวต้องมีการเพาะบ่ม อบรม ฝึกฝน มาเป็นอย่างดี ดังเช่น นักวิชาการหลายท่านรวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้กล่าวถึงคุณลักษณะความเป็นครูที่ดีไว้ดังนี้

กรัชและคอสติน (Grush & Costin. 1975 : 55) ได้ให้ความเห็นว่าอาจารย์ผู้สอนที่มีประสิทธิภาพ ควรเป็นผู้ที่มีความสามารถและมีความกระตือรือร้นในด้านการเรียนการสอน ซื่อสัตย์ น่าไว้ใจ รักษาสัญญาที่ให้ไว้กับนักศึกษาเสมอ เป็นคนที่เข้าใจนักศึกษาได้ดี ควบคุมกิจกรรมชั้นต่าง ๆ ในห้องเรียน โดยการให้คำแนะนำปรึกษาชี้แจงวัตถุประสงค์ และเปิดโอกาสให้มีการอภิปรายในห้องเรียน สามารถควบคุมนักศึกษาในเวลาเรียนได้ กระตุ้นให้นักศึกษากล้าที่จะแสดงความคิดเห็น ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของวิทยาการ ตลอดจนมีอารมณ์ขัน

เฮลซองและวีคส์ (Gessong and Weeks 1987 : 452- 457) ได้สรุปแนวความคิดเกี่ยวกับลักษณะของครูที่ดีไว้ดังนี้

1. เป็นผู้มีความรอบรู้ (Being Knowledge able) มีความรู้ ความเข้าใจในวิชาการต่าง ๆ ซึ่งได้ศึกษาเล่าเรียนมาเป็นอย่างดี มีความแม่นยำในวิชาที่สอนตลอดจนวิชาการอื่น ๆ ตามสมควร

2. เป็นผู้มีอารมณ์ขัน (Being Humorous) คือ เป็นผู้ที่สามารถสอดแทรกอารมณ์ขันหรือทำให้การสอนสนุกสนาน

3. เป็นผู้มีความยืดหยุ่นผ่อนปรน (Being Flexible) การมีความสามารถในการเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือปรับเปลี่ยนสภาพการณ์ให้เหมาะสมกับการสอนได้ ครูจำเป็นต้องรู้จักยืดหยุ่นในการอบรมสั่งสอนสามารถปรับแผนการเรียนให้เหมาะกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างดี

4. เป็นผู้มีความตั้งใจทำงานให้ถึงขีดสุด (Being Upbeat) เป็นผู้ที่ยินดีในภารกิจทางการสอน จะไม่มองว่าการสอนเป็นเพียงภารกิจที่ต้องรับผิดชอบเท่านั้น แต่จะยินดีเมื่อได้สอน อุทิศเวลาให้กับการงานที่ทำอย่างเต็มที่

5. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ (Being Honest) ความซื่อสัตย์จริงใจเป็นสิ่งที่ทำให้ศิษย์เกิดความเชื่อถือไว้วางใจ และมั่นใจที่จะปฏิบัติหรือกระทำตามคำสั่งสอนของครู

6. เป็นผู้มีความชัดเจน (Being Clear and Concise) สามารถทำให้ผู้ที่สัมพันธ์ด้วยเข้าใจได้รวบรัดชัดเจน เป็นผู้มีความสามารถในการสื่อสารทั้งการใช้ภาษาพูดและภาษาเขียน นอกจากนี้การปฏิบัติหน้าที่การงานใด ๆ ก็ต้องปฏิบัติด้วยความชัดเจนโปร่งใส ถูกต้องตามหลักการ และระเบียบแบบแผนของราชการ

7. เป็นคนเปิดเผย (Being Open) คือ เป็นคนที่ไม่ทำตัวลึกลับ เจ้าเล่ห์หน้าไหว้หลังหลอก เต็มใจเปิดเผยให้ผู้อื่นรับรู้ รู้จักยอมรับความคิดของผู้อื่นด้วยความเข้าใจการกระทำของตนเสมอ

8. เป็นผู้มีความอดทน (Being patient) เป็นผู้มีความเพียรพยายามหรือขยันยันแข็ง สำหรับครูต้องมีคุณสมบัติข้อนี้มาเป็นพิเศษ เพราะนอกจากจะอดทนในเรื่องอื่น ๆ แล้ว ยังต้องอดทนต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ของศิษย์อีกด้วย

9. เป็นแบบอย่างที่ดี (Being a Role Model) ครูเป็นบุคคลที่ต้องกระทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์และสังคม ศิษย์ต้องมีแบบอย่างที่ถูกต้องดีงามเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของตน

10. เป็นผู้สามารถประยุกต์ทฤษฎีไปปฏิบัติได้ (Being Able to Relate Theory to Practice) การนำเอาความรู้ที่ได้จากการศึกษาเล่าเรียนไปใช้ให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพนั้น บางครั้งสภาพการจริงไม่เหมือนกับทฤษฎีที่เรียนมา ครูต้องสามารถประยุกต์ทฤษฎีไปใช้ได้อย่างเหมาะสม

11. เป็นผู้มีความเชื่อมั่นในตนเอง (Being Self Confident) การกล้าตัดสินใจโดยสามารถเลือกวิถีทางที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหาต่าง ๆ หรือวิถีทางที่ดีที่สุดในการกระทำต่าง ๆ ครูต้องสามารถพัฒนา

ความเชื่อมั่นในตนเอง โดยการสั่งสมประสบการณ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการสอนให้มากที่สุด ครูต้องเชื่อมั่นในสิ่งที่ตนสอนด้วย

12. เป็นผู้มีความสามารถในศิลปะวิทยาการหลาย ๆ ด้าน (Being Diversified) ครูที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีความรู้และความสามารถในวิทยาการอื่น ๆ ด้วยความรู้พิเศษเป็นความสามารถเฉพาะตัวที่จะช่วยให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูอาจจะต้องใช้เพื่อช่วยให้งานในหน้าที่ครูมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

13. เป็นผู้แต่งกายเหมาะสมและมีสุขอนามัยส่วนบุคคลดี (Being Well Groomed ;& Having Personal Hygiene) ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องแต่งกายสุภาพเรียบร้อยและสะอาดอยู่เสมอ สวมใส่เสื้อผ้าถูกกาลเทศะเหมาะสมกับความเป็นครูหรือแต่งกายตามรูปแบบที่ทางสถานศึกษากำหนด นอกจากนี้สุขอนามัยส่วนบุคคลของครูก็เป็นสิ่งสำคัญ ทั้งสุขภาพร่างกายและจิตใจ สุขภาพของครูจึงมีผลให้การสอนประสบความสำเร็จด้วยดี

โจเอนส์และโคลเวอร์ (Goens & Clover. 1991 : 268-269) กล่าวว่าครูที่ดีจะทำงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ เพราะมีคุณลักษณะที่เกิดขึ้นในระดับจิตใจ ดังนี้

1. สนใจรางวัลที่เกิดจากความภาคภูมิใจ มากกว่าการรับรางวัลจากผู้อื่น
2. ชอบการเปลี่ยนแปลงและเสนอความคิดใหม่เสมอ
3. พัฒนาความรู้ ความสามารถอยู่เสมอ
4. ฐานะของครูขึ้นกับความรู้ความชำนาญ
5. ครูแต่ละคนจะมีเป้าหมายในการทำงานที่ไม่เหมือนกัน
6. ทีมงานเกิดจากผลของการกระทำ การประเมินมีความสำคัญมาก
7. ภาวะผู้นำมีพื้นฐานจากการดลใจและความรู้ความสามารถ

คลาร์ค (Clark. 1995 : 4-6) ได้เสนอคุณลักษณะครูที่ดีในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านการสอน โดยพิจารณาจากกระบวนการสอนและผลการสอน โดยกล่าวว่านักเรียนจะได้ผลการเรียนที่ดี ถ้าครูใช้เวลาในการทำงานกับเพื่อนครูมากกว่าทำคนเดียว จะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดในการจัดการเรียนการสอน ทั้งสามส่วนที่สำคัญ คือ การให้ความรู้ การตั้งคำถามและการตอบสนองต่อนักเรียนเมื่อนักเรียนตอบคำถาม

2. ด้านการคิดของครู มีความสำคัญมากในการสอนและเป็นพื้นฐานที่สำคัญมากของครู เพราะเกี่ยวข้องกับการวางแผน การตัดสินใจ และจะมีผลต่อพฤติกรรมอื่น ๆ เพราะครูต้องเป็นนักสังเกต นักวิเคราะห์ สามารถจัดลำดับการปฏิบัติงานที่มีผลต่อเนื่องสัมพันธ์กันได้

3. ด้านความรู้ของครู ความรู้ที่จำเป็นของครูคือ

3.1มีความรู้ในเนื้อหาวิชา

3.2 มีความรู้ในความเป็นครูทั่วไป

3.3 มีความรู้เรื่องหลักสูตร

3.4 มีความรู้ในวิธีสอนตามเนื้อหา

3.5 มีความรู้ในเรื่องนักเรียนและคุณลักษณะของนักเรียน

3.6 มีความรู้ในบริบททางการศึกษา3.7

3.7 มีความรู้ในเป้าหมายการศึกษา และค่านิยมต่าง ๆ

ฮอยและมิสเกล (Hoy & Miskel. 1996 : 328-329) กล่าวว่าการสอนเป็นงานระดับมืออาชีพ ซึ่งคุณลักษณะในความเป็นครู นั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประการ คือ

1. ด้านความรู้ (Knowledge) เป็นพื้นฐานที่จำเป็นมาก ความรู้ได้มาจากการศึกษาและการฝึกฝน ซึ่งความรู้นั้นต้องจัดอย่างเป็นระบบในตัวเอง และมีความเข้าใจในระบบจะมีความจำเพาะเจาะจง สามารถแก้ปัญหาที่ซับซ้อนและลึกซึ้งได้

2. ด้านความเป็นระเบียบและการควบคุม (Regulations and Control) โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการควบคุมตนเองเพราะจะเป็นผู้ที่สามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้เอง ตามกรอบความรู้ที่ตนมีความชำนาญการ และรับการตรวจสอบจากมืออาชีพด้วยกันได้

3. มีระบบการนึกคิดที่ดี (Ideology) ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญ ในการเกิดค่านิยมครูอาชีพ เช่น การคำนึงถึงการพัฒนานักเรียน การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นต้น

4. ความสัมพันธ์ร่วมกัน (Association) กลุ่มมืออาชีพมักมีความสัมพันธ์อย่างเพื่อนในการที่ครูอาชีพเต็มใจปฏิสัมพันธ์กัน จะทำให้ผลการตัดสินใจและการปฏิบัติงานของกลุ่มมีประสิทธิภาพมาก

ฮาร์กรีฟและกูดสัน (Green. 1998 : 203 : citing Hargreave & Goodson. 1996 : 2) ได้เสนอหลัก 7 ประการในความสามารถของครูอาชีพยุคใหม่คือ

1. มีความรอบคอบในการจัดโอกาสในการจัดการเรียนตามหลักสูตรและดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล

2. มีความตั้งใจและมีค่านิยมในการสอนและการประเมินสอดคล้องกับหลักสูตร

3. เต็มใจในการทำงานอย่างมีส่วนร่วม สนับสนุนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ใช้ความชำนาญการในการแก้ปัญหาและการปฏิบัติงานในกลุ่ม ด้วยวัฒนธรรมอันผสมผสานระหว่างครูอาชีพด้วยกันมากกว่าการถูกกระตุ้นหรือสั่งจากภายนอก

4. เชื่อมั่นในความหลากหลาย ในความเป็นอิสระในการทำงาน มีความรู้สึกว่าสามารถทำงานด้วยความมีอำนาจอย่างเปิดเผย และร่วมมือกับผู้อื่นในสังคมที่กว้างออกไปได้

5. มีความเต็มใจในการเอาใจใส่ (Care) ไม่ใช่เพียงบริการ (Service) ความเป็นครูอาชีพต้องมีความรู้สึกในการยอมรับการยกย่อง (Sense acknowledgment) และมีความชัดเจนในทักษะและทุกสิ่งทุกอย่างจะมุ่งเน้นที่ประสิทธิผลเป็นสำคัญ

6. มีการค้นคว้าด้วยตนเองเพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตามมาตรฐานความชำนาญในรอบงานของตนมากกว่าการกระทำตามความต้องการของผู้อื่น

7. มีการสร้างสรรค์ และรู้จักงานในระดับสูง ซับซ้อน

ไวแกนด์ (สมชาย วงษ์คล้าย. 2530 : 10 ; อ้างอิงจาก Weigand. 1977 : 6) มีความเห็นว่าครูจะมีคุณภาพหรือสมรรถภาพได้ จะต้องมีทักษะพื้นฐาน 7 ประการคือ

1. ทักษะในการประเมินลำดับขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก
2. ทักษะในการเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
3. ทักษะในการสร้างแรงจูงใจ
4. ทักษะในการใช้คำถาม
5. ทักษะในการจัดลำดับขั้นการสอน
6. ทักษะในการวัดและการประเมินผล
7. ทักษะในด้านมนุษยสัมพันธ์

คณะอนุกรรมการส่งเสริมวิชาชีพครูของคุรุสภา (2534 : 9-51) ได้ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะที่ดีของครู และได้สรุปว่าครูควรมีคุณลักษณะ 4 ประการดังนี้

1. รอบรู้ คือ ครูจะต้องมีความรอบรู้ในวิชาชีพของตน เช่น ปรัชญาการศึกษา ประวัติการศึกษา หลักการศึกษา นโยบายการศึกษา แผนและโครงการพัฒนาการศึกษา และจะต้องมีความรู้ เชี่ยวชาญในเรื่องหลักสูตร วิธีสอนและวิธีประเมินผลการศึกษาในวิชาหรือกิจการที่ตนรับผิดชอบ นอกจากนี้ครูควรมีความรู้เกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมของตนและของโลก

2. สอนดี คือ ครูจะต้องทำการสอนอย่างมีประสิทธิภาพมีการพัฒนาการสอนให้สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของนักเรียน อีกทั้งสามารถให้บริการและแนะแนวในด้านการเรียน การครองตน และการรักษาสุขภาพอนามัย จัดทำ และใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสามารถปรับการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์บ้านเมืองในปัจจุบัน

3. มีคุณธรรมและจรรยาบรรณ คือ ครูต้องมีศรัทธาในวิชาชีพครู ตั้งใจใช้ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพเพื่อให้บริการแก่นักเรียนและสังคม มีความซื่อสัตย์ต่อหลักการของอาชีพครู มีความรับผิดชอบในด้านการศึกษาต่อสังคม ชุมชน และนักเรียน มีความรัก ความเมตตา และความปรารถนา

ดีต่อนักเรียน อุทิศตนและเวลาเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้รับความเจริญเติบโตและพัฒนาการในทุกด้าน

4. มุ่งมั่นพัฒนา คือ ครูต้องรู้จักสำรวจและปรับปรุงตนเอง สนใจใฝ่รู้ และศึกษาหาความรู้ต่าง ๆ รู้จักเพิ่มพูนวิทยฐานะของตนเอง พยายามคิดค้นทดลองใช้วิธีการใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และร่วมพัฒนาชุมชนด้วย

คุณลักษณะครูที่ดีเป็นสิ่งที่สำคัญในคุณภาพของการศึกษา ทำให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องคุณภาพของครู มาตรฐานวิชาชีพครูได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานเพื่อดูแลครูไว้ 11 มาตรฐานคือ (วิไล ตั้งจิตสมคิด 2544 : 93 -103)

มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ

หมายถึง การศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเอง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่องค์การหรือหน่วยงานหรือสมาคมจัดขึ้น เช่น การประชุม การอบรม การสัมมนา และการประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นต้น ทั้งนี้ต้องมีผลงานหรือรายงานปรากฏชัดเจน

มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน

หมายถึง การเลือกอย่างชาญฉลาดด้วยความรักและหวังดีต่อผู้เรียน ดังนั้นในการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมอื่น ๆ ครูจะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นหลัก

มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

หมายถึง การใช้ความพยายามเต็มความสามารถของครู ที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากที่สุดตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ โดยวิเคราะห์วินิจฉัยปัญหาและความต้องที่แท้จริงของผู้เรียน ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนที่จะให้ได้ผลดีกว่าเดิม รวมทั้งการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนอย่างเป็นระบบ

มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง

หมายถึง การเลือกใช้ปรับปรุงหรือสร้างแผนการสอน บันทึกการสอนหรือเตรียมการสอนในลักษณะอื่น ๆ ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 5 การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

หมายถึง การประดิษฐ์คิดค้นผลิตเลือกใช้ปรับปรุงเครื่องมืออุปกรณ์เอกสารสิ่งพิมพ์ เทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้

มาตรฐานที่ 6 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน

หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการแสวงหาความรู้ตามสภาพความแตกต่างของบุคคลด้วยการปฏิบัติจริง และสรุปความรู้ทั้งหลายได้ด้วยตนเอง ก่อให้เกิดค่านิยมและนิสัยในการปฏิบัติจนเป็นบุคลิกภาพถาวรติดตัวผู้เรียนตลอดไป

มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ

หมายถึง การรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนที่เกิดจากการปฏิบัติการเรียนการสอนให้ครอบคลุมสาเหตุปัจจัย และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง โดยครูนำเสนอรายงานการปฏิบัติในรายละเอียดดังนี้

1. ปัญหาความต้องการของผู้เรียนที่ต้องได้รับการพัฒนาและเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียน
2. เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรมการเรียนการสอนที่นำมาใช้เพื่อการพัฒนา
3. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามวิธีการที่กำหนดที่เกิดกับผู้เรียน
4. ข้อเสนอแนะแนวทางใหม่ ๆ ในการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

หมายถึง การแสดงออกทางการในด้านบุคลิกภาพโดยทั่วไป การแต่งกาย กริยาวาจา และจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูอย่างสม่ำเสมอ ที่ทำให้ผู้เรียนเลื่อมใสศรัทธาและถือเป็นแบบอย่าง

มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์

หมายถึง ความตระหนักถึงความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น ยอมรับในความรู้ ความสามารถ ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของเพื่อนร่วมงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายของสถานศึกษาและร่วมรับผลจากการกระทำนั้น

มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน

หมายถึง ความตระหนักในความสำคัญรับฟังความคิดเห็น ยอมรับในความรู้ความสามารถของบุคคลอื่นในชุมชน และร่วมมือปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนางานของสถานศึกษา ให้ชุมชนและสถานศึกษามีการยอมรับซึ่งกันและกัน และปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ

มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา

หมายถึง การค้นหา สังเกต จดจำ และรวบรวมข่าวสารข้อมูลตามสถานการณ์ของสังคมทุกด้าน โดยเฉพาะสารสนเทศเกี่ยวกับวิชาชีพครู สามารถวิเคราะห์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล และใช้ข้อมูลประกอบการแก้ปัญหาพัฒนาตนเอง พัฒนางาน และพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม

ธีรศักดิ์ อัครบวร. (2544 : 75) ได้สรุปทัศนะที่คล้ายคลึงกันของคุณลักษณะที่ดีของครูเป็นลักษณะสำคัญ ๆ 3 ด้านคือ ภูมิรู้ ภูมิธรรม และภูมิฐาน

ภูมิรู้ ลักษณะของครูที่ดีในด้านนี้ ได้แก่ คุณสมบัติส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ความสามารถทางด้านวิชาการที่จะสอนตลอดจนการเป็นผู้ที่มีสติปัญญาดี เฉลียวฉลาด เชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เป็นต้น ภูมิรู้ที่สำคัญอีกประการหนึ่งของครูได้แก่ การสอนดีและปกครองดี สามารถอธิบายได้รวบรัดชัดเจน สอนสนุก ทำเรื่องที่ยากให้ง่ายได้ ควบคุมชั้นเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัย เป็นต้น

ภูมิธรรม ลักษณะของครูที่ดีในด้านนี้ ได้แก่ การประพฤติดี เว้นจากอบายมุขทั้งปวง การะทำแต่สิ่งที่ดีที่สุจริต ทั้งกาย วาจา และใจ นอกจากนี้ ครูต้องมีจรรยาบรรณและคุณธรรมสูง ซื่อสัตย์เสียสละ มีเตตากรุณา ยุติธรรม และมานะอดทน เป็นต้น

ภูมิฐาน ลักษณะของครูที่ดีในด้านนี้ได้แก่บุคลิกภาพดี รูปร่างท่าทางดี แต่งการสะอาดเรียบร้อย พูดจาไพเราะนุ่มนวล น้ำเสียงชัดเจน มีลักษณะเป็นผู้นำ เป็นต้น นอกจากนี้ครูยังต้องเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีอัธยาศัยไม่ตรีกับบุคคลทุกเพศ ทุกวัย ทุกชนชั้น

สรุปคุณลักษณะของครูที่ดี ต้องเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่สอน สามารถใช้ศิลปะวิทยาการหลาย ๆ ด้าน มีเทคนิควิธีสอนที่ดี สอนสนุก ชัดเจน ใช้สื่อเทคโนโลยีในการสอนที่ทันสมัย ปรับการเรียนการสอนได้ตามความเหมาะสม เป็นผู้มีอารมณ์ขัน เปิดเผย รู้จักยืดหยุ่นผ่อนปรน เชื่อมั่นในตนเอง ขยัน อดทน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับอาชีพ ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม รักและศรัทธาต่ออาชีพ มุ่งมั่นในการพัฒนาตนเอง ผู้เรียน วิธีการเรียนการสอน และเพื่อนร่วมอาชีพ รวมถึงชุมชน

ลักษณะครูที่ดีมีความสำคัญต่อการศึกษาของชาติอย่างมาก ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาลักษณะของครูที่ดีจากหลักการ แนวคิดของนักวิชาการในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นซึ่งจะศึกษาลักษณะของครูที่ดีในด้านต่าง ๆ คือ คุณลักษณะด้านความรู้ คุณลักษณะด้านการสอน คุณลักษณะด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณ คุณลักษณะด้านความสนใจในอาชีพ คุณลักษณะด้านการพัฒนา คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพท่าทางการแสดงออก และมนุษยสัมพันธ์ โดยมีรายละเอียดแต่ละด้านดังนี้

1.2 ด้านความรู้

คุณลักษณะด้านความรู้ถือเป็นคุณลักษณะที่สำคัญสำหรับอาชีพครู เพราะว่าการจะอบรมสั่งสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในวิชาการใด ๆ ถ้าครูผู้สอนขาดความรู้ในวิชาการนั้น ๆ ก็ไม่สามารถทำให้ผู้เรียนมีความรู้ได้ ได้มีนักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาได้ให้ความคิดเห็นถึงคุณลักษณะด้านความรู้ของครูที่ดีดังนี้

ชนาธิป พรกุล (2543 : 6-7) เสนอแนวคิดถึงลักษณะครูที่ดีด้านความรู้ในยุคปัจจุบันไว้ดังนี้

1. มีความรอบรู้ในเนื้อหาวิชาอย่างลุ่มลึก
2. ติดตามความก้าวหน้าในเทคนิควิธีสอน
3. เป็นนักจิตวิทยาการเรียนรู้
4. เป็นนักเทคโนโลยีสนเทศ
5. เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ

พันธ์เพ็ญ หีบเพชร (2540 : 87) กล่าวถึงคุณลักษณะครูที่ดี ด้านความรู้ และทักษะวิชาชีพว่า กิจกรรมการเรียนการสอนต้องเน้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ และทักษะเพียงพอที่จะเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพต่อไปได้ ดังนั้นครูจึงต้องมีความรู้ในวิชาที่จะสอนเป็นอย่างดี เพื่อที่จะถ่ายทอดให้ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี กล่าวถึงคุณลักษณะของวิชาชีพครูที่ดี ควรมีความสามารถดังนี้ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2543 : 72-80)

1. เกี่ยวกับการสอน ครูต้องใช้หลักจิตวิทยาแห่งการเรียนรู้หลักการเจริญเติบโต และพัฒนาการของเด็ก วางแผนการสอนอย่างถี่ถ้วน ใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม มีวิธีการวัดผล ประเมินผลที่เหมาะสมเกิดประโยชน์ในการเรียนการสอน ปกครองชั้นและบริหารชั้นเรียนได้อย่างราบรื่น ตลอดจนปฏิบัติงานต่าง ๆ ของโรงเรียนได้ตามสมควร

2. เกี่ยวกับการอบรม การแนะแนวและการปกครองนักเรียน ครูต้องใช้หลักการที่ว่าถ้าผู้เรียนมีคุณธรรมและศีลธรรมแล้ว จะสามารถปกครองตนเองได้ หลักการและวิธีการแนะแนว และการอบรมจะใช้การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบิดามารดา และผู้ปกครองเพื่อสนับสนุนการอบรม และใช้ผลของการวิจัยให้เป็นประโยชน์ในการอบรมและการแนะแนว

3. เกี่ยวกับการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ครูต้องเข้าใจความสำคัญของกิจกรรมในหลักสูตรหรือกิจกรรมร่วมหลักสูตรอย่างเหมาะสม และส่งเสริมให้มีกิจกรรมเหล่านั้นอย่างเต็มใจ และรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ร่วมงาน

4. เกี่ยวกับการสร้างสัมพันธภาพอันดีและความร่วมมือกับชุมชน ครูต้องวางตนให้เหมาะสมกับที่เป็นครูโดยยึดถือจรรยาบรรณของครู บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ชุมชนและช่วยเหลือปรับปรุงชุมชนตามความเหมาะสม

5. เกี่ยวกับการเป็นครูขั้นวิชาชีพ ครูต้องเพิ่มพูนความรู้ให้แก่อาชีวะครูโดยการเขียน การพูดและการค้นคว้าในด้านวิชาการ เป็นสมาชิกที่ดีของสมาคมวิชาการ ยึดถือขนบธรรมเนียมของครูอย่างเคร่งครัด ส่งเสริมตัวเองให้งอกงามในวิชาศึกษาศาสตร์อยู่เสมอ แนะนำผู้ที่เข้ามาเป็นครูใหม่ และนักเรียนฝึกสอนในโรงเรียน

ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี กล่าวถึงแนวคิดใหม่ของอาชีพครูว่า วิชาครูหรืออาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง (Professional) ที่ต้องมีการฝึกหัดเพื่อให้ครูมีคุณลักษณะที่ดี โดยคุณลักษณะต่าง ๆ จะเกิดจากคำถามว่า ครูควรรู้อะไรบ้าง และครูควรทำอะไรได้บ้าง แต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2543 : 72-80)

1. ครูควรรู้อะไรบ้าง ได้แก่
   1.1 วิชาเพื่อความเสรี (Liberal Education) เป็นวิชาสามัญ
   1.2 วิชาเพื่อไว้ใช้สอน (Teaching Fields) ที่เรียกว่า วิชาเอก และวิชาโท
   1.3 วิชาชีพสำหรับครู (Professional Education) คือ วิชาการศึกษา ได้แก่
      1.3.1 ศึกษาศาสตร์ทางสารัตถะ (Educational Foundations and Content)
      1.3.2 ศึกษาศาสตร์ทางวิทยวิธี ได้แก่ วิธีการทางการศึกษา การวัดผลการศึกษา การวางแผนการศึกษา เป็นต้น
2. ครูควรทำอะไรได้บ้าง มีมาตรฐานกว้าง ๆ 5 ประการ คือ
   2.1 เกี่ยวกับการสอน
   2.2 เกี่ยวกับการอบรม การแนะแนว และการปกครองนักเรียน
   2.3 เกี่ยวกับการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน
   2.4 เกี่ยวกับการสร้างสัมพันธภาพอันดี และความร่วมมือกับชุมชน
   2.5 เกี่ยวกับการเป็นครูชั้นวิชาชีพ

ธีรศักดิ์ อัครบวร (2544 : 17) ได้สรุปว่า ความหมายของครูในยุคปัจจุบันว่า ครูจะต้องเป็นผู้ให้ความรู้ เป็นผู้ให้เครื่องมือในการแสวงหาความรู้ และเป็นผู้จุดไฟแห่งการเรียนรู้ ฉะนั้นครูจะต้องเป็นผู้รอบรู้ในเนื้อหาวิชา แตกฉานในทักษะ และวิธีหาความรู้สมัยใหม่ และเป็นผู้มีหูตากว้างขวางเกี่ยวกับแหล่งความรู้ต่าง ๆ อีกทั้งเป็นนักจิตวิทยาชั้นดี สามารถกระตุ้นความใฝ่รู้ใฝ่เรียนให้เด็ก ๆได้อีกด้วย

กลิคแมน (Glickman. 1998 : 362) กล่าวว่า ครูที่ดีคือ การที่ครูจัดการเรียนการสอนอย่างมีส่วนร่วม มียุทธศาสตร์ในความร่วมมือในการเรียนและรู้จักผสมผสานวิธีการอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดผลกับนักเรียนสูงที่สุด นอกจากนั้นยังสามารถสังเคราะห์วิธีการเรียนการสอนเพื่อสร้างสรรค์วิธีการเรียนการสอนใหม่ ๆ ได้อีกด้วย

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พบว่า ความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์ ควรเป็นดังนี้ (กรมสามัญศึกษา. 2542 : 1-25)

1. มีความรู้ความเข้าใจว่า " การศึกษา" เป็น " กระบวนการเรียนรู้" เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โครงการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคมการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (มาตรา 4)

2. มีความรู้ความเข้าใจใน " มาตรฐานการศึกษา" คือข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่ถึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม และกำกับดูแลการตรวจสอบและการประกันคุณภาพ (มาตรา 4)

3. มีความมุ่งมั่นในการพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้คุณธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (มาตรา 6)

4. มีความรู้ ความเข้าใจ มีความตระหนักและมีความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีสิ่งต่อไปนี้ (มาตรา 7)

4.1 จิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

4.2 รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ

4.3 เคารพกฎหมาย มีความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

4.4 มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

4.5 รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ

4.6 ส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ

4.7 ส่งเสริม และมีส่วนร่วมด้านกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และ ความรู้อันเป็นสากล

4.8 อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4.9 มีความสามารถในการประกอบอาชีพสุจริต รู้จักพึ่งตนเอง

4.10 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

5. มีความสามารถในการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน (มาตรา 30) และสามารถพัฒนาสาระ และกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (มาตรา 8)

6. มีความรู้ความเข้าใจในการจัดโอกาสทางการศึกษา รวมทั้งผู้ด้อยโอกาส โดยให้มีโอกาสและคุณภาพทัดเทียมกัน (มาตรา 10)

7. มีความรู้ ความคิด และตระหนักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถที่จะเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดในกระบวนการจัดการศึกษา และส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (มาตรา 22)

8. มีความรู้ ความคิด ตระหนัก และสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ให้นักเรียนได้ทั้ง ความรู้ ความคิด คุณธรรม และบูรณาการในเรื่องต่อไปนี้ (มาตรา 23)

8.1 ความรู้เกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

8.2 ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน8ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลป วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้

8.3 ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

8.4 ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

9.ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ครู (สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง) ควรมีความสามารถดังนี้ (มาตรา 24)

9.1 จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

9.2 ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและการแก้ไขปัญหา

9.3 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

9.4 จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

9.5 สามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และสามารถใช้การวิจัย โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้

9.6 สามารถจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่

9.7 สามารถประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

10. มีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนัก และสามารถประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่กันไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสม (มาตรา 26)

11. มีความสามารถในการจัดทำสาระหลักสูตร ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ (มาตรา 27) โดยให้มีความหลากหลายเหมาะสมกับวัยและศักยภาพ โดยสาระหลักสูตรให้มีทั้งวิชาการ วิชาชีพ เพื่อมุ่งพัฒนาคนให้สมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และการรับผิดชอบต่อสังคม (มาตรา 28)

12. มีความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ชุมชนได้ (มาตรา 29)

13. มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการประกันคุณภาพทั้งภายนอก และภายใน สามารถดำเนินการตามแนวทางการประกันคุณภาพ ยอมรับการตรวจสอบ การรายงาน การให้ข้อมูลในการตรวจสอบ มีความรับผิดชอบ รับสภาพเพื่อการแก้ไขปรับปรุง (มาตรา 47-50)

14. มีความสามารถใช้ ผลิต การพัฒนา การดูแลรักษา สื่อ เทคโนโลยีทางการศึกษา (มาตรา 65)

15. สามารถจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาในโอกาสแรกที่ทำได้ เพื่อให้มีความรู้ และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (มาตรา 66)

ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่า คุณลักษณะที่ดีด้านความรู้ หมายถึง คุณสมบัติของครูในการมีความรู้ในเนื้อหาที่สอนอย่างลึกซึ้ง มีความรู้ด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอน กาประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ มีความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความรู้ในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเตอร์เน็ต มีความรู้เรื่องมาตรฐานการศึกษา การประกันคุณภาพปรัชญาและนโยบายการศึกษา รวมถึงมีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา แผนและโครงการพัฒนาการศึกษา

1.3 ด้านการสอน

ความสามารพด้านการสอนของครูเป็นปัจจัยที่ส่งผลถึงประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน การถ่ายทอดความรู้จากครูไปสู่ผู้เรียนนั้นถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ ครูจะต้องรู้จักวิธีสอนที่หลากหลายให้ความสำคัญกับความแตกต่างด้านศักยภาพของผู้เรียน มีเทคนิควิธีสอนที่ยืดหยุ่นตามสถานการณ์ได้ ดังที่นักวิชาการศึกษาได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

พาร์เคและสแตนฟอร์ด (Parkay & Stanford. 1992 : 20-21) กล่าวว่าในกระบวนการจัดการเรียนการสอนนั้นครูควรมีความสามารถดังนี้

1. วิเคราะห์และเข้าใจในความสามารถของนักเรียน พื้นฐานทางวัฒนธรรม ความสำเร็จและความต้องการของนักเรียน

2. ออกแบบการสอนตามความต้องการของนักเรียน ให้มีความเหมาะสมทั้งในด้านเครื่องมือเครื่องใช้ เนื้อเรื่อง กิจกรรม รูปแบบการสอน และเป้าหมายในการสอน

3. มีวิธีการเรียนการสอนที่อำนวยความสะดวก หรืออำนวยการ หรือบริการให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างดี

4. จัดการชั้นเรียนเพื่อให้เกิดการสนับสนุนผลการเรียนการสอนได้

5. จัดการนักเรียนให้มีความประพฤติ ให้การสร้างสรรค์ในบรรยากาศที่ดีในการเรียนการสอน

6. จัดการสื่อสารในห้องเรียนให้เร้าใจเป็นวิชาการ เกิดความรู้สึกที่ดี

7. ประเมินผลการเรียนเพื่อให้เกิดผลดีกับนักเรียน

8. จัดลำดับ หรืออ้าง หรือเทียบเคียง สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

แมคอินเนอร์เน (Mcinerney. 1998 : 9-16) กล่าวถึงทักษะสำคัญในการสอนที่มีประสิทธิผลมีดังนี้

1. สามารถนำเสนอความรู้ได้อย่างเหมาะสม

2. มีทักษะในการจัดการที่เป็นประโยชน์และเหมาะสม

3. มีความสามารถในการใช้คำถามกับนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

4. สามารถจัดวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม

5. มีการสอนเพื่อให้เกิดผลการเรียนอย่างแท้จริง

6. มีการใช้ยุทธศาสตร์การจูงใจที่เหมาะสม

8. มีการสังเกตและการประเมินการเรียนของนักเรียน

9. มีวิธีการสื่อสารที่ดี เหมาะสม รู้สึกสนุกและอบอุ่น

ร 338051 ต.

พันธ์เพ็ญ หีบเพชร (2540 : 87) กล่าวถึงคุณลักษณะครูที่ดีด้านการสอนไว้ดังนี้ คือ ครูที่ดีจะต้องถ่ายทอดความรู้ได้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้ มีการเตรียมการสอน มีการช่วยให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียน โดยมีการเปลี่ยนแปลงไปในพฤติกรรมที่พึงประสงค์

คำหมาน คนไท (2543 : 67-93) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของครูในด้านการเรียนการสอนว่า ครูควรจะต้องดำเนินการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับแนวทางที่ถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด ครูและนักเรียนปฏิบัติรวมกัน โดยพิจารณาให้เท่าเทียมกับจุดประสงค์การเรียน เนื้อหาวิชา ผู้เรียน สภาพแวดล้อม และบริบทอื่น ๆ ต่อไปนี้

1. การแสงหาและใช้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียน เพื่อวิเคราะห์
2. การเตรียมการสอนที่ดี
3. การแสดงความเมตตา และเอาใจใส่ผู้เรียน
4. การมอบหมายงานตามความถนัดและศักยภาพ
5. ร่วมคิดร่วมทำกิจกรรมกับผู้เรียน
6. การสร้างจินตนาการและความคิดริเริ่ม
7. การจัดกิจกรรมเป็นกลุ่มและรายบุคคล
8. นำวิธีการเรียนรู้จากธรรมชาติ และสังคมไปใช้กับการจัดการเรียน
9. การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง การทดลอง การค้นคว้าด้วยตนเอง
10. การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง บูรณาการสิ่งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม
11. การเรียนรู้จากการดูงาน และเรียนงานจากผู้อื่น

สรุปว่าคุณลักษณะด้านการสอน หมายถึง ความสามารถของครูในการวางแผนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาและบทเรียน สามารถปรับแผนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาและบทเรียน ประยุกต์นำความรู้มาถ่ายทอดได้อย่างเหมาะสม พัฒนาการสอนได้อย่างสอดคล้องตามความสามารถและความสนใจของผู้เรียน ใช้สื่อการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ สามารถกระตุ้นและใช้วิธีการให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้ วินิจฉัยปัญหา และอุปสรรคในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมเข้ากับเนื้อหาที่สอนได้ แนะนำให้ผู้เรียนวางแผนการเรียน การครองตน รักษาสุขภาพอนามัย รวมถึงการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ และสามารถประเมินผลที่ทำให้เกิดผลดีต่อผู้เรียน

1.4 ด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณ

คุณลักษณะของครูด้านคุณธรรมจริยธรรมถือเป็นเรื่องสำคัญ เพราะครูเป็นผู้สร้างเยาวชน เป็นผู้ที่จะถ่ายทอดวัฒนธรรม อบรมจริยธรรม เป็นต้นแบบแห่งการเรียนรู้ของเยาวชน ครูจึงต้องเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมมากพิเศษกว่าอาชีพอื่น นอกจากนี้จรรยาบรรณแห่งความเป็นครู ก็จะเป็นเครื่องช่วยให้ครูได้ประพฤติปฏิบัติได้ตามค่านิยมที่พึงประสงค์ที่สังคมต้องการจากครู ได้มีผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการกล่าวถึงคุณลักษณะของครูด้านคุณธรรมจริยธรรม รวมถึงหน่วยงานที่รับผิดชอบได้กำหนดถึงจรรยาบรรณของครูไว้ดังนี้

คุรุสภาได้สรุปว่า บุคคลที่จะประกอบวิชาชีพครูจะต้องมีลักษณะพื้นฐาน 4 ประการ คือ รอบรู้ สอนดี มีคุณธรรมตามจรรยาบรรณ และมุ่งมั่นพัฒนาตนเอง (สำนักเลขาธิการคุรุสภา 2533 : 6) และได้จัดทำคำอธิบายในเรื่องของจรรยาบรรณครูขึ้นเพื่อชี้ให้เห็นเจตนารมณ์ และความมุ่งหมายแต่ละข้อ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้าใจตรงกัน (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2540) ดังนี้

จรรยาบรรณข้อที่ 1 ครูต้องรักและเมตตาศิษย์ โดยให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือส่งเสริมให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์โดยเสมอหน้า

จรรยาบรรณข้อที่ 2 ครูต้องอบรมสั่งสอน ฝึกฝน สร้างสรรค์ความรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามให้แก่ศิษย์อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ

จรรยาบรรณข้อที่ 3 ครูต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ทั้งกาย วาจา และจิตใจ

จรรยาบรรณข้อที่4 ครูต้องไม่กระทำตนอันเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์

จรรยาบรรณข้อที่ 5 ครูต้องไม่แสวงประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้างจากศิษย์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ และไม่ใช้ศิษย์กระทำการใด ๆ อันเป็นการหาประโยชน์ให้แก่ตนโดยมิชอบ

จรรยาบรรณข้อที่ 6 ครูต้องพัฒนาตนเองในด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ

จรรยาบรรณข้อที่ 7 ครูย่อมรัก และศรัทธาในวิชาชีพครู และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ

จรรยาบรรณข้อที่ 8 ครูพึงช่วยเหลือเกื้อกูลครู และชุมชนในทางสร้างสรรค์

จรรยาบรรณข้อที่9 ครูประพฤติและปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญาไทย และวัฒนธรรมไทย

ธีรศักดิ์ อัครบวร (2544 : 64-65) กล่าวว่า เป็นครูต้องมีคุณธรรมซึ่งคุณธรรมของครู หมายถึงคุณสมบัติที่เป็นความดี ความถูกต้องเหมาะสม ดังคำสอนในพระพุทธศาสนา กล่าวถึงลักษณะของครูที่ดีได้แก่ คำสอนเรื่องกัลยาณมิตรธรรม 7 ซึ่งมีสาระดังนี้

1. ปิโย แปลว่า น่ารัก หมายถึง ครูต้องเป็นผู้ให้ความสนิทสนมแก่ศิษย์เพื่อให้ ศิษย์มีความสบายใจ และกล้าที่จะเข้าไปปรึกษาหารือเรื่องต่าง ๆ ครูทำตัวให้น่ารัก และเป็นที่รักแก่ศิษย์นั่นเอง

2. ครู แปลว่า น่าเคารพ หมายถึง ครูจะต้องดูแลและปกครองศิษย์ ให้ศิษย์มีความรู้สึกอบอุ่นใจ เป็นที่พึ่งได้ และรู้สึกปลอดภัย ครูต้องประพฤติสมควรแก่ฐานะนั่นเอง

3. ภาวนีโย แปลว่า น่าเจริญใจ น่ายกย่องในฐานะผู้ทรงคุณ หมายถึง ครูจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และภูมิปัญญาแท้จริง ทั้งเป็นผู้ฝึกอบรมและปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ ครูจะต้องฝึกตนให้เชี่ยวชาญในวิชาการและให้มีสมรรถภาพในการทำงานอยู่เสมอ

4. วัตตา แปลว่า รู้จักพูดให้ได้ผล รู้จักชี้แจงให้เข้าใจ หมายถึง ครูจะต้องรู้จักพูดให้ศิษย์เข้าใจได้ตรงตามเป้าหมายที่วางไว้ สอนในสิ่งที่ถูกต้องไม่บิดเบือน และครูจะต้องรู้จักสอนด้วยความสนุกสนานเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนด้วย

5. วจนักขโม แปลว่า อดทนต่อถ้อยคำ หมายถึง ครูต้องพร้อมที่จะรับฟังคำปรึกษาการซักถาม คำเสนอแนะ และคำวิพากษ์วิจารณ์ได้โดยไม่ฉุนเฉียว และสามารถควบคุมอารมณ์ได้

6. คัมภีรัญจะ กถัง กัตตา แปลว่า แถลงเรื่องล้ำลึกได้ หมายถึง ครูต้องสามารถอธิบายเรื่องยุ่งยากซับซ้อนให้เข้าใจได้ง่าย และช่วยให้ศิษย์เรียนรู้ได้อย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้นด้วยการอธิบายสาระสำคัญต่าง ๆ ของวิชาได้ถูกต้องแม่นยำ

7. โน จัฏฐาเน นิโยชเย แปลว่า ไม่ชักนำในเรื่องเหลวไหล หมายถึง ครูไม่ชักจูงศิษย์ไปในทางที่เสื่อมเสีย ครูไม่ประพฤติสิ่งชั่วละเว้นจากอบายมุข 6 อันได้แก่ ติดสุราและของมึนเมา เที่ยวกลางคืน เที่ยวดูการละเล่น ติดการพนัน คบคนชั่ว และเกียจคร้านการงาน

ธีรศักดิ์ อัครบวร (2544 : 63) กล่าวถึงสรุปผลการสัมมนาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติเรื่องจรรยาบรรณครูไว้ดังนี้

1. อดทน รู้จักผ่อนปรนต่อปัญหา สามารถควบคุมอารมณ์ได้ทั้งในเวลาและนอก เวลาสอน

2. รับผิดชอบต่อหน้าที่และต่อตนเอง สามารถร่วมงานเป็นหมู่คณะได้

3. เอาใจใส่ต่อการเรียน ความประพฤติ ความเป็นอยู่ และพิจารณาคุณค่าของศิษย์แต่ละคนด้วยเหตุผล

4. ใฝ่หาความรู้ สำรวจ ปรับปรุงแก้ไขตนเองอยู่เสมอ และมีเชาวน์ในด้านการอบรมสั่งสอน

5. ขยันหมั่นเพียร รู้จักคิดริเริ่ม

6. มีความยุติธรรมและทำให้ศิษย์เกิดความอบอุ่นใจ

7. คำรงตนอย่างเรียบง่าย ประหยัดเหมาะสมกับสภาพอาชีพ

8. เป็นผู้มีวัฒนธรรม และศีลธรรมตามศาสนาที่ตนนับถือ

9. สุภาพเรียบร้อย ประพฤติดีสม่ำเสมอ เหมาะสมเป็นตัวอย่างที่ดีของศิษย์

วิไล ตั้งจิตสมคิด (2544 : 148-149) กล่าวถึงคุณลักษณะครูที่ดีด้านจรรยาบรรณ ตามกรอบเกณฑ์มาตรฐานครูของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาไว้ว่า

1. ครูต้องรักและเมตตาศิษย์ โดยให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์โดยเสมอหน้า

2. อบรม สั่งสอน ฝึกฝน สร้างความรู้ ทักษะและนิสัยที่ถูกต้องดีงามให้เกิดแก่ศิษย์อย่างเต็มความสามารถ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ

3. ประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ

4. ไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์

5. ไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้างจากศิษย์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติไม่ใช้ให้ศิษย์กระทำการใด ๆ อันเป็นการหาประโยชน์ให้แก่ตนโดยมิชอบ

6. พัฒนาตนเองในด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิชาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ

7. รักและศรัทธาในวิชาชีพครู และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพครู และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพครู

8. ช่วยเหลือเกื้อกูลครูและชุมชนในทางสร้างสรรค์

9. ประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์ และพัฒนาภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย

สรุปว่า คุณลักษณะที่ดีของครูด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณจะต้องมีความศรัทธาในวิชาชีพครู ตั้งใจใช้ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ เพื่อให้บริการแก่นักเรียน มีความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพตามจรรยาบรรณครู มีความรักความเมตตา และความปรารถนาดีต่อนักเรียน อุทิศตน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้รับความเจริญเติบโต และพัฒนาการในทุก ๆ ด้าน

1.5 ด้านการพัฒนา

ในปัจจุบันสภาพทางสังคม เศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางวิทยาการ และเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วต่อเนื่อง ทำให้ผู้มีอาชีพครูจะต้องพัฒนาตนเองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น รู้จักแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ทันสมัย รู้จักแหล่งความรู้เพื่อที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอน ให้เกิดคุณภาพแห่งการเรียนแก่ผู้เรียนจากคำกล่าวดังกล่าว มีนักวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิหลายคนได้แสดงความคิดเกี่ยวกับลักษณะด้านพัฒนาของครูไว้ดังนี้

สคริปเนอร์ (Scribner. 1999 : 246) ได้เสนอสิ่งที่ครูที่ดีต้องพัฒนา คือ

1. ความรู้ในเนื้อหา

2. ทักษะความเป็นครู โดยเฉพาะทักษะด้านการสอนเพื่อเกิดผลต่อเด็กโดยตรง

3. การจัดการห้องเรียนที่ท้าทาย

4. การศึกษาช่องว่างในความรู้ของนักเรียน

กลิคแมน (Glickman. 1998 : 354) ได้เสนอโปรแกรมการพัฒนาครูที่ดีในระดับบูรณาการ ประกอบด้วยเรื่องต่อไปนี้

1. ด้านทักษะการสอนทั่วไป ได้แก่

1.1 การจัดการชั้นเรียน

1.2 การออกแบบบทเรียน

1.3 การประเมินผลการเรียนของนักเรียน

1.4 การคาดหมายของครู

1.5 ทักษะการตั้งคำถาม

1.6 การจูงใจนักเรียน

2. รูปแบบการจัดการเรียนการสอน ได้แก่

2.1 การใช้หลักความคิดรวบยอด

2.2 การใช้รูปแบบการเปรียบเทียบ

2.3 การเรียนรู้ร่วมกัน

2.4 แผนที่ความคิดรวบยอด

3. การฝึกปฏิบัติและภาวะผู้นำ ได้แก่

3.1 การฝึกปฏิบัตระหว่างเพื่อน

3.2 ระบบการสังเกตการสอนซึ่งกันและกัน

3.3 ทักษะการประชุม

3.4 การติดต่อสัมพันธ์ทางวิชาชีพ

3.5 การรู้จักฝึกปฏิบัติอย่างพอเหมาะพอดี

เบียร์เรนส์ (Beerens. 2000 : 23-30) กล่าวถึงการจูงใจของครูอย่างแท้จริงคือ การให้ครูได้พัฒนาตนเองพัฒนาทีมงาน พัฒนางานได้อย่างอิสระ เนื่องจากสิ่งที่น่าสรรเสริญของครูมีสามลักษณะ คือ การมีแนวปฏิบัติในแนวทางที่น่ายกย่อง การปฏิบัติตามแนวค่านิยมของสังคมและการมีจรรยาบรรณในการเอาใจใส่การทำงาน นอกจากนั้นการพัฒนาครูเปรียบเสมือนการเรียนของผู้ใหญ่ที่มีหลัก 4 ประการคือ

1. ในกระบวนการพัฒนา ควรให้อิสระแต่ละคนในการดำเนินการเอง

2. ครูมีภูมิหลัง และมีความเชี่ยวชาญอยู่ในตัว จะสามารถประยุกต์ให้เกิดการพัฒนาตนเองได้ง่าย

3. การที่จะถึงเป้าหมายการเรียนหรือไม่นั้นควรให้แต่ละคนพิจารณาประเมินเอง

4. ครูจะยินยอมผู้ที่มีความสามารถมากในการให้ความรู้ โดยต้องเชื่อมโยงกับแนวทางวิถีชีวิตของครูอาชีพเหล่านั้นด้วย

ธีรศักดิ์ คงเจริญ (2545 : 59) ได้ประมวลสังเคราะห์แนวคิดของนักวิชาการ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้สรุปว่า คุณลักษณะครูด้านการพัฒนาว่า

1. การพัฒนาตนเองให้งอกงามตามหลักวิชา

1.1 ค้นคว้าหาความรู้เสมอ

1.1.1 ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง

1.1.2 สนใจเข้ารับการอบรมสัมมนา

1.2 พัฒนาองค์ความรู้เสมอ

1.2.1 ปรับปรุงเนื้อหาที่สอนให้ทันสมัย

1.2.2 ปรับปรุงเนื้อหาที่สอนให้สอดคล้องกับท้องถิ่น

1.3 การวิจัยพัฒนา

1.3.1 วิจัยพัฒนาผู้สอน

1.3.2 วิจัยพัฒนานักเรียน

2. การพัฒนาเพื่อนร่วมงานให้มีมาตรฐานทัดเทียมกัน

1.4 นิเทศส่งเสริมพัฒนาเพื่อนร่วมงาน

1.4.1 แนะนำเพื่อนร่วมงานในการปฏิบัติตน

1.4.2 แนะนำเพื่อนร่วมงานในการปฏิบัติงานทั่วไป

1.4.3 แนะนำเรื่องการเรียนการสอน

1.4.4 แนะนำเรื่องการพัฒนานักเรียน

1.4.5 ร่วมแก้ไขปัญหาเพื่อนร่วมงาน

1.4.6 ร่วมส่งเสริมพัฒนาเพื่อนร่วมงาน

สรุปว่าคุณลักษณะของครูที่ดีในด้านการพัฒนา หมายถึง การที่ครูจะต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มพูนทักษะด้านวิชาการ กระบวนการเรียนการสอน ทั้งที่ศึกษาด้วยตนเอง อบรมสัมมนาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทันต่อเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลง มีการศึกษาวิจัยด้านหลักสูตร และผู้เรียน รวมถึงการพัฒนาห้องเรียน สถานที่ และผู้ร่วมงาน ให้สามารถพัฒนาได้อย่างทั่วถึงทัดเทียมกัน

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะครูที่ดี

ในการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะครูที่ดี ผู้วิจัยได้พยายามศึกษาจากตำราและเอกสารที่เกี่ยวข้องโดยเรียงลำดับดังนี้

2.1 วุฒิการศึกษา

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า วุฒิการศึกษามีผลต่อตัวแปรตามที่ศึกษา ดังนี้

วันทนา ชูช่วย (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการทำวิจัยของครูมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูที่ทำการวิจัยส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท และบางส่วนผ่านการอบรมทำให้มีความรู้ทางการวิจัย

กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ (2536 : 37) ได้สรุปปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของโรงเรียนจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนแตกต่างกันไปตามวุฒิการศึกษาของผู้บริหาร

มาลัย จันทร์เทศ (2540 : 179-180) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด พบว่า เจ้าหน้าที่ฝึกอบรมที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานด้านหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ยุทธนา ปฐมชาติ (2540 : 157-159) ได้วิจัยสมรรถภาพการสอนของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า สมรรถภาพการสอนของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา แตกต่างกันตามอายุ ระดับการศึกษา ครูที่มีวุฒิการศึกษาทางด้านอนุบาลศึกษามีสมรรถภาพการสอนดีกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาวิชาเอกอื่น

ปาริชาติ ไชยสถิตย์ (2541 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องความรู้และการปฏิบัติงานในการดูแลเด็กของครูพี่เลี้ยง ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ครูพี่เลี้ยงที่มีระดับการศึกษาสูงปฏิบัติงานในการดูแลเด็กได้มากกว่าครูพี่เลี้ยงที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า เพราะระดับการศึกษาของครูพี่เลี้ยงมีผลต่อการมีความรู้ในการดูแลเด็ก

สุพรรณิกา พึ่งทอง (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความต้องการความรู้เพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการปฏิบัติงานของครูพี่เลี้ยงของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด เขตการศึกษา 12 พบว่า ครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีความต้องการความรู้เพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

พิทยา สุวรรณภูมิ (2544 : 96) ได้ศึกษาเรื่องการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามการรับรู้ของคณะกรรมการโรงเรียนกลุ่มศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าผู้ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าจะมีวิสัยทัศน์กว้างไกล กล้าคิด กล้าแสดงออก และเป็นที่ยอมรับในสังคม ปรับสภาพให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดีกว่า โอกาสรับรู้มากกว่า แบะนำไปสู่การปฏิบัติได้มากกว่า

2.2 ประสบการณ์ในการสอน

เสาวภาคย์ แหลมเพชร (2545 : 83) ได้ศึกษาความพร้อมของสถานศึกษาและศักยภาพของบุคลากรในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี จากลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี จำนวน 310 คน โดยศึกษาศักยภาพของบุคลากรในการพัฒนาหลักสูตร 4 ด้าน คือ ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และด้านการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีศักยภาพของบุคลากรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการจัดทำแผนการจัดหน่วยการเรียนรู้ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านการจัดการเรียนรู้ ส่วนด้านการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษาและด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ที่ไม่แตกต่างกัน

เทียมจันทร์ ธุวสินธุ์ (2539 : 72) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน มีทัศนะต่อปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

2.3 บุคลิกภาพของครู

องค์ประกอบสำคัญส่วนหนึ่งของความเป็นมนุษย์ คือ บุคลิกภาพ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนควรสร้างความเข้าใจ ตระหนัก ปรับปรุง พัฒนา เพื่อให้เป็นทรัพยากรที่มีค่า เป็นที่ปรารถนาของสังคม (สิริชัย ประทีปฉาย. 2533 : 1)

เนื่องจากบุคลิกภาพเป็นคุณสมบัติเบื้องต้นที่สำคัญประการหนึ่งที่สำคัญต่อการเกิดคุณลักษณะครูที่ดี จึงได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับบุคลิกภาพ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาโดยจะนำเสนอในเรื่องของ

- ความหมายและขอบข่ายของบุคลิกภาพ
- ทฤษฎีบุคลิกภาพ
- ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ

1. ความหมายและขอบข่ายของบุคลิกภาพ

สำหรับความหมายที่นักจิตวิทยาได้กำหนดนั้น เดิมทีมักให้ความหมายว่า เป็นลักษณะนิสัย (Traits) ที่รวมกันเป็นแบบฉบับเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล และเป็นสิ่งย้ำให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคลที่พิจารณาได้จากรูปแบบพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกหรือตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อม (เชิด ศักดิ์ โฆราสินธุ. 2520 : 3) ปัจจุบันบุคลิกภาพจะครอบคลุมถึงสภาวะทุกอย่างที่ประกอบกันขึ้นเป็นตัวบุคคล จึงหมายความรวมถึงคุณสมบัติหรือคุณลักษณะทางจิตใจที่มีอิทธิพลต่อการกระทำของบุคคล

ในสถานการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งการพัฒนาการและบทบาทของคุณลักษณะต่าง ๆ เหล่านั้น และหมายความรวมถึงกระบวนการที่แต่ละคนเป็นอยู่อย่างสม่ำเสมอในชีวิตประจำวันด้วย (นภา นิธยายน . 2530 : 23-24)

เพอร์วิน (Pervin. 1989 : 3-6) กล่าวว่า บุคลิกภาพ มีความหมายที่ครอบคลุมทั้งหมดที่เป็นตัวมนุษย์และความแตกต่างระหว่างบุคคลรวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทั้งในส่วนที่แสดงเป็นพฤติกรรมหรือมิได้แสดงพฤติกรรมออกมา แต่บุคลิกภาพจะถูกตัดสินโดยผู้อื่น

เฮอร์ลอคค์ (Hurlock. 1974 : 7) กล่าวว่า บุคลิกภาพ เป็นสิ่งที่มีความสลับซับซ้อนทางโครงสร้าง เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลทั้งสิ่งที่มองเห็นหรือไม่เห็น ซึ่งเกิดจากการกระทำของอวัยวะที่ไม่อยู่นิ่งของแต่ละบุคคล รวมทั้งระบบทางจิตใจของแต่ละบุคคล รวมทั้งระบบทางจิตใจของแต่ละบุคคลที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมทั้งมวลของแต่ละบุคคลที่ปรากฏออกมา

ลักษณะโดยทั่วไปของบุคลิกภาพมีดังนี้ (สิริชัย ประทีปฉาย. 2533 : 2 ; สถิต วงศ์สวรรค์. 2540 :4 - 5)

1. บุคคลแต่ละคนจะมีลักษณะและพฤติกรรมที่เกิดจากพันธุกรรม สิ่งแวดล้อม และการเรียนรู้ผสมกันเป็นภาพรวมที่ทำให้เกิดบุคลิกภาพ

2. บุคลิกภาพเป็นลักษณะส่วนรวมของบุคคลมิใช่พฤติกรรมหรือลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง

3. บุคลิกภาพของบุคคลจะเป็นอย่างไรขึ้นกับการมองเห็นหรือการมองเห็นหรือการรับรู้ของผู้อื่น

4.บุคลิกภาพ เกิดจากการที่บุคคลใช้ความสามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับคนอื่นโดยมีขอบข่ายดังนี้

1. ลักษณะทางกาย

2. ลักษณะทางจิตใจ เช่น สติปัญญา จินตนาการ ความถนัด เจตคติ ความสนใจ

3. อุปนิสัย (Character) คือ ลักษณะผลรวมของนิสัยหลาย ๆ อย่างที่แสดงออก เช่น ความมีศีลธรรม จรรยา มารยาท ความซื่อสัตย์ เป็นต้น

4. อารมณ์ ได้แก่ ความรู้สึกแห่งจิตที่ก่อให้เกิดอาการต่าง ๆ เช่น ตื่นเต้น โกรธ

5. กำลังใจ คือความสามารถที่จะควบคุมหรือบังคับกิริยาอาการต่าง ๆ ที่กระทำไปโดยเจตนา เช่น กระฉับกระเฉง ว่องไว หรือเฉื่อยชา เป็นต้น

6. การสมาคม คือ กิริยาท่าที อาการที่แสดงออกต่อผู้อื่น

7. ความรู้ความสามารถ อำนาจ ฐานะ

2. ทฤษฎีบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพเป็นการอธิบายเกี่ยวกับมนุษย์ในทุกด้าน ทั้งในด้านพฤติกรรมส่วนบุคคล ความแตกต่างระหว่างบุคคล การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การเปลี่ยนแปลงของบุคคลทั้งภายใน และภายนอก (Mischel. 1993: 5 ; Hurlock. 1974 : 2 Pervin. 1989 : 5 – 6)

มิสเชล (Mischel. 1993 : 12 – 14) กล่าวว่า การศึกษาบุคลิกภาพมีหลายแนวทางดังนี้

1. แนวทางการศึกษาทางจิตวิทยา (Psychodynamic Approzches) เป็นการศึกษาด้านจิตใจเป็นหลัก เน้นการศึกษาจิตใต้สำนึกที่ทำให้เกิดพฤติกรรมในมนุษย์ทั้งมวล จะเป็นการศึกษาด้วยกระบวนการวิทยาศาสตร์ที่เน้นพฤติกรรมทั้งหมดของคนที่เน้นแรงขับจากภายในมักเป็นการศึกษาพฤติกรรมที่เกิดจากแรงขับ จากความรู้สึก ความขัดแย้ง และปัญหา

2. แนวทางการศึกษาด้านลักษณะและชีววิทยา (Trait and Biological Approaches) เป็นการศึกษาคุณลักษณะตามสภาพที่เห็น เช่น ความน่ารัก การอ้างสิทธิ์ ความอ่อนน้อมถ่อมตน ความมีสติ

3. แนวทางการศึกษาสิ่งที่ปรากฏชัดแจ้ง (Phenomenological Approaches) เป็นการศึกษาที่เน้นการรับรู้ของบุคคล ทั้งในด้านประสบการณ์ ความรู้สึก ความตระหนัก เพื่อให้เกิดการพัฒนาเติมเต็มยิ่งขึ้น

4. แนวทางการศึกษาด้านพฤติกรรม (Behavioral Approaches) เป็นการศึกษาพฤติกรรมทั่วไปของบุคคลที่สามารถแปลและอธิบายได้ทั้งหมด โดยจะศึกษาในทุกด้านที่สามารถทำได้

5. แนวทางการรับรู้และสังคม (Cognitive Social Approach) เป็นความเชื่อว่าคนเราพัฒนามาจากการรับรู้และการสังเกตจากสังคม

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ

กาญจนา คำสุวรรณ (2542 : 194 – 195) กล่าวว่า ประสบการณ์ที่เกิดจากการเรียนรู้ทางสังคม และส่งผลต่อบุคลิกภาพนั้น แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1.ประสบการณ์ร่วมทางวัฒนธรรม เป็นประสบการณ์ที่บุคคลได้รับเหมือนกัน หรือต่างกัน มีผลทำให้บุคลิกภาพที่แตกต่างกันตามความเชื่อ ทัศนคติ ค่านิยม ประเพณี และคำสอนของสังคมนั้น ๆ

1.ประสบการณ์เฉพาะตัว เป็นอิทธิพลที่ได้รับจากการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา ผู้ปกครองที่แตกต่างกัน มีผลให้แต่ละคนได้รับการหล่อหลอมบุคลิกภาพไม่เหมือนกัน ผู้ที่ได้รับการเลี้ยงดูที่เหมาะสม ได้รับความรักเอาใจใส่ดูแล ให้กำลังใจ ก็จะพัฒนาบุคลิกภาพไปในทิศทางที่เหมาะสม มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีเหตุผลและมองโลกในแง่ดี ในขณะผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยหรือเข้มงวด จะมีบุคลิกภาพไปในทิศทางตรงกันข้าม มีความก้าวร้าว ไม่ไว้ใจคน หวาดระแวง และมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสังคม

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 44) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ ประกอบด้วย พันธุกรรม สิ่งแวดล้อม และช่วงเวลาในชีวิตของบุคคล กล่าวคือ

2. พันธุกรรม สิ่งที่ถ่ายทอดทางพันธุกรรม ส่วนมากเป็นลักษณะทางกาย เช่นความสูงต่ำ ลักษณะเส้นผม สีของผิว ชนิดของโลหิต โรคภัยไข้เจ็บบางชนิด และข้อบกพร่องทางร่างกายบางชนิด เช่น ตาบอดสี ศีรษะล้าน นิ้วเกิน มือติดกัน ฯลฯ ซึ่งลักษณะทางกายเหล่านี้ล้วนเป็นอิทธิพลของพันธุกรรมที่มีต่อบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลทั้งสิ้น

3. สิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของมนุษย์ทั้งพัฒนาการทางกาย ทางจิต และบุคลิกภาพ คือ บุคคลอื่นๆ นี้จะมีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาทางบุคลิกภาพ ทัศนคติ และพฤติกรรมทางสังคมของมนุษย์

4. ช่วงเวลาในชีวิตของบุคคล แสดงถึง ระดับพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจ อันเกิดจากอิทธิพลร่วมระหว่างพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และแม้ระยะสำคัญของการพัฒนาการของมนุษย์ส่วนมากจะอยู่ในช่วงชีวิตเด็กเป็นส่วนมาก

ฉลอง ภิรมย์รัตน์ (2531 : 29 – 30) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพมี 2 ปัจจัยใหญ่ ๆ คือ ลักษณะทางด้านรูปร่าง หน้าตา ท่าทาง ผิวพรรณ อารมณ์ ตลอดจนระบบประสาท และเลือด เป็นลักษณะที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด

1. องค์ประกอบด้านพันธุกรรม เป็นการถ่ายทอดยีนส์จาก พ่อแม่ หรือบรรพบุรุษไปสู่ลูก หลาน ได้แก่ ลักษณะทางด้านรูปร่าง หน้าตา ท่าทาง ผิวพรรณ อารมณ์ ตลอดจนระบบประสาท และเลือด เป็นลักษณะที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด

2. องค์ประกอบทางด้านสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นธรรมชาติ และสภาพวัฒนธรรม ประเพณี กฎเกณฑ์ ระเบียบต่าง ๆ ในสังคมที่บุคคลเกี่ยวข้องอยู่ เป็นผลให้เกิดการเรียนรู้ และปรับตัวให้สมกับสภาพแวดล้อมนั้น ๆ ได้แก่ ลมฟ้าอากาศ ที่อยู่อาศัย อาหาร ตลอดจนคนที่อยู่ใกล้ชิดองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมนี้มีผลให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ลุคลิกภาพของคนแตกต่างกัน

การพัฒนาบุคลิกภาพ (วิจิตร อาวะกุล.2544:30-33) อาจเริ่มต้นจากการพัฒนาสิ่งเหล่านี้

1. การวางท่าที่ท่าทางให้ดูดี ถ้าต้องการให้คนอื่นสนใจ ชื่นชอบ การวางท่าที่ท่าทาง การทรงตัว เป็นการสร้างเสน่ห์และเสริมสร้างบุคลิกภาพ ฝึกหัดลีลาท่าทาง การพูดคุย การหัวเราะ ยิ้มแย้ม ตลอดจนการเดิน ฝึกให้สง่างาม การวางตัวให้เหมาะสมกับกาลเทศะ เพื่อให้ผู้พบเห็นประทับใจ

2. การแต่งกายดี คนเรามองการแต่งกายเป็นอันดับแรก เครื่องแต่งกายช่วยสร้างบุคลิก ความประทับใจ ดึงดูดความสนใจ การแต่งกายต้องเหมาะสมกับรูปร่าง สะอาด เหมาะกับกาลเทศะ

3. ยิ้มแย้มแจ่มใส ทุกคนชอบคนยิ้มแย้มแจ่มใส การยิ้มจึงเป็นการสร้างเสน่ห์ อย่างน้อยให้หน้าอมยิ้ม หรือบ่มยิ้ม ถ้าหน้าบูดบึ้ง บุคลิกจะติดลบ และหมดเสน่ห์

4. สื่อภาษาพูดภาษากายให้มีแต่ความหมายที่ดีออกมา พูดจาใช้ภาษาไพเราะ สุภาพ การพูดคุยอย่าเอาแต่พูดไม่หยุด ไม่รู้จังหวะจะโคน ไม่ดูที่ดูเวลา ต้องรู้วิธีและหัดพูดให้เพราะ รู้ว่าเวลาไหนควรพูด เวลาไหนควรหยุดพูด พูดให้ประทับใจ พูดให้มีบุคลิก

5. ร่าเริงแจ่มใสสนุกสนาน หน้าตายิ้มแย้ม แต่งกายดี มีอารมณ์ขัน เลื่อมใสศรัทธา

6. วางตัวให้มีศักดิ์ศรีมีเกียรติ ทำให้เกิดความเลื่อมใสยกย่อง อย่าเจ้ายศเจ้าอย่างจนเกินงาม ไม่มากเกินไป แต่ให้น่านับถือ

7. เป็นกันเองเปิดเผยเสมอ อย่าถือตัว เย่อหยิ่งจนเกินไป มีความเป็นเพื่อน อย่ามองเมิน หรือก้มหน้าไม่สู้สายตา ไม่มองหน้าคน จะทำให้เหมือนมีลับลมคมใน

8. การทำตนให้คล่องแคล่วว่องไว คนที่มีความคล่องแคล่ว ย่อมทำให้ผู้อื่นคล่องแคล่วไปด้วย แสดงให้เห็นว่าเป็นคนกระฉับกระเฉง เป็นลักษณะที่สำคัญของหัวหน้าผู้นำ นักบริหารที่มีบุคลิกดี เพราะจิตใจที่เข้มแข็งกระฉับกระเฉงคล่องแคล่วว่องไว มักอยู่ในร่างกายที่แข็งแรง ถ้าจิตใจห่อเหี่ยว ร่างกายก็ห่อเหี่ยวเชื่องช้า เชื่องซึม ทำให้เสียบุคลิก

9. บังคับควบคุมจิตใจอารมณ์ให้ได้ ผู้มีบุคลิกดีย่อมไม่แสดงตนออกตามจิตใจอารมณ์ของตน การควบคุมบังคับจิตใจอารมณ์ได้ ผู้นั้นจะมีบุคลิกดีได้

10. หัดอ่านความรู้สึกหรือความต้องการของคนให้ออก หัดสังเกต อ่านอากัปกิริยา ในใจ สายตา ท่าทาง น้ำเสียงการพูดของเขา เพื่อปรับบุคลิกของเราให้เหมาะสม แสดงท่าทาง การพูดให้เหมาะสม เก็บข้อมูลให้มากที่สุด

11. การรักษาเวลาตรงต่อเวลา เป็นสิ่งสำคัญ ผู้ใดไม่ตรงต่อเวลามักได้รับการดูหมิ่นดูแคลนจากผู้อื่น ทำให้มองเห็นว่าเป็นคนไม่รับผิดชอบ ไม่จริงจัง

12. อย่างแสดงตนเป็นผู้รู้มาก การไม่แสดงตนเป็นผู้รู้มาก ฟังความคิดเห็นผู้อื่น แสดงแต่ความเห็นริเริ่มสร้างสรรค์ จะช่วยสร้างการควบคุมอารมณ์จิตใจ ทำให้เกิดความสุขุมเป็นผู้นำ และมีบุคลิกดีในที่สุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะครูที่ดี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งงานวิจัยในประเทศ และงานวิจัยในต่างประเทศ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะครูที่ดีในด้านต่าง ๆ โดยแยกออกเป็นแต่ละประเภทดังนี้

1. งานวิจัยต่างประเทศ

บาทิสตา (Batista . 1976 : 257 – 271) ได้ศึกษาลักษณะที่ดีของอาจารย์โดยศึกษาพฤติกรรมของอาจารย์ที่ดีจากความคิดเห็นของเพื่อนอาจารย์พบว่า พฤติกรรมที่ดีของอาจารย์ประกอบด้วย ความรู้ในเนื้อหาวิชาที่ทันสมัย งานวิจัยบทความและสิ่งตีพิมพ์ที่มีคุณภาพ มีความรู้ใน

วิชาที่สอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา และนักศึกษา ตลอดจนรู้จักประยุกต์ใช้ มีความรู้ในวิธีประเมินจุดมุ่งหมายของวิชาที่สอนอย่างเหมาะสม มีคุณธรรมตามวิชาชีพ ให้บริการกับสถาบันและชุมชน ให้บริการทางวิชาการและวิชาชีพ และมีเจตคติที่ดีต่อเพื่อน อาจารย์ นักศึกษา และสถาบัน

คอร์เนล (Cormell. 1999 : 89 – 96) ได้ศึกษาวิจัยในกระบวนทัศน์ของครูในยุคหน้า โดยศึกษากับครูสอนวิชาอาชีพ เพื่อให้ทราบว่าครูจะต้องเปลี่ยนแปลงอย่างไร เนื่องจากครูต้องมีความตระหนักในการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงเร็วมาก แต่ครูและนักเรียนตอบสนองต่อเทคโนโลยีช้ามาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านสื่ออีเลคโทรนิกส์ พบว่า ครูควรมีความสามารถด้านเทคโนโลยี และสามารถใช้และสอนนักเรียนได้

สครีบเนอร์ (Scribner. 1999: 239 – 265) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาครูอาชีพโดยอิทธิพลของบริบทของงานเพื่อการเรียนรู้ของครู โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบแรงจูงใจที่ครูต้องการในการพัฒนาอาชีพ ประสบการณ์ของครูที่จะพัฒนาตนเองเป็นครูอาชีพ และอิทธิพลของบริบทที่มีผลต่อการพัฒนาครู พบว่า สิ่งจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ของครู คือ แรงจูงใจภายใน 4 ประการ ได้แก่ ความต้องการความรู้ด้านเนื้อหา ทักษะในการเรียนการสอน การจัดการชั้นเรียน และช่องว่างระหว่างความรู้ของนักเรียน และแรงจูงใจภายนอก 2 ประการ คือ รางวัลกับสิทธิบัตร นอกจากนั้นการเรียนรู้เพิ่มเติมของครูประจำการเกิดจากการร่วมมือร่วมใจของครู ในการพัฒนาการจัดการชั้นเรียน และการร่วมกันพัฒนาการสอน หรือทักษะการเป็นครูร่วมกัน สิ่งที่ครูต้องการสนับสนุนคือ การได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยอย่างพอเพียง และการจัดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาครูอาชีพเพื่อให้เกิดการพัฒนาร่วมกัน

2. งานวิจัยในประเทศ

อรพิน นเรนทร์สุทธิ์ (2535 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของครูคหกรรมศาสตร์ที่พึงประสงค์ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาคุณลักษณะด้านต่าง ๆ 6 ด้าน คือ คุณลักษณะด้านวิชาการ ด้านการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม และความประพฤติ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านบริการสังคม ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ลักษณะพื้นฐานของครูคหกรรมศาสตร์เป็นหญิงทั้งหมด ส่วนนักเรียนเป็นชาย 10 คน หญิง 271 คน สำหรับความคิดเป็นระหว่างครูและนักเรียนคหกรรมศาสตร์ที่มีต่อคุณลักษณะของครูคหกรรมศาสตร์ที่พึงประสงค์พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ให้ความสำคัญอยู่ในเกณฑ์มากทุกด้าน ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูและนักเรียนคหกรรมศาสตร์เกี่ยวกับคุณลักษณะด้านวิชาการ ด้านการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและความประพฤติ ด้านมนุษย์สัมพันธ์ และด้านบริการสังคม ปรากฏว่า ความคิดเห็นของครูและนักเรียนคหกรรมศาสตร์ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ทุกด้าน การจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะของครูคหกรรมศาสตร์ที่พึงประสงค์ ปรากฏว่า คุณลักษณะด้านการสอน

สำคัญเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ คุณลักษณะด้านวิชาการ และอันดับสุดท้าย คือ คุณลักษณะด้านบริการสังคม

ฐิติพง สาธร (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ผู้สอนวิชาอิเล็กทรอนิกส์ระดับอนุปริญญา สายเทคโนโลยีอุตสาหกรรมในวิทยาลัยครู ตามทัศนะของอาจารย์และนักศึกษา จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 182 คนทัศนะของอาจารย์

4. การสร้างและพัฒนาแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์

ในการสร้างเครื่องมือวัดลักษณะใด ๆ ผู้สร้างจะต้องเรียนรู้ในสิ่งที่จะวัด และต้องมีความรู้ในกระบวนการหรือวิธีการวัด (Assessment Methodology) เช่น ถ้าต้องการวัดผลสัมฤทธิ์ของการเรียนวิชาชีววิทยา ผู้สร้างเครื่องมือต้องมีความรู้ว่า วิชาชีววิทยามีจุดมุ่งหมายหลักในการเรียนการสอนอย่างไร สอนให้ผู้เรียนบรรลุยังจุดมุ่งหมายอะไรบ้าง และเนื้อหาทางชีววิทยานั้นมีอะไรบ้าง แตกออกเป็นเนื้อหาย่อย ๆ ได้กี่หมวด กี่หน่วย กี่ประเด็น (อุทุมพร จามรมาน. 2541 : 7)

การได้มาซึ่งเครื่องมือวัดลักษณะผู้เรียน แยกตามขั้นตอนการดำเนินงานได้เป็น 2 ตอนคือ ขั้นตอนในการสร้างกับขั้นตอนในการพัฒนาเครื่องมือ ขั้นตอนการสร้างเริ่มตั้งแต่การกำหนดแนวคิด ขอบเขต การตีความหมายลักษณะที่จะวัด การกำหนดจำนวนข้อความและรูปแบบ การเขียนคำชี้แจง การเขียนข้อความ การทดลองใช้ และการปรับปรุงเครื่องมือวัด

ส่วนขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือนั้นจะเริ่มจากการนำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ใหญ่ขึ้น วิเคราะห์ความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ จัดทำคู่มือที่เกี่ยวกับการแปลผลและการใช้เครื่องมือนั้น

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ขั้นที่ 1 การกำหนดขอบเขต

ผู้สร้างเครื่องมือต้องตอบคำถามต่อไปนี้ก่อนคือ

ก. สร้างไปทำไม

ข. ใครจะเป็นผู้ตอบ

ค. จะใช้เครื่องมือในกาละและเทศะอะไรบ้าง

ง. ใครจะเป็นผู้ใช้เครื่องมือนี้

จ. ในการใช้เครื่องมือ มีเวลาให้เท่าไร

ฉ. ในการสร้างเครื่องมือ มีแรงงาน เวลา และเงินมากน้อยเพียงไร

ช. ต้องการให้เป็นเครื่องมือระดับมาตรฐานหรือไม่

การตอบคำถามข้างบนนี้ ก็เพื่อให้ผู้สร้างได้เกิดความชัดเจนในสิ่งที่จะวัดมองเห็นความเป็นไปได้ในการสร้างเครื่องมือ และกำหนดขอบเขตการวัดได้ชัดเจน โดยเครื่องมือจะต้องสร้างตามจุดมุ่งหมายที่ระบุไว้ในหลักสูตร

ขั้นที่ 2 การกำหนดจุดมุ่งหมาย

จุดมุ่งหมายในที่นี้ได้แก่ จุดมุ่งหมายในการวัด ซึ่งเป็นความคาดหวังของผู้สร้างเครื่องมือว่าเครื่องมือนี้จะนำไปใช้วัดลักษณะของผู้เรียนในด้านสมอง จิตใจ หรือการปฏิบัติ

จุดมุ่งหมายในการวัดจำแนกออกเป็น 3 ด้านคือ

1. ด้านที่เกี่ยวกับสมอง
2. ด้านที่เกี่ยวกับความรู้สึก อารมณ์
3. ด้านที่เกี่ยวกับการปฏิบัติ

การเขียนจุดมุ่งหมายในการวัดจะต้องมีความชัดเจน ถ้าสามารพเขียนเป็นพฤติกรรมได้ ซึ่งเรียกว่า จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม (Behavioral Objectives) ได้ยิ่งดี

ขั้นที่ 3 การระบุเนื้อหารที่จะวัด

ผู้สร้างต้องมีความรู้อย่างแตกฉานในสิ่งที่จะวัด สามารถจำแนกเนื้อหาที่จะวัดออกเป็นหมวด หน่วย หมู่ หรือย่อยได้อย่างครบถ้วน สมบูรณ์ และถูกต้อง

ผู้สร้างที่เป็นนิสิตนักศึกษา ต้องจำแนกเนื้อหาออกเป็นหมวด หน่วยให้ได้ โดยอาศัยการอ่านเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องแล้วจึงให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาถึงความครบถ้วน สมบูรณ์และถูกต้อง ในกรณีที่ต้องการผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้สร้างต้องสามารถพิจารณาว่าผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญนั้นเป็นผู้รู้ในเนื้อหานั้น ๆ อย่างจริงจัง สามารถพิจารณาว่าเนื้อหาดังกล่าวจำแนกออกได้อย่างถูกต้อง สมบูรณ์ และครบถ้วน

ขั้นที่ 4 การทำตารางโครงสร้าง

เนื้อหา	จุดมุ่งหมายการวัด								
	I			II		III			
	1	2	3	1	2	1	2	3	
A									
a1	✓								
a2		✓							
B									
b1			✓	✓	✓	✓			
b2			✓						
C									
c1			✓	✓					
c2					✓				
c3								✓	
D									
d1								✓	
d2								✓	

ตารางโครงสร้างบ้างบนคือตาราง 2 มิติ ด้านหนึ่งคือเนื้อหาซึ่งจำแนกออกเป็นหมวด / หมู่ / เรื่อง (A, B, C, D) และอีกด้านหนึ่งคือ จุดมุ่งหมาย (I II III) กับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม (1, 2, 3) ผู้สร้างทำเครื่องหมาย P ลงในช่องในตารางให้สอดคล้อง การกา P ไม่จำเป็นต้องกาทุกเรื่อง สุดแล้วแต่ผู้สร้างจะต้องการวัดเนื้อหาใดด้วยจุดมุ่งหมายใด

ขั้นที่ 5 การให้น้ำหนักในตารางโครงสร้าง

การให้น้ำหนักส่วนใหญ่ระบุด้วยค่าร้อยละ โดยที่ผลรวมทั้งหมดคือ 100% การกำหนดน้ำหนักนี้ ผู้สร้างต้องกำหนดเอาว่าจะใช้เนื้อหา หมวด / หน่วย / เรื่องใดเป็นค่าเท่าใด และจุดมุ่งหมายใดเป็นค่าเท่าไร

การกำหนดน้ำหนักนี้ ถ้าเป็นเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใช้การวิเคราะห์จุดมุ่งหมาย และเนื้อหาของหลักสูตร/วิชา ตลอดจนคาบที่สอน จากแผนการสอนของครูแล้วระบุเป็นน้ำหนักประมาณ

ถ้าเป็นการสร้างเครื่องมือวัดลักษณะอื่นใช้การอิงทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 6 การกำหนดประเภทของข้อ ประเภทเครื่องมือ คะแนนรายข้อ และจำนวนข้อ

การตัดสินใจเกี่ยวกับประเภทของเครื่องมือ ประเภทของข้อว่าจะมีกี่ประเภท ผู้สร้างต้องตอบคำถามให้ได้ว่า การสร้างเครื่องมือนี้จะมีเวลาตอบนานเท่าไร จะให้การตอบโดยการทำเครื่องหมาย หรือเติมคำ หรือเขียนข้อความ เพราะสิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดจำนวนข้อที่ควรจะมี

การให้คะแนนรายข้อก็เช่นกันผู้สร้างต้องกำหนดให้ได้ว่า จะให้คะแนนแต่ละข้อเท่ากัน หรือต่างกัน และจะให้คะแนนแต่ละข้อเป็นเท่าไร เช่น ให้คะแนนข้อละ 1 คะแนนเท่ากัน หรือต่างกัน 0 ในกรณีที่เติมคำ / วลี / ประโยค ก็ให้คะแนนมากขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนด เช่น 5 คะแนน 10 คะแนน เป็นต้น

การกำหนดจำนวนข้อต้องให้เป็นสัดส่วนกับน้ำหนักในตารางโครงสร้างเช่น ถ้ากำหนดน้ำหนักไว้ 30 % กับ 40% จำนวนข้อตามน้ำหนักต้องเป็นสัดส่วนกับเนื้อหาและจุดมุ่งหมายที่กำหนด

ขั้นที่ 7 การเขียนข้อความ

หลักในการเขียนข้อความก็คือ เขียนให้สอดคล้องระหว่างเนื้อหา จุดมุ่งหมายที่วัดและประเภทของข้อความ ข้อความที่เขียนจุต้องใช้ภาษาที่ถูกต้องทั้งไวยากรณ์ ตัวสะกด ตลอดจนประเด็นที่เขียนต้องเป็นประเด็นที่มีนัยเดียวสำหรับข้อความที่ให้กาเครื่องหมายตอบ ถ้าเป็นข้อความที่ให้ตอบความเรียง ควรระบุคำถามให้ชัดเจน

ขั้นที่ 8 การจัดทำเครื่องมือ

เมื่อเขียนข้อความได้ครบถ้วนแล้ว จัดเรียงข้อความตามประเภทของข้อความไว้พวกเดียวกัน แบ่งหมวดหมู่ของข้อความตามประเภท เขียนคำชี้แจง คำนำ หรือวิธีการตอบให้ชัดเจน จัดพิมพ์เป็นเครื่องมือให้สวยงาม น่าสนใจและน่าตอบ

ขั้นที่ 9 การทดลองใช้

เมื่อจัดพิมพ์เรียบร้อยแล้ว ผู้สร้างตรวจสอบเครื่องมือในด้านภาษาเป็นรายข้อทิ้งไว้ระยะหนึ่ง แล้วทดลองตอบเองเพื่อทดสอบว่า ตนเองอ่านเข้าใจหรือไม่ ตนเองตอบใช้เวลานานเท่าไร แก้ไขปรับปรุง แล้วจัดพิมพ์ตามจำนวนคนที่คาดการณ์ไว้

การเลือกกลุ่มทดลองใช้ในข้อนี้ ไม่ควรใช้กลุ่มใหญ่ ควรเลือกผู้ตอบที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มที่จะใช้จริง จำนวนประมาณ 5 – 10 คน ให้แต่ละคนตอบคำถาม จับเวลาการตอบทั้งหมด สังเกตพฤติกรรมการตอบว่ามีอาการสงสัยในข้อใด บันทึกพฤติกรรมดังกล่าว เมื่อตอบแล้วให้สัมภาษณ์ผู้ตอบว่ามีความเห็นในการตอบอย่างไร ข้อใดตอบได้ / ไม่ได้ ข้อสงสัย ข้อใดเข้าใจยาก และข้อใดควรแก้ไข

การตัดข้อความทิ้ง ตลอดจนการเขียนใหม่ หรือแก้ไขปรับปรุงใหม่ ผู้สร้างต้องอิงตารางโครงสร้างเสมอ มิฉะนั้นเครื่องมือนี้จะคลาดเคลื่อนไปจากแผนที่วางไว้

ขั้นตอนการพัฒนาแบบวัด

ขั้นที่ 1 การทดลองใช้กับกลุ่มจริง

ผู้สร้างพิจารณาจำนวนคนตอบ จัดพิมพ์เครื่องมือตามจำนวนที่ต้องการแล้วเตรียมการทดสอบ โดยกำหนดสถานที่ทดสอบ ผู้ควบคุมที่เข้าใจกระบวนการให้การทดสอบ ผู้สร้างต้องซักซ้อมกับผู้ควบคุมการทดสอบตั้งแต่การเริ่มต้นทดสอบ จนถึงการสิ้นสุดการทดสอบ ถ้ามีปัญหาจะแก้ไขอย่างไร

ผู้สร้างควรเป็นผู้หนึ่งในกระบวนการทดสอบและบันทึกขั้นตอนการทดสอบ ตลอดจนปัญหาและการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้อง

หลังจากนี้ นำผลการตอบมาวิเคราะห์และให้คะแนนเป็นรายคน รายข้อ พร้อมทั้งสรุปปัญหารายข้ออย่างละเอียด

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติภาคบรรยาย

เลือกเฉพาะข้อที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ ฉบับที่ตอบไม่ครบ ควรจัดแยกไว้ต่างหาก การวิเคราะห์ในขั้นนี้คือ การตรวจให้คะแนนแต่ละคน แต่ละข้อ แจกแจงความถี่ และคำนวณค่างต่าง ๆ เป็นรายข้อและเป็นกลุ่มคนดังนี้คือ

1. ค่าเฉลี่ย มัธยฐาน ฐานนิยม
2. พิสัย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปรปรวน
3. ความเบ้ ความโด่งแบน
4. สหสัมพันธ์ระหว่างข้อง (inter item correlation)
5. สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวม (item – total correlation)

ขั้นที่ 3 การคำนวณค่างต่าง ๆ เป็นรายข้อ ทำให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับการตอบเป็นรายข้อ ข้อใดบ้างมี ผู้ตอบมาก / น้อย

1. ข้อใดมีความสัมพันธ์กับข้อใดสูงหรือต่ำ
2. ข้อใดมีความสัมพันธ์กับคะแนนรวมสูงหรือต่ำ
3. ลักษณะการแจกแจงข้อมูลของคนเป้ฯรายข้อเป็นอย่างไร ลักษณะการแจกแจงของแต่ละข้อเหมือนกันหรือไม่ โดยพิจารณาจากค่าความเบ้ และความโด่งแบน

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์คะแนนรวม

การเสนอลักษณะการแจกแจงข้อมูลกลุ่ม จะทำให้ได้ข้อสรุปว่า คะแนนเป็นอย่างไร ปกติ หรือเบ้ แบบวัดนี้มีผู้ตอบได้มากหรือน้อย ค่าสถิติภาคบรรยายช่วยอธิบายลักษณะของแบบวัดนี้

ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์ค่าความตรง (Validity)

ความตรงจำแนกได้ 3 ประเภทใหญ่ คือ ความตรงตามเนื้อหา ความตรงตามทฤษฎี และความตรงตามเกณฑ์ การหาค่าความตรงประเภทต่าง ๆ มีความแตกต่างกัน คือ

1. ความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

การหาความตรงตามเนื้อหาจะไม่มีค่าหรือตัวเลข แต่ใช้การบรรยายแทนโดยพิจารณาจากตารางโครงสร้างว่า ได้จำแนกเนื้อหาอย่างถูกต้องเหมาะสม ครบถ้วนหรือไม่ ความตรงเชิงเนื้อหาที่ได้จากตารางโครงสร้าง จำแนกเป็นความตรงตามเนื้อหารายข้อ กับความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือ

ความตรงตามเนื้อหารายข้อ (Item Content Validity) ได้จากการวิเคราะห์ว่า ข้อความแต่ละข้อมีความสอดคล้องกับเนื้อหาอย่างถูกต้องสมบูรณ์หรือไม่ จำแนกออกเป็นข้อความถูกต้องข้อความแต่ละข้อวัดเนื้อหาเหล่านี้ได้จริงหรือไม่

ความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือ (Test Content Validity) ได้จากการวิเคราะห์ว่าเครื่องมือนี้มีความตัวแทนของประชากรเนื้อหาอย่างครบถ้วน ถูกต้องสมบูรณ์หรือไม่ จำแนกออกเป็นหมวดหน่วย เรื่อง และข้อความที่ปรากฏในเครื่องมือเป็นสัดส่วนตามน้ำหนักของเนื้อหาที่จำแนกหรือไม่

2. ความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity)

ความตรงชนิดนี้นิยมใช้กับการวัดเนื้อหาทางจิตวิทยาซึ่งเป็นนามธรรม ผู้สร้างต้องให้คำนิยามที่เป็นรูปธรรมหรือเป็นพฤติกรรมก่อน การตรวจสอบความตรงแบบนี้มี 2 วิธีคือ

1. การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างข้อความกับพฤติกรรมที่นิยาม

2. การวิเคราะห์ตัวเลขที่ได้จากการทดลองใช้เครื่องมือ

การวิเคราะห์ความตรงแบบแรก เป็นการพิจารณาความสอดคล้อง ระหว่างพฤติกรรมที่นิยามไว้กับข้อความที่เขียนขึ้นว่าสอดคล้องมากน้อยเพียงไร ส่วนแบบหลังเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลตัวเลขที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลนั้น

3. ความตรงตามเกณฑ์ (Criterion Related Validity)

การหาค่าความตรงแบบนี้ ผู้พัฒนาเครื่องมือต้องระบุเกณฑ์ชัดเจน เช่น เกณฑ์คือลักษณะที่ปรากฏ การหาความตรงตามเกณฑ์ก็คือ การให้กลุ่มที่แสดงลักษณะปรากฏอยู่นั้นทดสอบกับแบบวัดที่สร้างขึ้น ถ้าพบว่าได้คะแนนสอดคล้องกัน ก็เรียกว่า แบบวัดนี้มีความตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด

ขั้นที่ 6 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง (Reliability Coefficient)

การหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของเครื่องมือ ส่วนใหญ่ใช้การหาค่าความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) หรือความคงเส้นคงวา (Stability)

ขั้นที่ 7 การปรับปรุงเครื่องมือ

หลังจากที่วิเคราะห์ข้อความและความเชื่อถือได้ของเครื่องมือแล้ว ผู้สร้างควรนำผลวิเคราะห์มาพิจารณารายข้อว่า จะตัดทิ้ง ปรับปรุง อย่างไร แล้วจึงดำเนินการแก้ไข แต่ให้อยู่ในตารางโครงสร้างแล้วจึงไปทดลองกับกลุ่มใหญ่

ทำเช่นนี้หลาย ๆ ครั้ง จนไม่มีข้อความใดที่จำเป็นต้องปรับปรุง จึงคำนวณค่าความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ แล้วสรุปผล

ขั้นที่ 8 ปรกติวิสัย (Norm)

ถ้าพัฒนาเครื่องมือไปถึงขั้นที่มีความเชื่อถือได้สูงแล้ว การหาค่าปรกติวิสัยจะช่วยให้การใช้เครื่องมือ การแปลความหมายเป็นไปได้ง่ายและสะดวก ค่าปรกติวิสัยนี้ส่วนใหญ่ได้จากกลุ่มจริง มีขนาดใหญ่และมีความเป็นตัวแทนของประชากร การคำนวณค่าปรกติวิสัยได้แก่ การคำนวณคะแนนมาตรฐานและการคำนวณค่าเปอร์เซนต์ไทล์ของข้อมูลกลุ่มใหญ่นั่นเอง

ขั้นที่ 9 การสรุปผล

เครื่องมือที่พัฒนาจนถึงขั้นสุดท้ายแล้วผู้สร้างจะต้องเขียนคู่มือการใช้ ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับเครื่องมือ
2. กรอบการสร้าง ตารางโครงสร้าง
3. ข้อความทั้งหมด (เครื่องมือวัดหรือแบบทดสอบ)
4. การสรุปผลด้านคุณภาพ
5. วิธีการให้และการแปลผล

การหาคุณภาพเครื่องมือและเกณฑ์ปกติ

หลักในการสร้างเกณฑ์ปกติ (สัญญา โพธิบัติ.2545 : 22)

เกณฑ์ปกติ (norms) เป็นมาตรฐานที่กำหนดไว้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งของประชากรกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนเฉลี่ยเฉพาะกลุ่มในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ถ้าแบ่งตามขนาดของจำนวนคนสามารถแบ่งได้เป็น 4 ชนิดดังนี้

1. เกณฑ์ปกติระดับชาติ (National norms) เป็นเกณฑ์มาตรฐานที่คิดเฉลี่ยจากภาพรวมของประเทศ

2. เกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local norms) เป็นเกณฑ์มาตรฐานที่คิดเฉลี่ยเฉพาะท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง

3. เกณฑ์ปกติเฉพาะกลุ่มพิเศษ (Special groups norms) เป็นเกณฑ์มาตรฐานที่คิดเฉลี่ยจากคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเฉพาะ

4. เกณฑ์ปกติระดับโรงเรียน (School mean norms) เป็นเกณฑ์มาตรฐานที่คิดเฉลี่ยจากนักเรียนในโรงเรียน

ในการสร้างเกณฑ์ดังกล่าว อาจยึดความแตกต่างระหว่างระดับอายุ ระดับการศึกษา เพศ แล้วแต่ผู้สร้างจะเลือกกำหนดการสร้างเกณฑ์ปกตินั้น ๆ

การร้างเกณฑ์ปกติ มีขอบข่ายดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ต้องมีจำนวนมาก

2. ข้อมูลที่นำมาสร้างเกณฑ์ปกติต้องเป็นตัวแทนของประชากรได้จริงโดยได้จากการสุ่มตัวอย่างที่กระจาย ค่าที่ได้ไม่สูงหรือต่ำจนเกินไป

3. เกณฑ์ปกติที่ได้ควรใช้เฉพาะกลุ่มในท้องถิ่นเท่านั้น เพราะแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกัน

4. เกณฑ์ปกติต้องมีการปรับปรุงเสมอ เพราะการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและด้านต่าง ๆ ส่งผลต่อลักษณะความสามารถของบุคคล

5. จะต้องได้มาจากการสอบวัดที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้

6. ต้องสอบกับบุคคลจำนวนมากที่เป็นตัวแทนที่แท้จริงของประชากรนั้น ๆ

สรุปได้ว่าในการสร้างเกณฑ์ปกติ ต้องคำนึงถึงลักษณะสำคัญ 3 ประการคือ

1. ต้องเป็นปัจจุบัน (Present)

2. ต้องเป็นตัวแทนที่แท้จริง (Representativeness)

3. มีความเกี่ยวข้องกับขนาดของกลุ่ม (Relevance)

การใช้เกณฑ์ปกติ (สมพร สุทัศนีย์. 2545 : 22)

ในการเปรียบเทียบค่าของคะแนน ควรใช้เกณฑ์ปกติเปรียบเทียบ และในการใช้เกณฑ์ปติเปรียบเทียบควรพิจารณาดังนี้

1. เกณฑ์ปกติที่ใช้ควรจะเกี่ยวข้องกับกลุ่มที่ใช้ เพราะเกณฑ์ปกติสร้างจากกลุ่มตัวอย่างหลายกลุ่ม บางทีสร้างจากกลุ่มตัวอย่างทั่วประเทศ หรืออาจจะเป็นกลุ่มตัวอย่างในท้องถิ่น ดังนั้น การพิจารณาผลการวัดกับเกณฑ์ปกตินั้น ควรพิจารณาว่ามีประสิทธิภาพในการสรุปผลหรือไม่ การใช้เกณฑ์ปกติจึงจำเป็นต้องศึกษาธรรมชาติของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสร้างเกณฑ์ปกติรวมทั้งพิจารณาจุดมุ่งหมายการวัดว่าต้องการประเมินคุณลักษณะใดของบุคคล เช่น ต้องการประเมินพื้นฐานทางวัฒนธรรมเด็กต่างชาติต่างภาษา จำเป็นต้องอยู่ในเกณฑ์ปกติระดับชาติ คือใช้กลุ่มตัวอย่างข้ามชาติ (National norms) แต่ถ้าต้องการประเมินบุคคลเพื่อจำแนกกลุ่ม จัดตำแหน่งหรือเพื่อการเลือกอาชีพ ก็ใช้เกณฑ์ปกติที่สร้างจากกลุ่มตัวอย่างเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินคุณลักษณะนั้น ๆ เกณฑ์ปกติที่ได้จากกลุ่มเฉพาะเรียกว่า เกณฑ์ปกติเฉพาะ (Specific norms)

2. ควรสร้างเกณฑ์ปกติจากกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นตัวแทนของมวลประชากร คือมีลักษณะเช่นเดียวกับมวลประชากร ทั้งนี้ได้จากการสุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม

3. เกณฑ์ปกติจะต้องทันสมัยเสมอ โดยปกติคุณลักษณะที่ถูกวัดบางอย่างเปลี่ยนแปลง บางอย่างก็คงที่ ดังนั้นเกณฑ์ปกตินั้นสร้างเมื่อไร ทันสมัยหรือไม่ เหมาะกับสิ่งที่วัดหรือไม่ ถ้าคุณลักษณะที่ถูกวัดเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ก็ต้องใช้เกณฑ์ปกติใหม่ ถ้าคุณลักษณะคงที่ก็ใช้เกณฑ์ปกติเดิมได้ แต่โดยปกติเมื่อนำเครื่องมือมาวัดคุณลักษณะกลุ่มใหม่ก็มักจะหาเกณฑ์ปกติใหม่

4. เกณฑ์ปกติควรใช้เปรียบเทียบกันได้ หมายถึงการเปรียบเทียบลักษณะหนึ่งกับอีกลักษณะหนึ่งได้ คือใช้วิธีเขียนเส้นภาพ (Profile) เปรียบเทียบคุณลักษณะต่าง ๆ ของบุคคล เครื่องมือที่วัดลักษณะดังกล่าวต้องมีเกณฑ์ปกติที่มาจากกลุ่มตัวอย่างเดียว หรือกลุ่มที่เทียบกันได้

5. เกณฑ์ปกติควรอธิบายสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างเพียงพอและครอบคลุม การใช้เกณฑ์ปกติเพื่อเปรียบเทียบผลการวัด ก็ต้องรู้จักรายละเอียดบางอย่างของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สร้างเกณฑ์ปกติด้วย เพื่อทำให้การอธิบายผลการวัดมีความหมายยิ่งขึ้น สิ่งที่ควรทราบเกี่ยวกับตัวอย่างที่ใช้เกณฑ์ (สมพร สุทัศนีย์. 2545 : 22)

5.1 วิธีการเลือก เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมาตรฐานมีลักษณะใกล้เคียงกลุ่มประชากรมากที่สุด จึงนิยมใช้การเลือกโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) มากกว่าวิธีอื่น การสุ่มแบบแบ่งชั้นทำได้โดยแบ่งกลุ่มประชากรออกเป็นกลุ่ม ๆ (strata) ตามคุณลักษณะ เช่น เพศชาย เพศหญิง ฐานะทางเศรษฐกิจ ร่ำรวย กลาง ๆ ยากจน อาชีพรับราบการ ธุรกิจ ลูกจ้าง ฯลฯ

5.2 จำนวนและลักษณะของการแจกแจง ขนาดของกลุ่มเกณฑ์ปกติอาจมีจำนวนน้อยที่สุดจนถึงมากที่สุด ที่มีจำนวนใกล้เคียงกลุ่มประชากรที่สามารถเป็นตัวแทนประชากรได้ เป็นสัดส่วนจำนวนคนในกลุ่มย่อยที่มีคุณลักษณะต่างกันดังได้กล่าวมาแล้ว กลุ่มเกณฑ์ปกติที่ได้จึงมีลักษณะเป็นตัวแทนประชากร และมีการแจกแจงแบบโค้งปกติ

5.3 คุณสมบัติของกลุ่มที่เกี่ยวข้อง ในการอธิบายกลุ่มเกณฑ์ปกตินั้น ควรระบุว่ากลุ่มตัวอย่างนั้นประกอบด้วยกลุ่มที่มีคุณลักษณะใดบ้าง เช่น เพศ ศาสนา ฐานะทางเศรษฐกิจ ระดับชั้นเรียน ฯลฯ และควรระบุจำนวนด้วย เช่น จำนวนเพศชาย เท่ากับ 1,370 คนเพศหญิง 1,613 คน เป็นต้น

5.4 การดำเนินการวัดมีความเป็นมาตรฐานเพียงใด ถือมีคู่มือระบุชุดของคำชี้แจงในการดำเนินการทดสอบอย่างชัดเจน เป็นมาตรฐานเดียวกัน ผู้พัฒนาแบบทดสอบควรอธิบายถึงข้อบกพร่องของวิธีการวัดที่เป็นมาตรฐาน หรืออาจจะระบุไว้ในกระบวนการทดสอบกลุ่มเกณฑ์ปกติในคู่มือการทอสอบข้อบกพร่องที่ระบุไว้อาจจะเป็นข้อบกพร่องที่ถูกมองข้าม

5.5 เวลาที่ทำการทดสอบ ควรระบุเวลาที่ทำการทดสอบด้วยว่า ทดสอบกลุ่มตัวอย่างเมื่อใด เช่น ทดสอบกลุ่มเกณฑ์ปกติตอนปิดภาคเรียน หรือเดือนใด ปีใด เพื่อประโยชน์ในการเปรียบเทียบได้สอดคล้องกับช่วงเวลาที่ทำการทดสอบ

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2550 จำนวน 118 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 1,046 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Sampling)(กัลยา วานิชย์บัญชา. 2548:22) ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. นำรายชื่อโรงเรียนมาทั้งหมด 118 โรงเรียน มาแบ่งตามที่ตั้งของเขตการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งมีทั้งหมด 3 เขตการศึกษา

2. สุ่มโรงเรียนจากเขตการศึกษาเขตละ 1 โรงเรียน โดยทำการสุ่มอย่างง่าย ซึ่งได้เป็นโรงเรียนดังต่อไปนี้ คือ โรงเรียนหอวัง โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย โรงเรียนทวีธาภิเศก

3. สุ่มห้องเรียนจากโรงเรียนแต่ละแห่ง โดยใช้วิธีจับฉลากห้องเรียน โดยแต่ละห้องเรียนจะให้นักเรียนในห้องทุกคนเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวนโรงเรียนละ 6 ห้องเรียน รวมทั้งหมด 1,046 คน

รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการแบ่งตามเขตการศึกษา ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตาราง 1 รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ตามการแบ่งกลุ่มของสังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เขตการศึกษา	โรงเรียนที่สุ่มได้	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
สำนักงานพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร		
เขต 1 (41 โรงเรียน)	โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย	3 50
เขต 2 (35 โรงเรียน)	โรงเรียนหอวัง	396
เขต 3 (42 โรงเรียน)	โรงเรียนทวีธาภิเศก	300
รวม	3	**1,046**

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นการพัฒนาแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ที่สร้างขึ้นจำนวน 1 ฉบับ จำนวน 62 ข้อ ประกอบด้วยแบบวัด 3 ด้าน ดังนี้

1. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้
2. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความสนใจ
3. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. การศึกษานิยาม ทฤษฎีเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดให้สอดคล้องและครอบคลุมนิยามศัพท์เฉพาะ

2. สร้างข้อความในแบบวัดให้ครอบคลุมนิยามศัพท์เฉพาะจำนวน 72 ข้อ ซึ่งประกอบไปด้วยแบบวัด 3 ด้านดังนี้

2.1 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านความรู้ ซึ่งผู้วิจัยสร้างแบบวัดเป็นแบบใช่ ไม่ใช่ จำนวน 26 ข้อ

2.2 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านความสนใจ ซึ่งผู้วิจัยสร้างแบบวัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert) จำนวน 10 ข้อ

2.3 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านบุคลิกภาพ ซึ่งผู้วิจัยสร้างแบบวัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert) จำนวน 36 ข้อ

3. นำแบบวัดที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ทศวร มณีศรีขำ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพศาล อั๋นประเสริฐ และอาจารย์ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง ตรวจสอบเครื่องมือพิจารณาว่าแบบวัดนี้สอดคล้องและถูกต้องตามเนื้อหาหรือไม่ โดยให้คะแนนคือ +1 ถ้าผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าสอดคล้องตามเนื้อหาและนิยามศัพท์ คะแนน 0 ถ้าผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ในว่าสอดคล้องตามเนื้อหาและนิยามศัพท์ คะแนน -1 ถ้าผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าไม่สอดคล้องตามเนื้อหาวิชาและนิยามศัพท์ หลังจากนั้นทำการตรวจสอบหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะและกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป โดยมีการคัดเลือกข้อคำถามด้านความรู้ที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 26 ข้อ ด้านความสนใจ จำนวน 10 ข้อ และด้านบุคลิกภาพ จำนวน 36 ข้อ รวมทั้งหมด 72 ข้อ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ระหว่าง 0.7 ถึง 1.0

4. นำแบบวัดซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นด้านความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสารวิทยา จำนวน 100 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด ด้านความรู้ วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยใช้สูตร KR – 20 ของคูเดอร์ – ริชาร์ดสัน หาค่าความยากง่าย (p) และหาค่าอำนาจจำแนก (t) สำหรับด้านความสนใจและด้านบุคลิกภาพ วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้สูตร t-test เทคนิค 25 เปอร์เซ็นต์ ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำเพื่อตัดข้อที่มีค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดโดยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) โดยด้านความรู้มีค่าความยากง่าย (p) 0.42 ถึง 0.90 และค่าความเชื่อมั่น Rtt = 0.81 ด้านความสนใจ

มีค่าอำนาจจำแนก (t) อยู่ที่ระหว่าง 4.709 ถึง 9.819 และมีค่าความเชื่อมั่น α = 0.87 และด้านบุคลิกภาพ มีค่าอำนาจจำแนก (t) อยู่ที่ระหว่าง 2.668 ถึง 10.689 และมีค่าความเชื่อมั่น α = 0.94

จากผลการวิเคราะห์พบว่าคำถามที่ผ่านเกณฑ์จำนวนรวมทั้งสิ้น 62 ข้อ แบ่งเป็นแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านความรู้ จำนวน 16 ข้อ ด้านความสนใจ 10 ข้อ และด้านบุคลิกภาพ จำนวน 36 ข้อ

5. นำแบบวัดที่หาค่าความเชื่อมั่นแล้วไปหาเกณฑ์ปกติ (Norms) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้งหมด 3 โรงเรียน จำนวน 1,046 คน

ตัวอย่างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู

ตอนที่ 1 แบบวัดลักษณะที่ถึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู

ข้อ	ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
1	ผู้เป็นครูต้องทำงานเกี่ยวกับการสอนเท่านั้น		
2	ผู้เป็นครูต้องทำงานเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอนเท่านั้น		
3	ผู้เป็นครูต้องทำงานเกี่ยวกับการใช้สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีที่ทันสมัย		

เกณฑ์การให้คะแนน

ถ้าตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน

ตอนที่ 2 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพผู้ให้คำปรึกษาด้านความสนใจ

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ข้าพเจ้ารู้สึกชื่นชมในอาชีพครู					
2	ข้าพเจ้าสนใจและต้องการศึกษาต่อในสายการศึกษา					
3	ข้าพเจ้าสนใจที่จะประกอบอาชีพครู					

ตอนที่ 3 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ข้าพเจ้าแต่งกายเหมาะสมเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ทุกคน					
2	ข้าพเจ้าแต่งกายเป็นระเบียบเรียบร้อยถูกกาลเทศะ					
3	ข้าพเจ้ามีอารมณ์ดี ร่าเริง แจ่มใส					

เกณฑ์การให้คะแนนด้านความสนใจและด้านบุคลิกภาพ

ข้อความทางบวกมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

มากที่สุด	ให้คะแนน	5
มาก	ให้คะแนน	4
ปานกลาง	ให้คะแนน	3
น้อย	ให้คะแนน	2
น้อยที่สุด	ให้คะแนน	1

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยนำหนังสือไปติดต่อด้วยตนเอง

2. ผู้วิจัยประสานงานกับครูแนะแนวในโรงเรียนเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ให้กับนักเรียน 3 โรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 1,046 ชุด และเก็บรวบรวมข้อมูลมาได้ทั้งสิ้น 1,046 ชุด มีแบบวัดฉบับที่นักเรียนตอบครบสมบูรณ์ จำนวน 1,046 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

การจัดการกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เครื่องมือ

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.1 หาสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

1.2 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Congruence: IOC)(พิชิต ฤทธิ์จรูญ.2545:150)

$$IOC = \frac{3R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

R แทน ผลรวมของคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.3 หาค่าความยากง่าย (p) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู (สมนึก ภัททิยธนี. 2541: 200-201)

$$P = \frac{^{P}H + ^{P}L}{2n}$$

เมื่อ P แทน ค่าความยากของข้อสอบ

H แทน จำนวนคนในกลุ่มสูงตอบถูก

L แทน จำนวนคนในกลุ่มต่ำตอบถูก

N แทน จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

1.4 หาความเชื่อมั่นของแบบวัดด้านความรู้ โดยใช้สูตร KR – 20 ของ Kuder Richardson (พิชิต ฤทธิ์จรูญ.2545 :157)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1}\left[1 - \frac{\sum pq}{s^2}\right]$$

เมื่อ r_{tt} แทน สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบวัด

n แทน จำนวนข้อสอบ

s^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

P แทน สัดส่วนของคนทำถูกในแต่ละข้อ

q แทน สัดส่วนของคนทำผิดในแต่ละข้อ (q = 1-p)

1.5หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความสนใจและบุคลิกภาพโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α- Coefficient) (ล้วน สายยศ; อังคณา สายยศ.2538:200)

$$a = \frac{n}{n-1}\left(1-\frac{\sum s_i^2}{s_t^2}\right)$$

เมื่อ a แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อของแบบวัด

s_i^2 แทน จำนวนความแปรปรวนของข้อสอบรายข้อ

s_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของทั้งฉบับ

1.6 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดด้านความสนใจและด้านบุคลิกภาพโดยใช้ แบบ t-test เทคนิค 25 เปอร์เซ็นต์ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ (ล้วน สายยศ;และอังคณา สายยศ .2538 :215-217)

$$t = \frac{\overline{x_H} - \overline{x_L}}{\sqrt{\frac{s_H^2}{N_H} + \frac{S_L^2}{N_L}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ

$\overline{x_H}$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูง

$\overline{x_L}$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ

s_H^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง

s_L^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ

N_H แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง

N_L แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

2. สร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) โดยหาคะแนนทีปกติจากการหาตำแหน่งเปอร์เซนไทล์ (Percentile Score)แล้วนำค่าเปอร์เซนไทล์ที่ได้ ไปเปิดตารางสำหรับเปลี่ยนเป็นคะแนนที(Normalized T - Score)หาเปอร์เซนไทล์(สมนึก ภัททิยธนี. 2541:266-270)

$$P = \left(cf + \frac{1}{2}f\right)\frac{100}{N}$$

เมื่อ p แทน ค่าเปอร์เซ็นไทล์

cf แทน ความถี่สะสมในชั้นที่ต่ำลงมา

f แทน ความถี่ของชั้นนั้น

N แทน จำนวนผู้เรียน

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\overline{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
Min	แทน	คะแนนต่ำสุด
Max	แทน	คะแนนสูงสุด
n	แทน	จำนวนคน
K	แทน	จำนวนข้อ
t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดด้านความสนใจในอาชีพครู และบุคลิกภาพในการประกอบอาชีพครู
α	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบวัดด้านความสนใจในอาชีพครู และบุคลิกภาพในการประกอบอาชีพครู
P	แทน	ค่าความยากง่ายของแบบวัดด้านความรู้ความเข้าใจ
r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดด้านความรู้ความเข้าใจ
T	แทน	คะแนนทีปกติ (Normalized T - Score)

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC)

ตอนที่ 2 การหาคุณภาพของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู

ตอนที่ 3 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู

ตอนที่ 4 การสร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC)

ผู้วิจัยได้นำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ไปตรวจคุณภาพเบื้องต้น โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา รวม 3 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องแล้วนำผลการพิจารณามาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) ดังตารางในภาคผนวก ก

ตอนที่ 2 การหาคุณภาพเครื่องมือ

ตาราง 2 ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (t) ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูของกลุ่มซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง (Try out) (n = 100)

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู	k	P	t	ค่าความเชื่อมั่น
ด้านความรู้ความเข้าใจ	26	0.42 – 0.90	1.33 – 6.87	r_{tt} = 0.81
ด้านความสนใจในอาชีพครู	10	-	4.709 – 9.819	α = 0.87
ด้านบุคลิกภาพในการประกอบอาชีพครู				
ลักษณะท่าทางการแสดงออก	26	-	2.668 – 10.689	
ด้านมนุษยสัมพันธ์	10	-	3.084 – 7.966	
รวม	36	-	2.668 –10.689	α = 0.94
รวมทั้งฉบับ	72	-	-	α = 0.93

ตาราง 3 ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (t) ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูของกลุ่มตัวอย่าง (n = 1,046)

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู	k	P	t	**ค่าความเชื่อมั่น**
ด้านความรู้ความเข้าใจ	16	0.18-0.90	2.93 – 20.08	r_{tt} = 0.66
ด้านความสนใจในอาชีพครู	10	-	13.70-37.20	α = 0.89
ด้านบุคลิกภาพในการประกอบอาชีพครู				
ลักษณะท่าทางการแสดงออก	26	-	12.72-26.95	
ด้านมนุษยสัมพันธ์	10	-	19.03-24.45	
รวม ด้านบุคลิกภาพในการประกอบอาชีพครู	36	-	12.72-26.95	α = 0.95
รวม ทั้งฉบับ	62			α = 0.94

ตอนที่ 3 ค่าสถิติพื้นฐาน

ผู้วิจัยนำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ไปวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน เพื่อหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) กับกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง (n = 1,046)

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู	k	Max	Min	$\overline{X}$	SD
ด้านความรู้ความเข้าใจ	16	16	1	11.87	2.26
ด้านความสนใจในอาชีพครู	10	50	10	32.26	7.47
ด้านบุคลิกภาพในการประกอบอาชีพครู	36	180	48	134.98	18.62

ตอนที่ 4 การสร้างเกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู

ผู้วิจัยนำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านความรู้ความเข้าใจ รวม 16 ข้อ ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1,046 คน โดยหาค่าคะแนนเปอร์เซนไทล์ และสร้างคะแนนมาตรฐานโดยใช้คะแนนทีปกติ (Normalized T - Score) ดังตาราง 5

ตาราง 5 เกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านความรู้ความเข้าใจ รวม 16 ข้อ (n = 1,046)

T - Score	คะแนน	ความถี่ (f)	เปอร์เซนไทล์ (PR)
83	16	1	99.95
78	15	3	99.76
76	14	1	99.57
74	13	6	99.24
72	12	2	98.85
70	11	14	98.09
67	10	22	96.37
65	9	33	93.74
62	8	63	89.15
59	7	80	82.31
55	6	164	70.65
51	5	186	53.92
45	4	226	34.23
39	3	181	14.77
33	2	34	4.49
28	**1**	**30**	**1.43**

จากตาราง 5 พบว่าคะแนนปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านความรู้ มีคะแนนอยู่ระหว่าง 1-16 คะแนน คะแนนทีปกติอยู่ระหว่าง T28 – T83 และตำแหน่งเปอร์เซ็นไทล์ (PR) อยู่ระหว่าง 1.43-99.95 เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านความรู้ดังนี้

การแปลความหมายของคะแนนโดยเทียบกับเกณฑ์ปกติ ถ้าต้องการทราบระดับของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านความรู้ให้นำคะแนนดิบมาเทียบกับคะแนนทีปกติและพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้ (ล้วน สายยศและอังคณะ สายยศ. 2543: 320)

ตั้งแต่ T69 และสูงกว่า	หมายถึง	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ความรู้สูงมาก	:	ด้าน
ตั้งแต่ T57-T68	หมายถึง	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ความรู้สูง	:	ด้าน
ตั้งแต่ T45- T56	หมายถึง	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ความรู้ปานกลาง	:	ด้าน
ตั้งแต่ T33-T44	หมายถึง	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ความรู้ต่ำ	:	ด้าน
ตั้งแต่ T32 และต่ำกว่า	หมายถึง	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ความรู้ต่ำมาก	:	ด้าน

ผู้วิจัยนำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านความสนใจรวม 10 ข้อ ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1,046 คน โดยหาค่าคะแนนเปอร์เซนไทล์และสร้างคะแนนมาตรฐานโดยใช้คะแนนทีปกติ (Normalized T-Score) ดังตาราง 6

ตาราง 6 เกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านความสนใจ จำนวน 10 ข้อ (n=1,046)

T - Score	คะแนน	ความถี่ (f)	เปอร์เซ็นไทล์ (PR)
79	50	3	99.86
77	49	1	99.67
75	48	3	99.47
74	47	2	99.24
73	46	2	98.95
73	45	1	99.09
71	44	6	98.57
70	43	3	98.14
69	42	6	97.71
68	41	8	97.04
67	40	7	96.32
66	39	12	95.41
65	38	30	93.40
63	37	30	90.54
61	36	34	87.48
59	35	37	84.08
58	34	55	79.68
56	33	36	75.24
55	32	52	71.13
54	31	52	66.16
52	30	84	59.66
50	29	56	52.96
49	28	59	47.47
48	27	47	42.40
47	26	39	38.29
45	25	51	33.99

ตาราง 6 (ต่อ)

T - Score	คะแนน	ความถี่ (f)	เปอร์เซ็นไทล์ (PR)
44	24	38	29.73
43	23	34	26.29
42	22	38	22.85
41	21	23	19.93
40	20	46	16.63
38	19	25	13.24
37	18	16	11.28
36	17	18	9.66
35	16	19	7.89
34	15	20	6.02
32	14	24	3.92
30	13	9	2.34
28	12	2	1.53
28	11	3	1.77
25	10	15	0.72

จากตาราง 6 พบว่าคะแนนปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านความสนใจ มีคะแนนอยู่ระหว่าง 10-50 คะแนน คะแนนทีปกติอยู่ระหว่าง $T_{25} - T_{79}$ และตำแหน่งเปอร์เซ็นไทล์ (PR) อยู่ระหว่าง 0.72 – 99.86 เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านความสนใจดังนี้

การแปลความหมายของคะแนนโดยเทียบกับเกณฑ์ปกติถ้าต้องการทราบระดับของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านความสนใจ ให้นำคะแนนดิบมาเทียบกับคะแนนทีปกติ และพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้ (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2543: 320)

ตั้งแต่ T69 และสูงกว่า หมายถึง มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู : ด้านความสนใจสูงมาก

ตั้งแต่ T57 – T68 หมายถึง มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู : ด้านความสนใจสูง

ตั้งแต่ T45 – T56 หมายถึง มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู : ด้านความสนใจปานกลาง

ตั้งแต่ T33 – T44 หมายถึง มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู : ด้านความสนใจคิดต่ำ

ตั้งแต่ T32 และต่ำกว่า หมายถึง มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู : ด้านความสนใจต่ำมาก

ผู้วิจัยนำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านบุคลิกภาพรวม 36 ข้อ ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1,046 คน โดยหาค่าคะแนนเปอร์เซนไทล์และสร้างคะแนนมาตรฐานโดยใช้คะแนนทีปกติ (Normalized T- Score) ดังตาราง 7

ตาราง 7 เกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านบุคลิกภาพ จำนวน 36 ข้อ (n=1,046)

T - Score	คะแนน	ความถี่ (f)	เปอร์เซ็นไทล์ (PR)
75	180	11	99.47
73	179	1	98.90
72	178-177	3	98.80
71	175	3	98.42
70	174-172	6	98.18
69	171	5	97.47
68	170-169	9	96.99
67	168-167	12	96.18

ตาราง 7 (ต่อ)

T - Score	คะแนน	ความถี่ (f)	เปอร์เซ็นไทล์ (PR)
66	166	9	94.79
65	165-164	15	94.17
64	163	12	92.35
63	162	8	91.40
62	161-160	23	90.30
61	159-157	26	88.34
60	156-155	22	85.80
59	154-152	31	83.70
58	151-150	31	80.45
57	149-148	27	77.77
56	147-146	25	75.05
55	145-144	57	72.56
54	143	21	66.87
53	142-141	37	64.91
52	140	29	60.95
51	139-137	57	58.65
50	136-135	49	53.15
49	134-133	35	48.47
48	132-131	36	45.32
47	130-129	45	41.54
46	128-127	47	37.38
45	126	28	32.50
44	125-124	42	30.40
43	123-122	33	26.24
42	121-120	35	23.23
41	119	22	19.60
40	118-117	27	18.02

ตาราง 7 (ต่อ)

T - Score	คะแนน	ความถี่ (f)	เปอร์เซ็นไทล์ (PR)
39	116-115	26	15.54
38	114	17	12.67
37	113-112	21	11.14
36	111-110	26	9.42
35	109	14	6.69
33	108	18	5.16
32	107-106	8	4.11
31	105	6	3.25
30	104-103	5	2.77
29	102-101	7	2.25
28	100-99	4	1.77
27	98-95	3	1.39
26	91	3	1.00
25	90-82	3	0.81
24	81	1	0.53
23	78	1	0.43
22	69	2	0.29
20	61	1	0.14
16	48	1	0.05

จากตาราง 7 พบว่าคะแนนปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านบุคลิกภาพ มีคะแนนอยู่ระหว่าง 48–180 คะแนน คะแนนทีปกติอยู่ระหว่าง T_{16} – T_{75} และตำแหน่งเปอร์เซ็นไทล์ (PR) อยู่ระหว่าง 0.05 – 99.47 เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านบุคลิกภาพ ดังนี้

การแปลความหมายของคะแนนโดยเทียบกับเกณฑ์ปกติ ถ้าต้องการทราบระดับของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านบุคลิกภาพ ให้นำคะแนนดิบมาเทียบกับคะแนนทีปกติและพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้ (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2543 : 320)

ตั้งแต่ T69 และสูงกว่า	หมายถึง	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู: ด้านบุคลิกภาพสูงมาก
ตั้งแต่ T57 – T68	หมายถึง	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู: ด้านบุคลิกภาพสูง
ตั้งแต่ T45 – T56	หมายถึง	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู: ด้านบุคลิกภาพปานกลาง
ตั้งแต่ T33 – T44	หมายถึง	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู: ด้านบุคลิกภาพต่ำ
ตั้งแต่ T32 และต่ำกว่า	หมายถึง	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู: ด้านบุคลิกภาพต่ำมาก

ตาราง 8 เกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านความสนใจและด้านบุคลิกภาพ รวม 62 ข้อ (n=1,046)

T - Score	คะแนน	ความถี่ (f)	เปอร์เซ็นไทล์ (PR)
83	246	1	99.95
79	244	1	99.86
78	238	1	99.76
77	237	1	99.67
76	236	1	99.57
75	234	2	99.43
74	231	2	99.24
73	230-228	1	99.09
72	227	4	98.66
71	226	3	98.33
70	225	3	98.04
69	224-223	4	97.71
67	222-221	10	96.37
66	220-219	2	95.22
65	218	8	93.79

ตาราง 8 (ต่อ)

T - Score	คะแนน	ความถี่ (f)	เปอร์เซ็นไทล์ (PR)
64	217-215	7	93.07
63	214-212	5	91.54
62	211-209	5	89.91
61	208-206	4	88.24
60	205-203	9	85.61
59	202-200	9	83.60
58	199-198	17	80.45
57	197-196	15	77.77
56	195-193	15	75.10
55	192-191	9	71.75
54	190-188	26	69.12
53	187-186	13	64.48
52	185-184	20	61.76
51	183-181	11	58.65
50	180-179	19	53.20
49	178-176	22	49.14
48	175-173	17	45.55
47	172-171	22	40.63
46	170-169	19	37.43
45	168-167	19	33.51

ตาราง 8 (ต่อ)

T - Score	คะแนน	ความถี่ (f)	เปอร์เซ็นไทล์ (PR)
44	166	17	29.11
43	165-164	19	27.39
42	163-161	18	24.00
41	160	18	19.98
40	159-158	15	18.40
39	157-155	9	15.82
38	154-153	18	12.81
37	152-151	6	10.80
36	150-149	11	9.23
35	148	11	7.31
34	147-145	5	6.55
33	144-143	4	5.16
32	142-141	5	4.16
31	140-139	3	3.20
30	138	4	2.58
29	137-136	4	2.20
28	134-131	2	1.72
27	129-127	3	1.29
26	126-125	1	1.00
25	122	1	0.72
24	117	2	0.57
23	105	1	0.43
22	103	1	0.33
21	101	2	0.19
16	65	1	0.05

จากตาราง 8 พบว่าคะแนนปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูรวม 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านความสนใจและด้านบุคลิกภาพ มีคะแนนอยู่ระหว่าง 65–243 คะแนน คะแนนทีปกติอยู่ระหว่าง T_{16} – T_{83} และตำแหน่งเปอร์เซ็นไทล์ (PR) อยู่ระหว่าง 0.05 – 99.95 เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูทั้งฉบับ ดังนี้

การแปลความหมายของคะแนนโดยเทียบกับเกณฑ์ปกติ ถ้าต้องการทราบระดับของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ทั้งฉบับ ให้นำคะแนนดิบมาเทียบกับคะแนนทีปกติและพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้ (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2543 : 320)

ตั้งแต่ T_{69} และสูงกว่า	หมายถึง	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู: ด้านความสนใจสูงมาก
ตั้งแต่ T_{57} – T_{68}	หมายถึง	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู: ด้านความสนใจสูง
ตั้งแต่ T_{45} – T_{56}	หมายถึง	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู: ด้านความสนใจปานกลาง
ตั้งแต่ T_{33} – T_{44}	หมายถึง	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู: ด้านความสนใจต่ำ
ตั้งแต่ T_{32} และต่ำกว่า	หมายถึง	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู: ด้านความสนใจต่ำมาก

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพครู
2. เพื่อนำไปสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพครู
3. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพครู

วิธีการดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 3 โรงเรียน รวมจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 1,046 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยผู้วิจัยใช้แบบวัดเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู จำนวน 1 ฉบับ จำนวน 62 ข้อ ประกอบด้วยแบบวัด 3 ด้าน ดังนี้

1. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านความรู้จำนวน 16 ข้อ
2. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านความสนใจจำนวน 10 ข้อ
3. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านบุคลิกภาพจำนวน 36 ข้อ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังขั้นตอนต่อไปนี้

1. ติดต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อทำหนังสือขออนุญาตในการเก็บข้อมูลไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 3 โรงเรียน

2. ติดต่อขอความร่วมมือกับอาจารย์และนำหนังสือให้กับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง พร้อมทั้งนัดวัน เวลาที่จะดำเนินการเก็บข้อมูล

3. ทำการเก็บข้อมูลเรื่องแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ในระหว่างเดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ 2550 โดยผู้วิจัยนำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

4. เก็บรวบรวมแบบวัดที่มีความสมบูรณ์ ถูกต้องและสามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้งสิ้น 1,046 ชุด

5. นำผลจากการทำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูมาตรวจสอบแล้วรวบรวมเพื่อนำไปวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูทั้ง 3 ด้าน คือ

ด้านที่ 1 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านความรู้

ด้านที่ 2 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านความสนใจ

ด้านที่ 3 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านบุคลิกภาพ

โดยนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ตามขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์สถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2. วิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) รายข้อด้านความรู้ และหาค่าอำนาจจำแนกวิธีการแจกแจงที (t - distribution) แบ่งเป็นกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ เทคนิค 25 เปอร์เซ็นต์ของแบบวัดด้านความสนใจและด้านบุคลิกภาพ

3. วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดด้านความรู้ โดยวิธีการหาค่า KR-20 โดยวิธีแบบคูเดอร์ – ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดด้านความสนใจ และด้านบุคลิกภาพ โดยวิฑีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient)

4. นำค่าคะแนนที่ได้มาหาค่าเปอร์เซ็นไทล์เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms)

สรุปผลการวิจัย

1. การสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านความสนใจ และด้านบุคลิกภาพ จำนวน 62 ข้อ โดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับตามวิธีคำนวณสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.94 มีตำแหน่งเปอร์เซ็นไทล์อยู่ระหว่าง 0.05 – 99.95 โดยมีค่า T-Score อยู่ระหว่าง T_{25} – T_{79}

2. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านความรู้ความเข้าใจจำนวน 16 ข้อ มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.18 – 0.90มีค่าอำนาจจำแนก (t) อยู่ระหว่าง 2.93 – 20.08 มีค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (KR_{20}) เท่ากับ 0.66 มีตำแหน่งเปอร์เซ็นไทล์อยู่ระหว่าง 0.55 – 97.71 โดยมีค่า T-Score อยู่ระหว่าง T_{16} – T_{69}

3. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านความสนใจจำนวน 10 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (t) อยู่ระหว่าง 13.70 – 37.20 มีค่าความเชื่อมั่นวิธีคำนวณสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.89 มีตำแหน่งเปอร์เซ็นไทล์อยู่ระหว่าง 0.72 – 99.86 โดยมีค่า T-Score อยู่ระหว่าง T_{25} – T_{79}

4. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านบุคลิกภาพ จำนวน 36 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (t) อยู่ระหว่าง 12.72 – 26.95 มีค่าความเชื่อมั่นวิธีคำนวณสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.95 มีตำแหน่งเปอร์เซ็นไทล์อยู่ระหว่าง 0.55 – 99.47 โดยมีค่า T-Score อยู่ระหว่าง T_{16} –T_{75}

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเพื่อสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่สำคัญมาอภิปรายดังนี้

1. หาคุณภาพเครื่องมือของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1.1 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านความรู้เป็นแบบถูกผิด

1.1.1 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านความรู้ความเข้าใจที่ใช้กับนักเรียนโรงเรียนสารวิทยา จำนวน 100 คน มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง0.42 – 0.90 และมีค่าความเชื่อมั่น (r_{tt}) เท่ากับ 0.81

1.1.2 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านความรู้ความเข้าใจที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,046 คน มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.18 – 0.90 และมีค่าความเชื่อมั่น (r_{tt}) เท่ากับ 0.66

แบบวัดด้านความรู้ความเข้าใจ จากการใช้กับกลุ่มตัวอย่าง 100 คน ได้ค่าความยากง่ายไม่แตกต่างจากการใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างมากนัก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแบบทดสอบค่อนข้างจะมีความเชื่อถือได้ในระดับหนึ่ง ส่วนในด้านความเชื่อมั่นในการทดสอบได้ค่าความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่า 0.60 สอดคล้องกับ เยาวดี วิบูลย์ศรี (2540:102) ได้ระบุว่าค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป จัดเป็นแบบสอบที่มีคุณสมบัติดีพอใช้

1.2 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านความสนใจ ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน 5 ระดับ

1.2.1 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านความสนใจ ที่ใช้กับนักเรียนโรงเรียนสารวิทยา จำนวน 100 คน มีค่าอำนาจจำแนก (t) อยู่ระหว่าง4.70 – 9.81 และมีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.87

1.2.2 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านความสนใจ ที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,046 คน มีค่าอำนาจจำแนก (t) อยู่ระหว่าง 13.70 – 37.20 และมีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.89

ทุกข้อคำถามที่ใช้ในแบบวัดด้านความสนใจนี้มีค่าอำนาจจำแนก (t) มากกว่า 1.75 ขึ้นไปแสดงว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิตินั้นหมายถึง ข้อความนี้สามารถจำแนกคนออกจากกันได้ สอดคล้องกับที่ กัลยา วานิชย์บัญชา (2548 : 108-113) กล่าวว่าข้อความที่มีค่า t ที่ได้คือค่าอำนาจจำแนก คุณภาพด้านอำนาจจำแนกรายข้อจะถือว่าข้อคำถามใช้ได้ก็ต่อเมื่อ ค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือพิจารณาโดยใช้เกณฑ์ t มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 1.75 ก็ได้ และนำมาหาความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าโดยได้ค่าความเชื่อมั่น 0.89 ซึ่งสอดคล้องกับ พิมพ์พร บรรจงรัตนะงาม (2548 : 102-103) ที่ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านภาษาอังกฤษด้านความสนใจ อยู่ในช่วง 0.88 – 0.90 ซึ่งกล่าวได้ว่าแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านความสนใจ มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูงเช่นกัน

1.3 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านบุคลิกภาพ ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน 5 ระดับ

1.3.1 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านบุคลิกภาพที่ใช้กับนักเรียนโรงเรียนสารวิทยา จำนวน 100 คน มีค่าอำนาจจำแนก (t) อยู่ระหว่าง 2.66-10.68 และมีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.94

1.3.2 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านบุคลิกภาพ ที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,046 คน มีค่าอำนาจจำแนก (t) อยู่ระหว่าง 12.72 – 26.95 และมีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ0.95

ในทุกข้อคำถามในแบบวัดด้านบุคลิกภาพมีค่าอำนาจจำแนกสูงตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับ แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพเรียกร้องความสนใจของ วิภา เจียรสุมัย (2540 : 84-85) ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.58-17.66 ซึ่งกล่าวได้ว่าแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์ดีและสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หลังจากนั้นได้นำแบบวัดด้านบุคลิกภาพมาหาความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา โดยได้ค่าความเชื่อมั่น 0.95 และสอดคล้องกับแบบวัดบุคลิกภาพพยาบาลของ พรทิพย์ เธียรไพสิฐฐ (2542 : 66) มีความความเชื่อมั่นของแบบวัดเป็นรายด้านเท่ากับ 0.93

2. เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู แบ่งเป็น 3 ด้านดังนี้

2.1 เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้ ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,046 คน โดยแปลงคะแนนด้านความรู้ให้อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐานปกติ T-Score ซึ่งคะแนนดิบอยู่ระหว่างคะแนน 0-13 คะแนน คะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T16-T69 และตำแหน่งเปอร์เซ็นไทล์ (PR) อยู่ระหว่าง 0.05-97.71

2.2 เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความสนใจ ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,046 คน โดยแปลงคะแนนด้านความสนใจให้อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐานปกติ T- Score ซึ่ง ซึ่งคะแนนดิบอยู่ระหว่าง 10-50 คะแนน คะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T25-T79 และตำแหน่งเปอร์เซ็นไทล์ (PR) อยู่ระหว่าง 0.72-99.86

2.3 เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพ ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,046 คน โดยแปลงคะแนนด้านบุคลิกภาพให้อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐานปกติ T-Score ซึ่ง คะแนนดิบอยู่ระหว่าง 48-180 คะแนน คะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T16-T75 และตำแหน่งเปอร์เซ็นไทล์ (PR) อยู่ระหว่าง 0.05-99.47

2.4 เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพ ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,046 คน โดยแปลงคะแนนรวม 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านความสนใจและด้านบุคลิกภาพให้อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐานปกติ T-Score ซึ่งคะแนนดิบอยู่ระหว่าง 65-243 คะแนน คะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T16-T83 และตำแหน่งเปอร์เซ็นไทล์ (PR) อยู่ระหว่าง 0.05-99.95

เกณฑ์ปกติของแบบวัดลักษณะที่ถึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพผู้ให้คำปรึกษา จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,046 คน นั้น ในแต่ละด้านมีการกระจายของคะแนนส่วนใหญ่ค่าทีอยู่ระหว่างคะแนนสูงสุดและต่ำสุด ซึ่งตรงกับ ล้วน;อังคณา สายยศ (2539: 313-315) ที่กล่าวว่าเกณฑ์คะแนนที (T-Score) คือ คนที่เก่งและอ่อนที่สุดในแต่ละกลุ่มที่ทำการวิจัยไม่ใช่เกณฑ์มาตรฐานในการนำไปทำการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ หรือเรียกได้ว่าเกณฑ์แบบอิงกลุ่ม (Norm Reference) ซึ่งสอดคล้องกับแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของ เขมวดี คัมภิรานนท์ (2544: 79) ที่มีคะแนนเกณฑ์ปกติอยู่ระหว่าง T35-T89

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ในการศึกษาครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร ดังนั้นในการดำเนินการใช้แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูฉบับนี้ไปใช้ ควรจะเป็นนักเรียนที่ศึกษาในเขตพื้นที่ที่ไม่ใช่

เขตกรุงเทพมหานคร หรือประชากรที่เป็นโรงเรียนเอกชน และควรหาคะแนนเกณฑ์ปกติ (Norms) สำหรับนักเรียนกลุ่มนั้น ๆ ด้วย

1.2 ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ควรคำนึงถึงความเหมาะสมของจำนวนนักเรียน และการดำเนินการคุมการทำแบบวัด เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจตรงกันและทำแบบวัดได้อย่างถูกต้อง

1.3 ผู้ที่ต้องนำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูไปใช้ ควรจะให้ความสำคัญและส่งเสริมให้นักเรียนมีความสนใจ และรู้จักการใช้แบบวัดให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้อย่างเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป

2.1 ควรศึกษาลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู กับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ หรือในเขตจังหวัดอื่น ๆ

2.2 ควรศึกษาข้อมูลอื่นเกี่ยวกับอาชีพที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบอาชีพครูเพิ่มเติมเพื่อทำให้ทราบข้อมูลในการประกอบอาชีพนี้มากขึ้น

2.3 ควรศึกษาวิธีการที่จะสามารถพัฒนาด้านความรู้ ด้านความสนใจ และด้านบุคลิกภาพให้กับนักเรียนที่ยังขาดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู แต่มีความสนใจและต้องการประกอบอาชีพนี้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ.(2536). ***ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน***. ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (การหริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

กรมวิชาการ. ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ.(2544). ***เอกสารประกอบการประชุมรับฟังความคิดเห็น(ร่าง)แบบพัฒนาการแนะแนว กระทรวงศึกษาธิการ ระยะที่ 3 (พ.ศ.2545-2549)***. พิษณุโลก : ศูนย์แนะแนวจังหวัดพิษณุโลก โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี.

กรมสามัญศึกษา.(2542). ***ครูแกนนำ : ต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้***. กรุงเทพฯ : การศาสนา.

กรมสามัญศึกษา. (2542.ข). ***พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และการวิเคราะห์สาระสำคัญ*** : กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.

กรมสุขภาพจิต.(2543). ***คู่มือความฉลาดทางอารมณ์***. นนทบุรี : โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.

กฤษฎา ผ่องพิทยา. (2537). ***การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สอนที่สำเร็จการศึกษา หลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต โปรแกรมช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยครูพระนคร ปีการศึกษา 2530-2533***. ปริญญานิพนธ์. กศ.ม. (อุตสาหกรรม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2548). ***สถิติสำหรับงานวิจัย***. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กาญจนา คำสุวรรณ.(2542). ***จิตวิทยาเบื้องต้น***. กรุงเทพฯ : ทวีการพิมพ์.

คำหมาน คนไท.(2543). ***ทางก้าวหน้าของครูมืออาชีพ***. กรุงเทพฯ : สารธาร.

จำนง กงทอง.(2539). ***คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูช่างอุตสาหกรรม สาขาวิชาช่างก่อสร้างที่สอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12***. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (อุตสาหกรรมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

จิตรา ศาสนัส.(2542). ***การศึกษาความต้องการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการสอนของครูสอนศิลปศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ***. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

จิติพงษ์ สาธร.(2542). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์สอนวิชาอิเล็กทรอนิกส์ ระดับอนุปริญญา สายเทคโนโลยีอุตสาหกรรมในวิทยาลัยครู*.ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (อุตสาหกรรมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

ฉลอง ภิรมย์รัตน์.(2531). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ : ประจักษ์การพิมพ์.

ชนาธิป พรกุล.(2543). *เคทส์รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เชิดศักดิ์ โฆวาสินธ์.(2522). *การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

ทศพร ประเสริฐสุข.(2542,สิงหาคม). *"ความฉลาดทางอารมณ์กับการศึกษา (Emotional Intelligence and Education),"* วารสารพฤติกรรมศาสตร์.

เทิดศักดิ์ เดชคง.(2542,มกราคม). *"ความฉลาดทางอารมณ์กับการศึกษายุคใหม่,"* วารสารวิชาการ.

เทียมจันทร์ ธวสินธิ์.(2539). *ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

ธีรศักดิ์ คงเจริญ.(2545). *การประเมินคุณลักษณะครูอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตการศึกษา7*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

ธีรศักดิ์ อัครบวร.(2544).*ความเป็นครูไทย*.กรุงเทพฯ : ก.พลพิมพ์ (1996).

นิภา นิธยายน.(2530).*การปรับตัวและบุคลิกภาพจิตวิทยาเพื่อการศึกษาและชีวิต*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

ปาริชาติ โชยสถิต.(2541). *ความรู้และการปฏิบัติงานในการดูแลเด็กของครูพี่เลี้ยงศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดกาฬสินธุ์*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.(การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์.(2530).*สุขภาพจิตเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : บัณฑิตการพิมพ์.

พรทิพย์ เธียรไพสิฐ. (2542). *การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของพยาบาลสภากาชาดไทยตามแนวทฤษฎีบุคลิกภาพของแคทเทล*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.(การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิทโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

พันธ์เพ็ญ หีบเพชร.(2540). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนวิชาชีพระยะสั้นตามทัศนะของนักศึกษาผู้ใหญ่วิทยาลัยสารพัดช่างเขตภาคใต้*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

พิทยา สุวรรณภูมิ.(2544). *การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามการรับรู้ของคณะกรรมการโรงเรียนกลุ่มศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร*.ปริญญานิดพนธ์ กศ.ม.(การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

พิมพ์พร บรรจงรัตนะงาม. (2548). *แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พีรศักดิ์ จันทร์สำราญ.(2542). *ความต้องการพัฒนาคุณลักษณะของครูช่างอุตสาหกรรมเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (อุตสาหกรรมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

มนัส บุญประกอบ.(2542 สิงหาคม). " *กรณีศึกษา คุณโสภณ สุภาพงษ์ ภาพสะท้อนอีคิวจากความสำเร็จ*," วารสารพฤติกรรมศาสตร์.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. บัณฑิตวิทยาลัย.(2543). *ศ.ดร.สาโรช บัวศรี ราชบัณฑิต*. กรุงเทพฯ : สุพีเรียพริ้นติ้งเฮาส์.

มาลัย จันเทศ.(2540). *การศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.(การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

ยุทธนา ปฐมชาติ.(2540). *สมรรถภาพการสอนของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการนิเทศ).นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2540). *การวัดผลและการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รุ่ง แก้วแดง.(2542). *การปฏิบัติการศึกษาไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.

วันทนา ชูช่วย.(2533). *การทำวจัยในโรงเรียนของครูมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิจิตร อาวะกุล.(2544). *บุคลิกภาพ เทคนิค – หลักการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิภา เจียรสุมัย. (2540). *การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพเรียกร้องความสนใจสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.(การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

วิไล ตั้งจิตสมคิด.(2544). *การศึกษาและความเป็นครูไทย*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

สมชาย วงษ์คล้าย.(2530). *การสำรวจปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนของครูช่างอุตสาหกรรมที่ทำการสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในวิทยาลัยเทคนิคสังกัดกรมอาชีวศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ค.อ.ม.นนทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัยสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

สมพร สุทัศนีย์.(2545). *การทดสอบทางจิตวิทยา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี.(2542). ***พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545***. กรุงเทพฯ : บริบัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.(2542).*คู่มือสมาชิกคุรุสภา*. กรุงเทพฯ : คุรุสภา.

สัญญา โพธิบัตร.(2545). *เกณฑ์ปกติ สมรรถภาพทางกายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. วิทยานิพนธ์ ศก.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.

สิริชัย ประทีปฉาย.(2533). *การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว*.กรุงเทพฯ : วิทยาลัยรำไพพรรณี.

สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์.(2538). *แนวคิดสู่แนวปฏิบัติ : แนวการจัดประสบการณ์ปฐมวัยศึกษา*. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์ดวงกมล.

สุพรรณิการ พึ่งทอง.(2541). *การศึกษาความต้องการความรู้เพื่อเพิ่มพูนควมสามารถในการปฏิบัติงานของครูพี่เลี้ยงศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด เขตการศึกษา 12*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

สุรกุล เจนอบรม.(2542,สิงหคม). *" EQ/EI"*,วารสารการศึกษานอกโรงเรียน.

เสนีย์ สังข์ทอง.(2536). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูช่างอุตสาหกรรม ตามทัศนของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (อุตสหกรรมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

อัจฉร สุขารมย์.(2542,สิงหาคม)."*E.Q.กับการเลี้ยงดูเด็ก*," วารสารพฤติกรรมศาสตร์.

อุทุมพร จามรมาร.(2541). *ดารสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดลักษณะผู้เรียน (ฉบับปรับปรุงเพิ่มเทคนิคการวัดผลแบบใหม่)*.พิมพ์ครั้งที่3. กรุงเทพฯ : ฟันนี่พับบลิชชิ่ง.

Batists,E.E.(1976,March)."*The Place of Colleague Evaluation in the Appraisal of college Teaching* : A Review of Literatrue," Research in Higher Education.

Beerens,Daniel R.(2000). *Evaluating Teachers for Professional* Growht : Creating a Culture of Motivation and Leaming. Thousand Oaks : Corwin Press.

Clark,Onristopher M.(1995). *Thoughtful* Teaching.London : Casell.

Comell,Richare.(1999,June). "Paradigms for the New Millennium : How Professors Will Certainly Change,"*Educational Mesia Intermational.*

Duke,Daniel Linden.(1992). *Teaching : An Introduction.* New York : McGraw – Hill.

Glickman,Carl D. Gordon, Stephen P.& Ross – Grodon, Jovita M.(1998). *Supervision of Instruction : a Developmental Approach.* 4 th ed. Needham Heights : Allyn & Bacon.

Goen,George A & Clover, Sharon I. R.(1991). *Mastering School Reform.* Boston : allyn & Bacon.

Green, Jan. (1998). *Teacher Professionalism*, Teacher Development and School Improvement : Opening Doors From the Inside. Edited by Halsall, Rod. Buckingham : open University Press.

Grush and Costin.(1975). "*The Student as consumer of the Teaching Process*," American Educational Reserch Jourme.

Hoy, Wayne K & Miskel, Cecil G.(1996). Educational Administraion : Theory Research and Practice. 5 th ed. New York : McGraw – Hill.

Hurlock, Elizabeth B.(1974). *Personality Development.* New York : McGraw – Hill.

Jacopbson, David, Eggen, Paul & Kauchak, Don.(1999). *Methods for Teacher : promoting Student Learning.* London: Prentice – Hall.

Mcinermey, D.m.(1998*). Educational Psychology* : Constructing Learning. Sidney : Prentice-Hall.

Mischel, Waler.(1993). *Intreduction to Personality.* Fort Worth : Harcourt Brace Jovanovih College.

Parkay, Forrest W. & Stanford, Beverly Harcastle.(1992). *Becoming a Teacher : Accepting the Challenge of a Profession.* 2 nd ed Boston : Allyn & Bacon.

Pervin, Lawrence A.(1989). *Personality Theory and Research.* New York : John Wiley & Sens.

Scribner, Jay Paredes.(1999,April). *"Professional Development : Untangling the Influence of Work Context on Tescher Learning,"* Educational Administration Quarterly.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

คุณภาพเครื่องมือ

ตาราง 9 ค่าความสอดคล้อง IOC ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านความรู้

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			คะแนนรวม	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	1	1	1	3	1
2	1	1	1	3	1
3	1	1	1	3	1
4	1	1	1	3	1
5	1	1	1	3	1
6	1	0	1	2	0.7
7	1	1	1	3	1
8	1	1	1	3	1
9	1	1	1	3	1
10	1	1	1	3	1
11	1	1	1	3	1
12	1	1	1	3	1
13	1	1	1	3	1
14	1	1	1	3	1
15	1	1	1	3	1
16	1	1	1	3	1
17	1	1	1	3	1
18	1	1	1	3	1
19	1	1	1	3	1
20	1	1	1	3	1
21	1	1	1	3	1
22	1	1	1	3	1
23	1	1	1	3	1
24	1	1	1	3	1

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			คะแนนรวม	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
25	1	1	1	3	1
26	1	1	1	3	1

หมายเหตุ : ค่า IOC ที่สามารถนำไปใช้ได้ มีค่าระหว่าง 0.5-1.0

ตาราง 10 ค่าความสอดคล้อง IOC ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านความสนใจ

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			คะแนนรวม	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	1	1	1	3	1
2	1	1	1	3	1
3	1	1	1	3	1
4	1	1	1	3	1
5	1	1	1	3	1
6	1	1	1	3	1
7	1	1	1	3	1
8	1	1	1	3	1
9	1	1	1	3	1
10	1	1	1	3	1

หมายเหตุ : ค่า IOC ที่สามารถนำไปใช้ได้ มีค่าระหว่าง 0.5-1.0

ตาราง 11 ค่าความสอดคล้อง IOC ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านบุคลิกภาพ

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			คะแนนรวม	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	1	1	1	3	1
2	1	1	1	3	1
3	1	1	1	3	1
4	1	1	1	3	1
5	1	1	1	3	1
6	1	1	1	3	1
7	1	1	1	3	1
8	1	1	1	3	1
9	1	1	1	3	1
10	1	1	1	3	1
11	1	1	1	3	1
12	1	1	1	3	1
13	1	1	1	3	1
14	1	1	1	3	1
15	1	1	1	3	1
16	1	1	1	3	1
17	1	1	1	3	1
18	1	1	1	3	1
19	1	1	1	3	1
20	1	1	1	3	1
21	1	1	1	3	1
22	1	1	1	3	1

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			คะแนนรวม	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
23	1	1	1	3	1
24	1	1	1	3	1
25	1	1	1	3	1
26	1	1	1	3	1
27	1	1	1	3	1
28	1	1	1	3	1
29	1	1	1	3	1
30	1	1	1	3	1
31	1	1	1	3	1
32	1	1	1	3	1
33	1	1	1	3	1
34	1	1	1	3	1
35	1	1	1	3	1
36	1	1	1	3	1

หมายเหตุ : ค่า IOC ที่สามารถนำไปใช้ได้ มีค่าระหว่าง 0.5-1.0

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ที่ใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try Out) (n=100)

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู	k	Max	Min	$\overline{X}$	SD
ด้านความรู้ความเข้าใจ					
รวม	26	26	9	20.81	4.02
ด้านความสนใจในอาชีพครู					
รวม	10	47	13	30.04	6.35
ด้านบุคลิกภาพในการประกอบอาชีพครู					
รวม	36	174	92	134.67	17.33

ตาราง 13 ค่าความยากง่าย (p) และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านความรู้ของกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try Out)(n=100)

ข้อคำถาม	ค่าความยากง่าย (p)
1	.41
2	.81
3	.54
4	.78
5	.85
6	.81
7	.91
8	.76
9	.80
10	.83
11	.80
12	.76
13	.76
14	.87
15	.81
16	.78
17	.83
18	.74
19	.80
20	.69
21	.80
22	.69
23	.69
24	.81
25	.74
26	.91

ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับเท่ากับ 0.81

ตาราง 14 ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านความรู้ของกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try Out) (n = 100)

ข้อคำถาม	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	1.33
2	3.05
3	0.56
4	4.63
5	2.44
6	3.95
7	2.44
8	5.00
9	4.28
10	3.64
11	3.37
12	5.00
13	5.00
14	3.03
15	3.95
16	4.63
17	3.64
18	5.40
19	4.28
20	6.87
21	4.28
22	5.59
23	6.87
24	3.95
25	5.40
26	2.44

ตาราง 15 ค่าอำนาจจำแนก (t) และ ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านความสนใจ ของกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try Out) (m=100)

ข้อคำถาม	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	4.71
2	7.04
3	9.82
4	7.94
5	6.34
6	8.51
7	9.70
8	5.66
9	7.54
10	7.71

ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดด้านความสนใจเท่ากับ 0.87

ตาราง 16 ค่าอำนาจจำแนก (t) และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านบุคลิกภาพ ของกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try Out)(n=100)

ข้อคำถาม	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	6.17
2	3.82
3	4.30
4	7.40
5	4.52
6	2.67
7	4.25
8	5.32
9	7.72
10	10.69
11	6.69
12	5.11
13	6.73
14	6.01
15	5.20
16	7.65
17	4.65
18	7.70
19	10.04
20	8.48
21	5.68
22	9.33
23	5.75
24	5.33

ตาราง16 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ค่าอำนาจจำแนก (t)
25	9.30
26	6.65
27	6.61
28	7.97
29	4.43
30	3.08
31	5.51
32	5.75
33	5.66
34	5.32
35	5.07
36	5.97

ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดด้านบุคลิกภาพเท่ากับ .94

ตาราง 17 ค่าความยากง่าย (p) และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านความรู้ ของกลุ่มตัวอย่าง (n=1,046)

แบบวัดด้านความรู้	ค่าความยากง่าย (p)
1. ผู้เป็นครูต้องทำงานเกี่ยวกับการสอนเท่านั้น	.18
2. ผู้เป็นครูต้องทำงานเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอนเท่านั้น	.21
3. ผู้เป็นครูต้องทำงานเกี่ยวกับการใช้สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีที่ทันสมัย	.56
4. ผู้เป็นครูต้องทำงานเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน	.59
5. ผู้เป็นครูต้องทำงานเกี่ยวกับเทคนิควิธีการวินิจฉัย และการสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียน	.74
6. ผู้เป็นครูต้องมีเทคนิคการสอนอย่างหลากหลาย และเหมาะสม	.77
7. ผู้เป็นครูต้องเป็นคนที่รู้จักวางตนเหมาะสม แต่งกายสุภาพ เป็นที่ศรัทธาต่อผู้พบเห็น	.78
8. ผู้เป็นครูต้องเป็นคนที่อุทิศเวลาในการทำงานอย่างเต็มที่	.81
9. ผู้เป็นครูต้องเป็นคนที่มีความกรุตือรือร้นในการสอนตลอดเวลา	.83
10. ผู้เป็นครูต้องเป็นผู้ตรงต่อเวลา	.84
11. ผู้เป็นครูต้องมีความสุขุมรอบคอบ อดทน และอารมณ์ดี	.85
12. ผู้เป็นครูต้องเป็นคนที่มีลักษณะความเป็นผู้นำ	.85
13. ผู้เป็นครูต้องเป็นคนมีบุคลิกดี มีความเป็นกัลยาณมิตร	.87
14. ผู้เป็นครูต้องเป็นคนที่เอาใจใส่นักเรียนทั้งด้านการเรียน สุขภาพ และความประพฤติ	.88
15. ผู้เป็นครูต้องเป็นคนที่ประพฤติตนห่างจากอบายมุขต่างๆ เช่น การพนัน	.90
16. ผู้เป็นครูต้องเป็นคนที่อุทิศตนให้กับการพัฒนานักเรียนตลอดเวลา	.90

ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดด้านความรู้เท่ากับ .66

ตาราง 18 ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านความรู้ของกลุ่มตัวอย่าง (n = 1,046)

ข้อคำถาม	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	2.93
2	5.00
3	17.99
4	20.08
5	17.20
6	7.73
7	7.41
8	11.85
9	10.41
10	9.89
11	8.83
12	12.47
13	10.77
14	7.30
15	9.14
16	12.91

ตาราง 19 ค่าอำนาจจำแนก (t) และ ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านความสนใจ ของกลุ่มตัวอย่าง (n=1,046)

แบบวัดด้านความสนใจ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1. ข้าพเจ้ารู้สึกชื่นชมในอาชีพครู	13.7
2. ข้าพเจ้าสนใจและต้องการศึกษาต่อในสายการศึกษา	22.48
3. ข้าพเจ้าสนใจที่จะประกอบอาชีพครู	34.94
4. ข้าพเจ้าสนใจติดตามข่าวสารการเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษาอยู่เสมอ	22.23
5. ข้าพเจ้าสนใจศึกษาหาความรู้โดยการอ่านหนังสือ เอกสารวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวกับการศึกษาอยู่เสมอ	20.12
6. ข้าพเจ้าศึกษาแนวทางในการเข้าเรียนต่อในสายอาชีพครู	36.67
7. ข้าพเจ้าสนใจศึกษาชีวประวัติของผู้ประกอบอาชีพครู	35.51
8. ข้าพเจ้าชอบอธิบายเรื่องราวความรู้ต่าง ๆ แก่ผู้อื่น	24.39
9. ข้าพเจ้าสนใจงานที่มีลักษณะเป็นการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่น	28.69
10. ข้าพเจ้าสนใจศึกษาหน้าที่การทำงานของผู้ประกอบอาชีพครู	37.20

ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดด้านความสนใจเท่ากับ .89

ตาราง 20 ค่าอำนาจจำแนก (t) และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านบุคลิกภาพ ของกลุ่มตัวอย่าง (n=1,046)

แบบวัดด้านบุคลิกภาพ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
ลักษณะท่าทางการแสดงออก	
1. ข้าพเจ้าแต่งกายเหมาะสมเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ทุกคน	17.51
2. ข้าพเจ้าแต่งกายเป็นระเบียบเรียบร้อยถูกกาลเทศะ	18.37
3. ข้าพเจ้ามีอารมณ์ดี ร่าเริง แจ่มใส	16.12
4. ข้าพเจ้ามีความสุภาพอ่อนโยน	19.72
5. ข้าพเจ้ามีความจริงใจต่อทุกคน	19.90
6. ข้าพเจ้ามีอารมณ์เยือกเย็น	12.72
7. ข้าพเจ้ามีอารมณ์มั่นคง	17.16
8. ข้าพเจ้าไม่โกรธง่าย	15.24
9. ข้าพเจ้าประพฤติตนเหมาะสมกับสถานการณ์	23.93
10. ข้าพเจ้ามีความเมตตากรุณากับทุกคน	20.58
11. ข้าพเจ้าช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน	21.16
12. ข้าพเจ้าสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง	24.98
13. ข้าพเจ้าสามารถพูดสื่อความได้ชัดเจน	26.95
14. ข้าพเจ้ากล้าคิด กล้าพูดแสดงความคิดเห็น	23.28
15. ข้าพเจ้าสามารถพูดอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย	23.22
16. ข้าพเจ้าพูดจาชัดถ้อยชัดคำ	24.55
17. ข้าพเจ้ามีความสามารถในการพูดจูงใจ	20.83
18. ข้าพเจ้ามีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย	22.83
19. ข้าพเจ้ามีความเอาใจใส่งานที่ได้รับมอบหมาย	22.79
20. ข้าพเจ้าเป็นคนตรงต่อเวลา	15.69
21. ข้าพเจ้ามีความกระตือรือร้นในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย	19.77
22. ข้าพเจ้าสนใจใฝ่หาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์	22.57

ตาราง 20 (ต่อ)

แบบวัดด้านบุคลิกภาพ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
23. ข้าพเจ้ามีปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	20.67
24. ข้าพเจ้ามีความคล่องแคล่วในการทำกิจกรรมต่าง ๆ	21.02
25. ข้าพเจ้าสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี	20.80
26. ข้าพเจ้ามีความอดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคทั้งปวง	22.98
ด้านมนุษยสัมพันธ์	
27. ข้าพเจ้าสามารถปรับตัวเข้ากับคนทุกประเภทได้ดี	20.18
28. ข้าพเจ้ายอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	19.03
29. ข้าพเจ้าเป็นมิตรกับทุกคน	20.47
30. ข้าพเจ้าสามารถพูดคุยอย่างเป็นกันเองกับเพื่อนใหม่ได้ง่าย	21.43
31. ข้าพเจ้าสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี	24.45
32. เพื่อน ๆ ชอบให้ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมด้วย	22.40
33. ข้าพเจ้าชอบช่วยเหลืองานของหมู่คณะ	21.30
34. ข้าพเจ้ามีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน	19.12
35. ข้าพเจ้าสามารถประนีประนอมเมื่อเกิดความขัดแย้งระหว่างเพื่อนได้	22.82
36. ข้าพเจ้ามีความอดทนอดกลั้นต่อการแสดงออกที่ไม่เหมาะสมของเพื่อน	19.82

ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดด้านบุคลิกภาพเท่ากับ .95

ภาคผนวก ข

คู่มือดำเนินการสอบแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู

คู่มือดำเนินการสอบแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู หมายถึง แบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของการเป็นครูขอนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งแบบออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1.1 ด้านความรู้ หมายถึง การวัดลักษณะความรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ควรรู้เกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

1.1.1 ความรู้เกี่ยวกับอาชีพครู ได้แก่

- มีความรู้เกี่ยวกับงานในอาชีพครู
- มีความรู้เกี่ยวกับบุคลิกภาพของผู้เป็นครู

1.2 ด้านความสนใจ หมายถึง การวัดลักษณะความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในอาชีพครู ดังต่อไปนี้

1.2.1 ความสนใจในอาชีพครู ได้แก่

- มีความรักในอาชีพครู
- มีความต้องการที่จะประกอบอาชีพครู
- มีการติดตามข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพครู
- ต้องการศึกษาต่อในสายการศึกษา

1.2.2 ความสนใจในข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชีพครู ได้แก่

- สนใจข่าวสารเรื่องราวที่เกี่ยวกับการศึกษา
- ข่าวสารการเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดเกี่ยวกับอาชีพครู

1.3 ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง การวัดลักษณะเฉพาะด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในอาชีพครูดังต่อไปนี้

1.3.1 บุคลิกภาพโดยทั่วไป ได้แก่

- แต่งกายสุภาพเหมาะสมถูกต้องตามกาลเทศะ
- ร่าเริงแจ่มใส ใจเย็น ยิ้มแย้มเป็นมิตร
- วางตัวได้เหมาะสม มีเมตตากรุณา ไม่หวังผลประโยชน์
- มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ตรงต่อเวลา
- ทันต่อเหตุการณ์ มีไหวพริบในการแก้ปัญหา
- กระฉับกระเฉง แคล่วคล่องว่องไว อดทน

1.3.2 ลักษณะในการติดต่อสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น ได้แก่

- มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
- ช่วยเหลือเกื้อกูล เอาใจใส่
- มีปฏิสัมพันธ์ที่ราบรื่น
- มีความสามารถในการจูงใจ
- รู้จักประนีประนอม
- มีความสามารถทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้

โครงสร้างของแบบวัด

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู สร้างให้ครอบคลุมลักษณะ 3 ด้าน ได้แก่

1. แบบวัดด้านความรู้ เป็นแบบวัดลักษณะถูกผิด
2. แบบวัดด้านความสนใจ มีลักษณะแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด
3. แบบวัดด้านบุคลิกภาพ มีลักษณะแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

โดยทั้ง 3 ด้านเป็นข้อคำถามเพื่อให้นักเรียนเลือกตอบตามความรู้ที่มีอยู่จริง ตามความคิดเห็น ความรู้สึกหรือการปฏิบัติตนอันแท้จริงของตน ซึ่งต้องเลือกตอบเพียงข้อเดียว

การพัฒนาแบบวัด

ในการสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ได้ดำเนินการสร้าง ทดลอง และปรับปรุงแก้ไขตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2550 ถึง กุมภาพันธ์ 2551 จึงสำเร็จตามความต้องการการดำเนินการทดลองและปรับปรุง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไหนี้

1. ตรวจคุณภาพเบื้องต้นของแบบวัด โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์ ซึ่งคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ .05 ขึ้นไป โดยมีข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ทั้งสิ้น 72 ข้อ

2. ผู้วิจัยนำแบบวัดไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try Out) จำนวน 100 คน โดยแบบวัดในด้านความรู้ นำมาหาค่าความยากง่าย (p) และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ส่วนด้านความสนใจและด้านบุคลิกภาพ ผู้วิจัยหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยวิฑีการแจกแจงที (t-distribution) แบ่งเป็นกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ เทคนิค 25 เปอร์เซ็นต์ และหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยได้ข้อคำถาม รวมทั้งสิ้น 62 ข้อ แบ่งเป็นด้านความรู้จำนวน 16 ข้อ ด้านความสนใจจำนวน

10 ข้อ และด้านบุคลิกภาพจำนวน 36 ข้อ หลังจากนั้น นำไปทดลองกับกลุ่มรู้ชัด (Known Group) กับคณะครูโรงเรียนอรรถมิตร จำนวน 50 คน เพื่อหาค่าสถิติพื้นฐาน และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด

3. ผู้วิจัยนำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู จำนวน 62 ข้อ ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1,046 คน และตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด โดยการหาค่าสถิติพื้นฐาน ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู	k	Max	Min	$\overline{X}$	SD
ด้านความรู้ความเข้าใจ					
รวม	16	16	1	11.87	2.26
ด้านความสนใจในอาชีพครู					
รวม	10	50	10	32.26	7.47
ด้านบุคลิกภาพในการประกอบอาชีพครู					
รวม	36	180	48	134.98	18.62

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู	K	P	t	**ค่าความเชื่อมั่น**
ด้านความรู้ความเข้าใจ	16	0.18 - 0.90	2.93 – 20.08	
รวม	16	0.18 – 0.90	2.93 – 20.08	r_{tt} = 0.66
ด้านความสนใจในอาชีพครู	10	-	13.70 – 37.20	
รวม	**10**	-	**13.70 – 37.20**	α = 0.89
ด้านบุคลิกภาพในการประกอบอาชีพครู				
ลักษณะท่าทางการแสดงออก	26	-	12.72 – 26.95	
ด้านมนุษยสัมพันธ์	10	-	19.03 – 24.45	
รวม	**36**	-	**12.72 – 26.95**	α = 0.95
รวม ทั้ง 3 ด้าน	**62**			α = 0.94

วิธีดำเนินการสอบ

วิธีดำเนินการสอบ จะแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ การเตรียมตัวก่อนสอบ วิธีปฏิบัติขณะสอบ และวิธีปฏิบัติเมื่อสอบเสร็จ

1. การเตรียมตัวก่อนสอบ ควรปฏิบัติตัวดังนี้

1.1 กำหนดวัน เวลา สถานที่ล่วงหน้า และแจ้งให้ผู้สอบทราบวัตถุประสงค์ของการสอบ

1.2 เตรียมแบบวัดให้มากกว่าผู้สอบอย่างน้อย 5 เปอร์เซ็นต์ของผู้เข้าสอบทั้งหมด

1.3 การเตรียมตัวสำหรับผู้ดำเนินการสอบนั้น ผู้ดำเนินการสอบต้องศึกษาคำชี้แจงในการทำแบบวัดให้เข้าใจ ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินการสอบเป็นไปด้วยความราบรื่น

2. วิธีปฏิบัตขณะสอบ มีดังนี้

2.1 ชี้แจงให้ผู้เข้าสอบอ่านคำชี้แจงและวิธีการทำแบบวัดให้เข้าใจก่อน และเริ่มทำแบบวัดพร้อมกันทั้งหมด โดยให้เวลาในการทำแบบวัด 20 นาที

2.2 การเตือนเรื่องเวลาในการทำแบบวัด ให้เตือนเมื่อเหลือเวลาในการทำแบบวัดอีก 5 นาที

3. วิธีปฏิบัติหลังการสอบยุติลงแล้ว ควรปฏิบัติดังนี้

3.1 ให้ผู้เข้าสอบวางปากกา แล้วเก็บแบบวัด

วิธีตรวจให้คะแนน

การตรวจให้คะแนนแบ่งเป็น 2 แบบ แบบถูกผิดของแบบวัดด้านความรู้ และแบบวัดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของแบบวัดด้านความสนใจ และด้านบุคลิกภาพ

แบบวัดด้านความรู้

ข้อที่	ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
1	ผู้เป็นครูต้องทำงานเกี่ยวกับการสอนเท่านั้น		/
2	ผู้เป็นครูต้องทำงานเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอนเท่านั้น		/
3	ผู้เป็นครูต้องทำงานเกี่ยวกับการใช้สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีที่ทันสมัย	/	
4	ผู้เป็นครูต้องทำงานเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน	/	
5	ผู้เป็นครูต้องทำงานเกี่ยวกับเทคนิควิธีการวินิจฉัย และสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียน	/	
6	ผู้เป็นครูต้องมีเทคนิคการสอนอย่างหลากหลาย และเหมาะสม	/	
7	ผู้เป็นครูต้องเป็นคนที่รู้จักวางตนเหมาะสม แต่งกายสุภาพ เป็นที่ศรัทธาต่อผู้พบเห็น	/	
8	ผู้เป็นครูต้องเป็นคนที่อุทิศเวลาในการทำงานอย่างเต็มที่	/	
9	ผู้เป็นครูต้องเป็นคนที่มีความกระตือรือร้นในการสอนตลอดเวลา	/	
10	ผู้เป็นครูต้องเป็นผู้ตรงต่อเวลา	/	
11	ผู้เป็นครูต้องมีความสุขุมรอบคอบ อดทน และอารมณ์ดี	/	
12	ผู้เป็นครูต้องเป็นคนที่มีลักษณะความเป็นผู้นำ	/	
13	ผู้เป็นครูต้องเป็นคนมีบุคลิกดี มีความเป็นกัลยาณมิตร	/	
14	ผู้เป็นครูต้องเป็นคนที่เอาใจใส่นักเรียนทั้งด้านการเรียน สุขภาพ และความประพฤติ	/	
15	ผู้เป็นครูต้องเป็นคนที่ประพฤติตนห่างจากอบายมุขต่าง ๆ เช่นการพนัน	/	
16	ผู้เป็นครูต้องเป็นคนที่อุทิศตนให้กับการพัฒนานักเรียนตลอดเวลา	/	

การให้คะแนนคือ ตอบใช่ให้ 1 คะแนน ตอบไม่ใช่หรือไม่ตอบ ให้ 0 คะแนน

ข้อความเชิงลบด้านความรู้ คือ ข้อ 1 และ 2

แบบวัดด้านความสนใจ

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ข้าพเจ้ารู้สึกชื่นชมในอาชีพครู	5	4	3	2	1
2	ข้าพเจ้าสนใจและต้องการศึกษาต่อในสายการศึกษา	5	4	3	2	1
3	ข้าพเจ้าสนใจที่จะประกอบอาชีพครู	5	4	3	2	1
4	ข้าพเจ้าสนใจติดตามข่าวสารการเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษาอยู่เสมอ	5	4	3	2	1
5	ข้าพเจ้าสนใจศึกษาหาความรู้โดยการอ่านหนังสือ เอกสารวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวกับการศึกษาอยู่เสมอ	5	4	3	2	1
6	ข้าพเจ้าศึกษาแนวทางในการเข้าเรียนต่อในสายอาชีพครู	5	4	3	2	1
7	ข้าพเจ้าสนใจศึกษาชีวประวัติของผู้ประกอบอาชีพครู	5	4	3	2	1
8	ข้าพเจ้าชอบอธิบายเรื่องราวความรู้ต่าง ๆ แก่ผู้อื่น	5	4	3	2	1
9	ข้าพเจ้าสนใจงานที่มีลักษณะเป็นการถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักเรียน	5	4	3	2	1
10	ข้าพเจ้าสนใจศึกษาหน้าที่การทำงานของผู้ที่ประกอบอาชีพครู	5	4	3	2	1

การให้คะแนนคือ ตอบ มากที่สุดให้ 5 ตอบมากให้ 4 ตอบปานกลางให้ 3 ตอบน้อยให้ 2 ตอบน้อยที่สุดให้ 1 ตามลำดับ

แบบวัดด้านบุคลิกภาพ

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ลักษณะท่าทางการแสดงออก					
1	ข้าพเจ้าแต่งกายเหมาะสมเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ทุกคน	5	4	3	2	1
2	ข้าพเจ้าแต่งกายเป็นระเบียบเรียบร้อยถูกกาลเทศะ	5	4	3	2	1
3	ข้าพเจ้ามีอารมณ์ดี ร่าเริง แจ่มใส	5	4	3	2	1
4	ข้าพเจ้ามีความสุภาพอ่อนโยน	5	4	3	2	1
5	ข้าพเจ้ามีความจริงใจต่อทุกคน	5	4	3	2	1
6	ข้าพเจ้ามีอารมณ์เยือกเย็น	5	4	3	2	1
7	ข้าพเจ้ามีอารมณ์มั่นคง	5	4	3	2	1
8	ข้าพเจ้าไม่โกรธง่าย	5	4	3	2	1
9	ข้าพเจ้าประพฤติตนเหมาะสมกับทุกสถานการณ์	5	4	3	2	1
10	ข้าพเจ้ามีความเมตตากรุณากับทุกคน	5	4	3	2	1
11	ข้าพเจ้าช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน	5	4	3	2	1
12	ข้าพเจ้าสามารพใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง	5	4	3	2	1
13	ข้าพเจ้าสามารถพูดสื่อความได้ชัดเจน	5	4	3	2	1
14	ข้าพเจ้ากล้าคิด กล้าพูดแสดงความคิดเห็น	5	4	3	2	1
15	ข้าพเจ้าสามารถพูดอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย	5	4	3	2	1
16	ข้าพเจ้าพูดจาชัดถ้อยชัดคำ	5	4	3	2	1
17	ข้าพเจ้ามีความสามารถในการพูดจูงใจ	5	4	3	2	1
18	ข้าพเจ้ามีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย	5	4	3	2	1
19	ข้าพเจ้ามีความเอาใจใส่งานที่ได้รับมอบหมาย	5	4	3	2	1

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
20	ข้าพเจ้าเป็นคนตรงต่อเวลา	5	4	3	2	1
21	ข้าพเจ้ามีความกระตือรือร้นในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย	5	4	3	2	1
22	ข้าพเจ้าสนใจใฝ่หาความรู้เพื่อดัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์	5	4	3	2	1
23	ข้าพเจ้ามีปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	5	4	3	2	1
24	ข้าพเจ้ามีความคล่องแคล่วในการทำกิจกรรมต่าง ๆ	5	4	3	2	1
25	ข้าพเจ้าสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี	5	4	3	2	1
26	ข้าพเจ้ามีความอดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคทั้งปวงด้านมนุษยสัมพันธ์	5	4	3	2	1
27	ข้าพเจ้าสามารถปรับตัวเข้ากับคนทุกประเภทได้ดี	5	4	3	2	1
28	ข้าพเจ้ายอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	5	4	3	2	1
29	ข้าพเจ้าเป็นมิตรกับทุกคน	5	4	3	2	1
30	ข้าพเจ้าสามารถพูดคุยอย่างเป็นกันเองกับเพื่อนใหม่ได้ง่าย	5	4	3	2	1
31	ข้าพเจ้าสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี	5	4	3	2	1
32	เพื่อน ๆ ชอบให้ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมด้วย	5	4	3	2	1
33	ข้าพเจ้าชอบช่วยเหลืองานของหมู่คณะ	5	4	3	2	1
34	ข้าพเจ้ามีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน	5	4	3	2	1
35	ข้าพเจ้าสามารถประนีประนอมเมื่อเกิดความขัดแย้งระหว่างเพื่อนได้	5	4	3	2	1
36	ข้าพเจ้ามีความอดทนอดกลั้นต่อการแสดงออกที่ไม่เหมาะสมของเพื่อน	5	4	3	2	1

การให้คะแนนคือ ตอบมากที่สุดให้ 5 ตอบมากให้ 4 ตอบปานกลางให้ 3 ตอบน้อยให้ 2 ตอบน้อยที่สุดให้ 1 ตามลำดับ

เกณฑ์ปกติของแบบวัด

การสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) ของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู โดยนำคะแนนดิบที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,046 คน มาแปลงให้อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐานปกติ (Normalized T-Score) โดยจำแนกเกณฑ์ออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. เกณฑ์ปกติ (Norms) ของลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้

คะแนน	T-Score
16	71
15-14	60-66
13-12	49-54
11	44
10	40
9	37
8	34
7	32
6	29
5	27
4	25
3	23
2	21
1	16

การแปลความหมายของคะแนนโดยเทียบกับเกณฑ์ปกติ ถ้าต้องการทราบระดับของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ปรกอบอาชีพครู ด้านความรู้ ให้นำคะแนนดิบมาเทียบคะแนนทีปกติ แล้วพิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้

ค่าคะแนน 16 คะแนนแสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านความรู้สูงมาก

ค่าคะแนนตั้งแต่ 14 – 15 คะแนนแสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านความรู้สูง

ค่าคะแนนตั้งแต่ 12 – 13 คะแนนแสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านความรู้ปานกลาง

ค่าคะแนนตั้งแต่ 7 – 11 คะแนนแสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านความรู้ต่ำ

ค่าคะแนนตั้งแต่ 1-6 คะแนนแสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านความรู้ต่ำมาก

นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์และมีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านความรู้นั้น ต้องมีคะแนนตั้งแต่ 12 – 13 คะแนน หากมีคะแนน 14 – 15 คะแนนแสดงว่ามีความรู้สูง และหากมีคะแนน 16 คะแนน แสดงว่ามีความรู้สูงมาก

2. เกณฑ์ปกติ (Norms) ของลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความสนใจ

คะแนน	T - Score
50	74
49-48	71
47	69
46	67
45	65
44	64
43	63
42	62
41	61
40	59
39	58
38	57
37	56
36	55
35	54
34	52
33	51
32	50
31	49
30	47
29	45

คะแนน	T - Score
28	44
27	43
26	41
25	40
24	38
23	36
22	34
21	33
20	32
19	31
18	30
17	29
16	28
15-14	26
13	25
12	24
11	22
10	20

การแปลความหมายของคะแนนโดยเทียบกับเกณฑ์ปกติ ถ้าต้องการทราบระดับของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านความสนใจ ให้นำคะแนนดิบมาเทียบคะแนนทีปกติ แล้วพิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้

ค่าคะแนนตั้งแต่ 20 ลงมา แสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านความสนใจต่ำมาก

ค่าคะแนนตั้งแต่ 21 – 28 แสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านความสนใจต่ำ

ค่าคะแนนตั้งแต่ 29 – 37 แสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านความสนใจปานกลาง

ค่าคะแนนตั้งแต่ 38 – 46 แสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านความสนใจสูง

ค่าคะแนนตั้งแต่ 47 ขึ้นไป แสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านความสนใจสูงมาก

นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์และมีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านความสนใจ ต้องมีคะแนน 29 – 37 คะแนน หากมีคะแนน 38 – 46 คะแนน แสดงว่ามีความสนใจสูง และหากมีคะแนน 47 คะแนนขึ้นไป แสดงว่ามีความสนใจสูงมาก

3. เกณฑ์ปกติ (Norms) ของลักษณะที่พึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพ

คะแนน	T - Score
180	75
179	73
178-177	72
175	71
174-172	70
171	69
170-169	68
168-167	67
166	66
165-164	65
163	64
162	63
161-160	62
159-157	61
156-155	60
154-152	59
151-150	58
149-148	57

คะแนน	T - Score
147-146	56
145-144	55
143	54
142-141	53
140	52
139-137	51
136-135	50
134-133	49
132-131	48
130-129	47
128-127	46
126	45
125-124	44
123-122	43
121-120	42
119	41
118-117	40
116-115	39
114	38
113-112	37
111-110	36
109	35
108	33

การแปลความหมายของคะแนนโดยเทียบกับเกณฑ์ปกติ ถ้าต้องการทราบระดับของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านบุคลิกภาพ ให้นำคะแนนดิบมาเทียบคะแนนทีปกติ แล้วพิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้

ค่าคะแนนตั้งแต่ 107 คะแนนลงมา แสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านบุคลิกภาพต่ำมาก

ค่าคะแนนตั้งแต่ 108 - 125 คะแนน แสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านบุคลิกภาพต่ำ

ค่าคะแนนตั้งแต่ 126 – 147 คะแนน แสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านบุคลิกภาพปานกลาง

ค่าคะแนนตั้งแต่ 148 – 170 คะแนน แสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านบุคลิกภาพสูง

คะแนนตั้งแต่ 171 คะแนนขึ้นไป แสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านบุคลิกภาพสูงมาก

นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์และมีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูด้านบุคลิกภาพนั้นต้องมีคะแนน 126 – 147 คะแนน หากมีคะแนน 148 – 170 คะแนน แสดงว่ามีบุคลิกภาพในการประกอบอาชีพสูง และหากมีคะแนน 171 คะแนนขึ้นไป แสดงว่ามีบุคลิกภาพในการประกอบอาชีพสูงมาก

การสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครูมีทั้งหมด 3 ตอน

ตอนที่ 1	แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านความรู้	16	ข้อ
ตอนที่ 2	แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านความสนใจ	10	ข้อ
ตอนที่ 3	แบบวัดลักษณะที่ดึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ด้านบุคลิกภาพ	36	ข้อ

มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ด้านความรู้ เกี่ยวกับอาชีพครู
คำชี้แจง จงใส่เครื่องหมาย / ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด เพียงช่องเดียวตามความเป็นจริง

ใช่ หมายถึง ข้อความนั้นท่านคิดว่าตรงกับความเป็นจริง
ไม่ใช่ หมายถึง ข้อความนั้นท่านคิดว่าไม่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อที่	ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
1	ผู้เป็นครูต้องทำงานเกี่ยวกับการสอนเท่านั้น		
2	ผู้เป็นครูต้องทำงานเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอนเท่านั้น		
3	ผู้เป็นครูต้องทำงานเกี่ยวกับการใช้สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีที่ทันสมัย		
4	ผู้เป็นครูต้องทำงานเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน		
5	ผู้เป็นครูต้องทำงานเกี่ยวกับเทคนิควิธีการวินิจฉัย และสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียน		
6	ผู้เป็นครูต้องมีเทคนิคการสอนอย่างหลากหลาย และเหมาะสม		
7	ผู้เป็นครูต้องเป็นคนที่รู้จักวางตนเหมาะสม แต่งกายสุภาพ เป็นที่ศรัทธาต่อผู้พบเห็น		
8	ผู้เป็นครูต้องเป็นคนที่อุทิศเวลาให้การทำงานอย่างเต็มที่		
9	ผู้เป็นครูต้องเป็นคนที่มีความกระตือรือร้นในการสอนตลอดเวลา		
10	ผู้เป็นครูต้องเป็นผู้ตรงต่อเวลา		
11	ผู้เป็นครูต้องมีความสุขุมรอบคอบ อดทน และอารมณ์ดี		
12	ผู้เป็นครูต้องเป็นคนที่มีลักษณะความเป็นผู้นำ		
13	ผู้เป็นครูต้องเป็นคนมีบุคลิกดี มีความเป็นกัลยาณมิตร		
14	ผู้เป็นครูต้องเป็นคนที่เอาใจใส่นักเรียนทั้งด้านการเรียน สุขภาพ และความประพฤติ		
15	ผู้เป็นครูต้องเป็นคนที่ประพฤติตนห่างจากอบายมุขต่าง ๆ เช่นการพนัน		
16	ผู้เป็นครูต้องเป็นคนที่อุทิศตนให้กับการพัฒนานักเรียนตลอดเวลา		

ตอนที่ 2 ด้านความสนใจเกี่ยวกับการประกอบอาชีพครู

คำชี้แจง จงใส่เครื่องหมาย / ในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุดเพียงช่องเดียวตามความเป็นจริง

มากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

มาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงมาก

ปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงปานกลาง

น้อย หมายถึง ข้องความนั้นตรงกับความเป็นจริงน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ข้าพเจ้ารู้สึกชื่นชมในอาชีพครู					
2	ข้าพเจ้าสนใจและต้องการศึกษาต่อในสายการศึกษา					
3	ข้าพเจ้าสนใจที่จะประกอบอาชีพครู					
4	ข้าพเจ้าสนใจติดตามข่าวสารการเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษาอยู่เสมอ					
5	ข้าพเจ้าสนใจศึกษาหาความรู้โดยการอ่านหนังสือ เอกสารวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวกับการศึกษาอยู่เสมอ					
6	ข้าพเจ้าศึกษาแนวทางในการเข้าเรียนต่อในสายอาชีพครู					
7	ข้าพเจ้าสนใจศึกษาชีวประวัติของผู้ประกอบอาชีพครู					
8	ข้าพเจ้าชอบอธิบายเรื่องราวความรู้ต่าง ๆ แก่ผู้อื่น					
9	ข้าพเจ้าสนใจงานที่มีลักษณะเป็นการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่น					
10	ข้าพเจ้าสนใจศึกษาหน้าที่การทำงานของผู้ที่ประกอบอาชีพครู					

ตอนที่ 3 ด้านบุคลิกภาพในการประกอบอาชีพครู

คำชี้แจง จงใส่เครื่องหมาย / ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด เพียงช่องเดียวตามความเป็นจริง

มากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

มาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงมาก

ปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงปานกลาง

น้อย หมายถึง ข้องความนั้นตรงกับความเป็นจริงน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ลักษณะท่าทางการแสดงออก ข้าพเจ้าแต่งกายเหมาะสมเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ทุดคน					
2	ข้าพเจ้าแต่งกายเป็นระเบียบเรียบร้อยถูกกาลเทศะ					
3	ข้าพเจ้ามีอารมณ์ดี ร่าเริง แจ่มใส					
4	ข้าพเจ้ามีความสุภาพอ่อนโยน					
5	ข้าพเจ้ามีความจริงใจต่อทุกคน					
6	ข้าพเจ้ามีอารมณ์เยือกเย็น					
7	ข้าพเจ้ามีอารมณ์มั่นคง					
8	ข้าพเจ้าไม่โกรธง่าย					
9	ข้าพเจ้าประพฤติตนเหมาะสมกับทุกสถานการณ์					
10	ข้าพเจ้ามีความเมตตากรุณากับทุกคน					
11	ข้าพเจ้าช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน					
12	ข้าพเจ้าสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง					
13	ข้าพเจ้าสามารถพูดสื่อความได้ชัดเจน					
14	ข้าพเจ้ากล้าคิด กล้าพูดแสดงความคิดเห็น					
15	ข้าพเจ้าสามารถพูดอธิบายเรื่องราวต่าง ๆให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย					
16	ข้าพเจ้าพูดชัดถ้อยชัดคำ					

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
17	ข้าพเจ้ามีความสามารถในการพูดจูงใจ					
18	ข้าพเจ้ามีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย					
19	ข้าพเจ้ามีความเอาใจใส่งานที่ได้รับมอบหมาย					
20	ข้าพเจ้าเป็นคนตรงต่อเวลา					
21	ข้าพเจ้ามีความกระตือรือร้นในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย					
22	ข้าพเจ้าสนใจใฝ่หาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์					
23	ข้าพเจ้ามีปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า					
24	ข้าพเจ้ามีความคล่องแคล่วในการทำกิจกรรมต่าง ๆ					
25	ข้าพเจ้าสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี					
26	ข้าพเจ้ามีความอดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคทั้งปวง					
27	ด้านมนุษยสัมพันธ์ ข้าพเจ้าสามารถปรับตัวเข้ากับคนทุกประเภทได้ดี					
28	ข้าพเจ้ายอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					
29	ข้าพเจ้าเป็นมิตรกับทุกคน					
30	ข้าพเจ้าสามารถพูดคุยเป็นกันเองกับเพื่อนใหม่ได้ง่าย					
31	ข้าพเจ้าสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี					
32	เพื่อนๆชอบให้ข้าพเจ้าเข้าร่วมกินกรรมด้วย					
33	ข้าพเจ้าชอบช่วยเหลืองานของหมู่คณะ					
34	ข้าพเจ้ามีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน					
35	ข้าพเจ้าสามารถประนีประนอมเมื่อเกิดความขัดแย้งระหว่างเพื่อนได้					
36	ข้าพเจ้ามีความอดทนอดกลั้นต่อการแสดงออกที่ไม่เหมาะสมของเพื่อน					

ภาคผนวก ค

หนังสือราชการ

ที่ ศธ 0519.12/ ๑๕๐๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

15 มกราคม 2551

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนหอวัง

เนื่องด้วย นางสาวพนิดา ผิวแดง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทนา วงษ์อินทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 400 คน ตอบแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ในระหว่างเดือนมกราคม 2551

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวพนิดา ผิวแดง ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 02-5131-835, 081-7530-748

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5731

ที่ ศธ 0519.12/๕๑๐๙ **วันที่** ๑๗ กรกฎาคม 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวพนิดา ผิวแดง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทนา วงษ์อินทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทศวร มณีศรีขำ อาจารย์ไพศาล อั๋นประเสริฐ และ อาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวพนิดา ผิวแดง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0519.12/ 1238

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

29 มกราคม 2550

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสาระวิทยา

เนื่องด้วย นางสาวพนิดา ผิวแดง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทนา วงษ์อินทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 100 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง ตอบแบบสอบถาม เรื่อง การสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ในระหว่างเดือน มกราคม - กุมภาพันธ์ 2550

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวพนิดา ผิวแดง ได้เก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 02-6495063 , 02-6641000 ต่อ 5731 , 5646
หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 02 – 5131835 มือถือ 081 – 9062676

ที่ ศธ 0519.12/๐๕๑๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

15 มกราคม 2551

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย

เนื่องด้วย นางสาวพนิดา ผิวแดง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทนา วงษ์อินทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 400 คน ตอบแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพครู ในระหว่างเดือนมกราคม 2551

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวพนิดา ผิวแดง ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 02-5131-835, 081-7530-748

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ- ชื่อสกุล	นางสาวพนิดา ผิวแดง
วันเดือนปีเกิด	9 กุมภาพันธ์ 2520
สถานที่เกิด	สุพรรณบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	65/141 การเคหะหลักสี่ ซอยแจ้งวัฒนะ5 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	ครู
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนอรรถมิตร 22/1 ซอยพหลโยธิน 37 ถนนพหลโยธิน แขงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2538	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนสงวนหญิง จังหวัดสุพรรณบุรี
พ.ศ. 2542	ครุศาสตร์บัณฑิต (เอกภาษาไทย) จากสถาบันราชภัฏสวนดุสิต
พ.ศ. 255	การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการแนะแนว) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ